

SPREKENDE NADAT HIJ GESTORVEN IS

14^E TIENTAL PREKEN

Door

Ds. Willem C. Lamain

Ds. W. C. Lamain, predikant van de Gereformeerde Gemeente. 1929 Leiden, 1932 Rotterdam-Zuid, 1943 Rijssen-Wal, 1947 Grand-Rapids, overleden aldaar 1984.

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2010**

INHOUD 14^e tiental

1. Een ernstige vermaning in het laatste uur van het jaar. Oudejaarsavond
Alleenlijk, wacht u en bewaart uw ziel wel, dat gij niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben, en dat zij niet van uw hart wijken, al de dagen uws levens.
Deut. 4: 9a
2. Een belofte van veiligheid, een verlossing voor degenen die Hem vrezen.
Trouwpreek
De engel des Heeren legt Zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt hen uit.
Psalm 34: 8
3. Het bijzonder voorrecht van de oprechten.
De Heere kent de dagen der oprechten; en hun erfenis zal in eeuwigheid blijven.
Psalm 37: 18.
4. Het gedenken van Gods weldadigheden. Dankdagpreek
O God, wij gedenken Uwer weldadigheid in het midden Uws tempels. Psalm 48 :10
5. De roemtaal des Geloofs
Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid. Psalm 73: 26
6. Het verharde Israël onder ontzaggelijke bedreigingen. Biddagpreek
Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt. Want dit volk keert zich niet tot Dien, Die het slaat, en de Heere der heirscharen zoeken zij niet. Jesaja 9: 11b, 12
7. Een laatste vermaning van de God des oordeels na zware gerichten. Biddagpreek
Daarom zal Ik u alzo doen, o, Israël; omdat Ik u dan dit doen zal, zo schik u, o Israël om uw God te ontmoeten. Amos 4: 12
8. De gelijkenis van het opschietend zaad. Herdenkingspreek
En Hij zei: Alzo is het Koninkrijk Gods, alsof een mens het zaad in de aarde wierp, en voorts sliiep en opstond, nacht en dag, en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist hoe. Enz. Markus 4: 26-29
9. Het geleid worden door Gods Geest.
Want zo velen als er door de Geest Gods geleid worden die zijn kinderen Gods.
Romeinen 5: 14
10. Een vermaning van de apostel Johannes aan de strijdende Kerk op aarde.
En nu, kinderkens blijft in Hem, opdat wanneer Hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van Hem niet beschaamd gemaakt worden in Zijn toekomst. Johannes 2: 28

De preken zijn stenografisch opgenomen door M. Geuze Veldstraat 40b, Rotterdam-Zuid; door Ds. Lamain gecorrigeerd. Ze werden aan de Stichting Gihonbron ter beschikking gesteld door de heer J. Koonings te Rotterdam.

1. Een ernstige vermaning in het laatste uur van het jaar

Oudejaarsavondpredicatie, 31 December 1940.

Psalm 39: 1 en 7

Lezen Deut. 4 vers 1 tot 31.

Psalm 103: 4 en 5

Psalm 119: 30

Psalm 74: 12 en 16

Het is mijn geliefden, wel onder zeer bijzondere en ernstige omstandigheden, dat wij in de laatste avond van dit bijna vervlogen jaar het Woord des Heeren in uw midden zullen bedienen. Wij staan binnen enkele uren aan het einde van een jaar, zoals wij het nog nooit op de wereld hebben beleefd. Een jaar waarin God kwam met Zijn oordelen en waarin Hij zijn slaande hand over ons Vaderland heeft opgeheven. Een jaar, waarin zoveel verwoestingen werden aangericht. Een jaar waarin zoveel levens werden afgesneden.

Wij mochten in dit avonduur wel in 't bijzonder aan die mensen denken, die in rouw zijn gedompeld. Uit ons midden werden een achttiental mensen door de dood weggenomen. En wat ons allen wel mag verwonderen, is wel dit, dat onder die mensen er niet één is, die op het slagveld is gevallen; want het heeft God behaagd door Zijn ondoorgrondelijke ontferming, om uit onze Gemeente niemand als zodanig door de dood weg te rukken. Degenen, die geroepen waren in 's Lands Dienst zijn allen op twee na terug mogen keren tot hun dierbare betrekkingen.

Al de bezwaren, die er geweest zijn, de angsten en de benauwdheden die uw hart, ouders, vaders, moeders en kinderen hebben vervuld in de vijf dagen van oorlog. God heeft het genadig willen oplossen en Hij heeft blijdschap gegeven daarin, dat zij terug keren mochten. En degenen die nog niet zijn teruggekeerd, de tijd mocht aanbreken dat God ze nog terugbrengt.

Wanneer wij zien op al hetgeen wat over ons heengegaan is, zou het ons samen, wel betamen om in dit avonduur in het stof voor de Hoge Majesteit Gods te buigen, om Zijn Naam te erkennen en om toch niet te vergeten, wat God gedaan heeft. En het in ons hart bewaren. Waarover ik in dit avonduur met u wilde spreken uit onze tekst: Deuteronomium 4 het eerste gedeelte van het 9^e vers:

Alleenlijk, wacht u en bewaart uw ziel wel, dat gij niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben, en dat zij niet van uw hart wijken, al de dagen uws levens.

Dit voorgelezen tekstwoord bevat *een ernstige vermaning in de laatste ure van het jaar.*

Wij willen stil staan:

1. **Tot wie die vermaning gericht wordt.**
2. **Waarvan die vermaning spreekt.**
3. **Waardoor die vermaning wordt aangedrongen.**

1. Tot wie die vermaning gericht wordt

In het voorgelezen hoofdstuk is Mozes aan het woord, als de gezant van Jehovah. Mozes, die op Gods bevel Israël, het volk des Verbonds, geleid heeft uit het diensthuis van Egypte; geleid heeft door de Rode Zee; en geleid heeft door de woestijn van Arabië. Mozes neemt in het boek Deuteronomium afscheid van het volk Israel. U kunt het aan alles merken, dat het hart van Mozes aan het volk was verbonden. Het was dat volk, waarover God hem gesteld had als een Leidsman en als een overste. Het was dat volk waarvoor hij zijn leven had overgegeven. Want er staat in Hebr. 11: 25, "Dat Mozes liever met het volk van God kwalijk behandeld wilde worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben; achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan de schatten van Egypte. Want hij zag op de vergelding des loons." En het was voor datzelfde volk, dat Mozes zich weleer in de bres stelde: "Heere delg mij dan maar uit Uw Boek, als dat volk maar bewaard mag blijven."

Hij heeft afscheid genomen, zoals een vader afscheid neemt van zijn kind. Want het is u voorgelezen uit dat hoofdstuk, dat Mozes daar stond in het bewustzijn van zijn spoedige dood. Hij zou over de Jordaan niet trekken, maar hij zou sterven eer ze in Kanaän gekomen waren. En nu heeft Mozes niet anders gedaan, dan Gods wegen en Gods ordinantiën gebonden op de harten en consciënties van de kinderen Israëls. Nee, Mozes heeft niet gesproken tot de heidenen, maar heeft zijn aanspraak gericht tot het volk van Israël. Tot dat van God uitverkoren volk, tot dat van God welbehaaglijk volk, tot dat volk, waaraan de Heere Zijn wetten en ordinantiën had gegeven. Zoals men in Psalm 147 vers 20 leest: "Alzo heeft Hij geen volk gedaan; en Zijn rechten, die kennen zij niet." Alleen aan dat Israël had Hij Zijn rijke beloften geschonken, zoals we gezongen hebben uit Psalm 103. *Zijn daden getoond en trouwelijk hen geleid.*

En aan dat volk heeft de Heere betuigd: *Alleenlijk, wacht u en bewaart uw ziel wel, dat gij niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben en dat zij niet van uw hart wijken, al de dagen uws levens.*

Dus een ernstige vermaning, mijn hoorders, die gericht is tot het volk des Heeren. Een vermaning die ik ook in deze laatste ure van het jaar wilde overnemen om in 't midden van u neer te leggen. Want wij staan in dit avonduur niet tegenover degenen die nooit hebben gehoord van Gods eeuwig Getuigenis en van Zijn eeuwige Raad. Maar ik sta hier in het midden van een volk, dat onder dat Woord van God groot is geworden, waarover het licht van het Evangelie geschenen heeft, van de prilste jeugd af. Ik sta hier voor een volk, waarvan de Heere zegt: "Wat is er meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hen niet gedaan heb?" Wij zijn samen mensen, over wie een Drie-enig God is aangeroepen in onze doop. Och nee, mensen, u weet het wel, wij zeggen niet, dat dit de kiem van de wedergeboorte is. Maar aan de andere zijde zeggen wij ook niet, dat de doop zonder betekenis is. Vreselijk om met een gedoopt voorhoofd de zonde te dienen en met een gedoopt voorhoofd eenmaal in de rampzaligheid te vallen. Want het zijn grote bemoeienissen zo zij hier in ons leven terugkomen. Eenmaal komen zij terug in het ontzaggelijk oordeel, waarvoor elk mens zal worden gedagvaard. "Want wij moeten allen geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus opdat een iegelijk wegdrage wat in het lichaam geschied is, hetzij goed, hetzij kwaad." Daarom, zo zegt de Heere in Zijn Woord: "Die de weg geweten en niet bewandeld hebben, zullen met dubbele slagen geslagen worden."

Die vermaning, welke ik u voorlas richt de Heere Zelf in deze laatste stonde tot ons allen. Want altijd geeft God een boodschap. 164 keer mochten wij voor uw aangezicht staan om het Eeuwig Woord van God te ontvouwen. Eén keer gemeente, liet God ons zwijgen, wat nooit en nimmer had plaats gehad. O, wie zal die Pinksterdagen

vergeten, dat de kerkdeuren gesloten bleven en dat wij in huis moesten blijven! Dat wij het Woord des Levens niet konden richten tot u, omdat Gods oordelen als een vuurbrand van de hemel brandden en het onmogelijk was om naar Gods Huis op te gaan. Maar anders, God heeft zoveel boodschappen gegeven. Elk Oudejaar predikt ons de vergankelijkheid van ons leven en dat we hier geen blijvende stad hebben. Maar nu toch wel in het bijzonder. Wij gaan straks het oude jaar uit. Ik zou zeggen, als in een stikdonkere nacht in een nachtelijke duisternis, zoals wij nog nooit een jaar zijn uitgegaan. En in die ernstige omstandigheden, laat God ons dit Woord nog horen.

Alleenlijk, wacht u, en bewaart uw ziel wel, dat gij niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben, en dat zij niet van uw hart wijken, al de dagen uws levens. Och, dat we het ter harte nemen en God door Zijn Geest die vermaning aan onze ziel mocht bekrachtigen. Er zijn er zoveel van onze stad, van onze inwoners, voor wie het eeuwigheid is geworden. Daar zijn zoveel mannen en jongens in de kracht van hun leven die dat aanbod van de genade nooit meer vernemen. En wanneer Gods knechten aan de deur van de afgrond het Evangelie nog éénmaal verkondigen mochten, wat zou het dan anders gehoord worden dan nu. Zeker, aan de ene kant beschouwd, een mens die in de hel ligt zal niet anders willen dan God vloeken vanwege de pijnen en smarten. Maar aan de andere kant, dan te verkeren in het midden van die miljoenen schepselen, die roepen: 'had ik maar!' Die het woord vertrapt hebben en die op dat getuigenis geen acht hebben geslagen. Hoeveel zijn er die zich beklagen zullen dat ze nooit geluisterd hebben. Maar denkt nu aan het voorrecht, dat God ons nog verleent, dat God ons nog niet heeft weggevaagd, en dat God met ons nog geen voleinding maakt.

Daar zitten er ook in ons midden, die moesten vluchten. Daar zijn er ook die hun betrekking hebben verloren en in diepe ellende zijn gestort en die gebukt en gedrukt gaan onder al de ellende en onder al de verwoestingen die zijn aangericht. Maar wij zijn nog in het land der levenden. Wij zijn nog in het heden der genade en vandaar wensen wij nu in de tweede plaats stil te staan:

2. Waarvan die vermaning ons spreekt.

Die vermaning zegt ons: *Alleenlijk, wacht u en bewaart uw ziel wel, dat u niet vergeet de dingen, die onze ogen gezien hebben.* Dat had voor Israël een tweeledige betekenis. Wat had dat volk dan gezien?

Zij hebben gezien bij Sinaï. Bij de wetgeving op Horeb, de ontzagelijke tekenen van Gods Majesteit onder de donders en bliksems van Zijn Mogendheid, die op Sinaï werden gegeven. Maar heeft dat volk nog meer gezien? Zie het derde vers. Daar leest u: "Uw ogen hebben gezien, wat God om Baël-Peor gedaan heeft." U weet de historie van Balak in Numeri 25: 1-15. Balak had Bileam gehuurd om het volk van Israël te vervloeken, doch de Heere belette het. Dat volk was van God gezegend en kon niet vervloekt worden. Het was een volk dat van God bemind en bedeed was. Toen dat niet ging, heeft Bileam op aanraden van satan (anders kan ik het niet zegen) een list verzonnen opdat zij zich zouden verenigen en verzwageren met de Moabieten. Zij gingen vriendschappelijk met dat volk om en gingen zonde bedrijven met dat heidense volk. En u weet, hoeveel er zijn gevallen. God heeft er 24.000 van Israël neergeveld. Toen heeft God iets van Zijn ongenoegen en van Zijn eeuwig Recht laten aanschouwen. *Dat zijn de dingen, die gij gezien hebt.* Dat hebben ze van nabij aanschouwd. Dáár werden mannen weggedragen. Dáár stierven vrouwen en kinderen. Zomaar verdelgd voor Gods aangezicht. Dat hadden hun ogen gezien.

Alleen, wacht u en bewaart uw ziel wel, dat gij niet vergeet de dingen die uw ogen gezien hebben.

Hebben wij in het jaar, dat straks achter ons ligt, ook wat gezien?

Ja, mijn hoorders.

- (1) De oefening van het Goddelijk Recht.
- (2) De betoning van Gods Barmhartigheid.
- (3) De Bewijzen van Gods Trouw.
- (4) De Openbaring van Zijn lankmoedigheid.

Vergeet de dingen niet, die onze ogen aanschouwd hebben!

(1) Als een donderslag bij heldere hemel kwam God in die vroege Vrijdagmorgen, die wij nooit meer zullen vergeten. Het geweld van de oorlog bracht allerwege ontroering, die morgen op de tiende Mei om drie uur vijftien. Toen wij daar hoog in de lucht de vliegmaachines zagen, zeiden de mensen tegen elkaar: *Het is oorlog*. Wie bleef er nog op zijn bed liggen? Jong en oud ging er uit. De aangezichten betrokken. Iedereen was verslagen en men hoorde zeggen: *De vijand is in het land gevallen*. de ganse dag ging het maar door en ontroering vervulde ons hart. En waar gingen onze gedachten aanstonds heen? Daar zie ik vrouwen in ons midden, en kinderen, en ouders. U weet welk een grote ontroering ons hart vervulde en dat ze in wanhoop de straat opgingen. *Het is oorlog!* Wat zal er met mijn man, wat zal er met mijn kind plaats hebben? Ja, u weet de verschrikkelijke angsten en benauwdheden!

Vrouwen, herinnert gij uw tranen en de grootste beroering die uw hart vervulde? Toen wij nog in de woningen van sommigen kwamen om met hen te spreken over de ernst en het gewicht van de omstandigheden hebben we het gehoord! Daar zijn er in ons midden, die in de grootste benauwdheid en angst hebben verkeerd. Zij hebben zelf gezegd: 'Mijn man zal wel niet meer leven! Die kinderen zullen hun vader wel nooit meer terug zien'. En die ouders, die daar weenden om hun kind! Och, wat was de ontroering toch ontzaggelijk groot! En u weet het, de dagen gingen traag, slopend voorbij. Het was of ze wel jaren duurden. Het kanongebulder was niet van de lucht af. Het was op die Zondagmiddag zo erg dat ze zeiden: 'Het zal wel voor het laatst zijn, dat we elkaar zien'. Want vrees en benauwdheid vervulde ons hart.

En wie zal het vergeten toen de stad in brand stond, en u niet wist, waar uw kinderen, man of vrouw zich bevonden. De bewoners van het Noordereiland, degenen die het doorleefd hebben, zij weten het in welke angsten en benauwdheden zij verkeerd hebben in die dagen en nachten.

Alleenlijk, wacht u, dat u niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben. Straks zal het gaan op leven en dood, wanneer die stad zich niet overgaf. Welk een grote benauwdheid en verslagenheid! O, wat waren uw gedachten, mannen en jongens, toen Rotterdam in vlammen was opgegaan? Dat ze in uw hart zeiden: 'nu zie ik mijn vrouw en kinderen nooit meer'? En dan dat ontzettende, geen tijding te krijgen. Geen post liep er langs de straat. Want het was alles afgesneden. Soms was er nog een hoop, dat hij of zij nog leefde. Maar o, die pijnlijke onzekerheid: 'zullen we elkaar wel ooit nog eens ontmoeten?' Dat was zo bij u, mannen en jongens, maar dat was ook zo bij degenen, die achterbleven.

Vergeet de dingen niet, die uw ogen gezien hebben.

Wij hebben in de wolken gelezen:

*Erkent dien God, Hij is geducht.
Hij doet Zijn sterkte boven lucht
En boven wolken wonen.*

We zijn gewaar geworden, dat God ging spreken en dat God aan het woord was, dat de maat vol was en dat het niet anders kon of God kwam met de fiolen van Zijn gramschap en de donder van Zijn gerechtigheid. *Vergeet die dingen niet.*

(2) Maar wij kunnen ook spreken van de bewijzen van Gods barmhartigheid, ook in het afgelopen jaar ons geschonken. Daar waren ook ogenblikken, dat wij dachten: 'Het is straks afgesneden. Dan komt de dood'. Vooral degenen in de stad, die er zo kort bijzaten en die het hebben gezien, dat de Duitsers en de Hollanders vochten. Maar Gods barmhartigheden nemen geen einde over ons en ze hebben nog geroemd tegen een welverdiend oordeel. O, kunt u het mijn hoorders, niet als een wonder aanrekenen? Daar zie ik ze voor mijn ogen zitten, die terug mochten keren. Gisteravond zei er één tegen me (een onbekeerde jonge man) 'Ik ben onbekeerd, maar ik heb toch gevoeld, de kracht der gebeden van Gods knechten en kinderen'. Hij zei: 'ik kan niet zeggen, wat of het was. Ik had kinderen en een vrouw, maar de wetenschap, dat er voor mij gebeden werd heeft mij gesterkt'. En zegt het eens eerlijk, zou je durven ontkennen, dat dit u vreemd was en u bewaarde voor de wanhoop?

De angst zelf zou een mens doen sterven. Maar zie, daar was nog een volk, dat aan de hemel gebonden was. Er is nog geroepen tot die eeuwiglevende God. En nu had het voor vanavond eeuwigheid kunnen zijn, alles had in benauwdheden kunnen zitten. Zij mochten terugkeren. Zou het ons niet moeten vernederen? De betoning van Gods barmhartigheid, dat Hij nog geen lust in uw dood had, maar wel in de behoudenis van uw leven. O, een mens mocht wel in het stof buigen, voor de majesteit van God vallen, maar ook voor de betoning van Zijn Goddelijke ontferming. God is recht in al Zijn weg en werk. Nee niet een ander, *maar wij hebben God op het hoogst misdaan, wij zijn van het heilspoor afgegaan.*

Wij hebben tegen God gezondigd. En nu was het recht geweest, als God Zijn volk had laten staan en dat de poorten van de hemel gesloten waren geweest.

Maar daar is in die bange dagen een geopende deur in de hemel geweest. Het volk heeft gemeenschap mogen oefenen door het bloed des Eeuwigen Testaments. God heeft nog Goddelijke antwoorden gegeven. "De beekjes der rivieren zullen verblijden de stad Gods." Psalm 46: 5. Dat is ondervonden te midden van al het oorlogsrumoer en geweld, dat er was.

(3) En, volk van God, zegt het maar eens eerlijk, heeft God Zijn trouw aan uw zielen niet betoond, toen het bang en benauwd was en toen u geen raad meer wist? Toen uw kinderen liepen te schreeuwen door de kamer, maar uw ziel sterkte in God vinden mocht? Hij regeert. Hij is met majesteit bekleed en Hij is wonderlijk. Hij is een getrouwe God over een ontrouw volk. Want, mijn hoorders God heeft Zijn trouw nog betoond.

(4) Zijn trouw en lankmoedigheid heeft Hij nog uitgestrekt. Want velen zijn in rouw gedompeld, anderen mochten terugkeren. Vergeet toch niet wat onze ogen gezien hebben. God mocht ons verwaardigen om het eens in ons hart te mogen ontvangen, wat David betuigt in Psalm 119 vers 30:

*Ik heb bedaad mijn wegen nagegaan
Mijn voet gekeerd tot Uw getuigenissen.*

Toepassing

3. Waardoor die vermaning wordt aangedrongen.

Alleenlijk wacht u en bewaart uw ziel wel, dat u niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben. Er staat (zo wordt door sommige geleerden overgezet) eigenlijk: *Vergeet niet de plechtige gebeurtenis, die uw ogen hebben gezien.* En nu wordt er aangedrongen om niet te vergeten, om dat te bewaren *en dat zij niet van uw hart wijken.* Maar evenals u leest van Maria, die al deze dingen in haar hart zorgvuldig bewaarde.

Dat het niet van ons hart zal wijken, hetgeen onze ogen hebben gezien. Dat het in ons zal verwekken een heilige eerbied en een diepe vreze, dat we er winst mee mogen doen, dat het een stempel zal zetten op ons leven. En waarom dringt de Heere nu die vermaning ons aan? Omdat wij vergeters en verlaters zijn. Ziet Psalm 103: *Vergeet nooit een van Zijn weldadigheden, Vergeet ze niet, 't Is God, Die ze u bewees.*

Dat ze niet van uw hart wijken, al de dagen uws levens.

Och, we hebben het zelf gezien en we behoeven niet zover te lopen, laat een ieder maar bij zichzelf blijven. Maar zodra het land overgegeven was, ging de benauwdheid zakken. De eerste dagen gingen we nog met de kleren aan naar bed, want de angst zat er toch nog wel in. Maar och, het duurde niet zo lang, of het oude keerde weer terug. Vergeten waren de noodkreten, die in de eerste dagen werden opgezonden naar de hemel, ze werden later niet meer gevonden. Want we waren overgegeven, het was afgelopen. Het was net als in de natuur, als het onweer is overgegaan. Denkt maar aan de dagen dat ze daar gevangen zaten en niet naar huis konden.

Maar die grote benauwdheid en het geweld van de oorlog was voorbij. En wat is er nu van overgebleven? De beloften, die u gedaan hebt, mannen, vrouwen, kinderen, wat is er van overgebleven? U zit hier nog. Is er hier iemand, die kan zeggen: 'Daar zou ik wel eens wat van kunnen zeggen, als God mij vrijmoedigheid gaf?' Daar is toen een roepen tot God geboren in mijn ziel. En een woord gevallen, dat ik nooit meer kwijt ben geraakt.

Zitten er hier in ons midden, die een wonde in hun hart gekregen hebben en een wonde in hun ziel, die door niets en niemand genezen kan worden, dan alleen door Christus? Heeft het wat nagelaten? Zijn wij nog de oude slaven van satan, wereld en zonden gebleven?

1940 zal dubbel terugkomen in de eeuwigheid. Dan zult u tegen de Heere moeten zeggen: *Gij hebt mij geslagen, maar ik heb geen pijn gevoeld.* Zit er hier één, die in 't leger gediend heeft en die kan zeggen: 'Daar is God mij te sterk geworden? Daar heb ik mijn knieën voor God mogen buigen? Daar heb ik mijn Rechter om genade leren smeken?' O, vrouw, is uw man anders thuis gekomen, als hij is weggegaan? Heeft hij weleens geschreeuwd: 'Ik ben zo ongelukkig?' Is er wat van overgebleven? Zijn ze naar God bedroefd geworden? Of bent u nog onbekeerd?

O, mensen, die het gezien en gehoord hebben, moet u nu onbekeerd 1940 uit en nu vannacht om 12 uur 1941 ingaan? Moeten wij zo het nieuwe jaar beginnen? Vergeet de dingen niet, die uw ogen gezien hebben.

O, aan roepstemmen heeft het u niet ontbroken. Dat uw hart heeft gebeefd, gesidderd bij de gedachte straks in de eeuwigheid God te zullen ontmoeten. Er zijn er in ons midden, die verzocht hebben met ernst en met klem om Gods aangezicht te zoeken vanwege de grote benauwdheid, waarin zij verkeerden, bij de gedachte: 'Het wordt straks eeuwigheid.' Maar o, als die gebeden en roepstemmen straks tegen u zullen getuigen in de eeuwigheid, dan zal het Tyrus on Sidon verdragelijker zijn dan ulieden.

Jong en oud, klein en groot, het is de laatste ure van 1940. En nu mocht u tot uzelf inkeren, want God roept het ons toe: *Geeft rekenschap van uw rentmeesterschap.*

Want mijn hoorders, eer de klok 12 uur slaat kunt u nog staan voor de rechterstoel van Christus. Morgen kunnen de mensen wel zeggen: 'Die man of vrouw is er niet meer en hij of zij is vannacht doodgebleven'. Daar behoeft niet zoveel te gebeuren. Want God neemt uw adem weg en het is afgelopen. Zou u dan God kunnen ontmoeten. Kunt u dan Gods aangezicht in gerechtigheid aanschouwen? Is de dood weleens verslonden tot eeuwige overwinning voor uw ziel? Bent u weleens verenigd met het graf? O, dat God de ernstige roepstemmen aan uw ziel mocht heiligen en zaligen, opdat we vanavond voor God nog eens vallen mochten.

Ouders en kinderen, valt nog eens vlak en plat voor God, buigt uw knieën nog eens voor de Almachtige! Wie weet, Hij mocht nog eens berouw hebben. Dat u nog een bedelaar aan de hemel mocht worden. Verlaat u maar niet op uw jonkheid. Want het leven is een damp en de dood wenkt ieder uur. Dat hebt u aan uw dochter gezien en aan uw kind dat enkele weken geleden werd afgesneden uit het land der levenden. En al die ouders, wier kinderen werden afgemaaid. U hebt het voor uw ogen gezien, dat er maar één schrede is tussen ons leven en de dood. Daarom mocht het u eens aangrijpen! "Och, zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is, roept Hem aan, terwijl Hij nabij is."

Van dat woord heeft de Heere betuigd, dat het niet ledig zal terugkeren. Ik sta ook in deze laatste ure in de vaste wetenschap, dat dit Woord in zwakheid bediend, niet ledig tot de Heere zal terugkeren, maar dat het doen zal, wat God behaagt.

Maar eindigt er niet mee in de mens, of in uzelf, maar in God, Die dat Woord geven zal tot uw lering en onderwijzing en tot uw ontferming, tot bemoediging en vertroosting.

Dat we het ter harte nemen en niet vergeten de dingen die onze ogen gezien hebben. Hij is barmhartig en onveranderlijk. Hij zal de ziel van Zijn tortelduif niet overgeven aan het wildgedierte. God mocht er ons bijbrengen en inzetten, opdat wij in vernedering voor Zijn aangezicht mochten wandelen en voor- en toebereid worden om eenmaal Gods aangezicht in gerechtigheid te aanschouwen en verzadigd te worden met Gods Beeld. Daar zal geen vergeter meer zijn van Gods daden, maar een eeuwig erkennen tot Zijn eeuwige Heerlijkheid. Amen

2. Een belofte van veiligheid, een verlossing voor degenen die Hem vrezen.

Huwelijksbevestiging van D. K. en A. W. W.

Woensdag 29 september 1943 in de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid
Mijnsheerenplein 10

Psalm 121: 1.
Lezen Psalm 34.
Psalm 34: 3. 4.
Psalm 25 1.
Psalm 134: 2.
Psalm 121: 4.

Bruid en Bruidegom.

Het is onder zeer bijzondere omstandigheden dat uw huwelijk is voltrokken en thans bevestigd wordt. Het is alles geheel anders dan u gewent zou hebben, daar Gods Woord toch zegt: En zij twee zullen tot een vlees zijn. Efeze 5:21. En wat dat nu betekent? Niet alleen een vereniging door de band des huwelijks dat die twee één vlees zullen zijn, innerlijk één zullen zijn, maar dat zij ook uiterlijk één zullen wezen, zodat u met elkaar zult leven van dag tot dag naar hetgeen God in Zijn Woord beveelt. Uw huwelijk is thans voltrokken; maar straks zal de man naar elders gaan, zijn vrouw achterlatend hier in het Vaderland. Toch zijn er zoveel omstandigheden, die u samen hebben doen besluiten om deze stap te doen, waartoe het nu gekomen is. De Heere heeft als een wonder van Zijn ontferming, in het buitenland u nog bewaard, man. Maar straks moeten uw wegen weer scheiden, en zult u elkaar weer verlaten.

Wel zijn de omstandigheden ontzettend waar wij thans in verkeren. Ik heb vernomen van verschillende gezinnen die verdrukt zijn, daardoor, dat mannen en zonen straks naar het buitenland moeten vertrekken. Daar werd zelfs een gezin uit het midden van ons in rouw gedompeld door de tijding dat een van kun kinderen door de dood werd weggenomen. Een wereld vol van ellende en oordelen.

En wat is men hier in dit stadsdeel vanmorgen opgeschrikt en ontstelt geworden doordat droevig voorval dat heeft plaats gevonden. Die een, die morgen naar het buitenland moest gaan werken is met zijn vrouw dood in hun woning gevonden. Zij hebben, een einde aan hun leven gemaakt, daar de wanhoop hen overmeesterde. Och als God een mens overgeeft aan zichzelf, waar komt hij dan terecht? Er is niemand in ons midden, mijn hoorders, die zal kunnen zeggen wat daaraan vooraf gegaan is, wat er is afgespeeld eer dat die man en eer dat die vrouw zóver zijn gekomen, ... maar het is eeuwigheid en beiden zijn reeds geweest voor de Rechter van hemel en aarde. Ontzettende toestanden! En ... wij zijn nog niet aan het einde. Och nee, wij hebben u nimmer bedrogen in de tijd dat wij in uw midden Gods woord mochten bedienen, maar u steeds gewezen op de donkere wolken die hingen boven ons volk en Vaderland.

En nu in zo'n tijd trouwen met elkaar? O, ik hoop van harte dat God u weer samen mocht brengen opdat u een huwelijksleven mocht krijgen, gelijk dat naar het Woord van God is. Ja, dat ook uw moeder Bruidegom, die daar alleen zit zonder man, dat ook

uw moeder gesterkt mag worden in al de wegen daar zij doorheen moet. Wat is het leven toch!

Maar toch, onder al de beroeringen en ellende en onder al de wederwaardigheden, is nog een God in de hemel. Die God is de Sterkte van degenen die Hem vrezen; gelijk ik daar een kort woord vanmiddag over wens te spreken uit Psalm 34: 8 waar Gods Woord aldus luidt:

De engel des Heeren legt Zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt hen uit.

Wij hebben in het voorgelezen tekstwoord een belofte van:

- 1. veiligheid en van**
- 2. verlossing voor degenen die Hem vrezen.**

Van de veiligheid, en van de verlossing van Gods volk wil ik kort iets zeggen in deze plechtige ure.

De Engel des Heeren legt zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt hen uit.

Rondom degene, die Hem vrezen, staat er. Dat zijn degenen die met de kinderlijke vrees Gods zijn bedeed, met de kinderlijke vrees, die het beginsel is van alle ware wijsheid. Die kinderlijke vrees die in de harten van Gods gunstgenoten gewerkt wordt door de Heilige Geest, en die in de vrucht van het leven zich openbaart. Zich openbaart in het verlaten van de zonde, zich openbaart in het verlaten en in het vaarwel zeggen van de wereld. Maar ook in het zoeken en beminnen van God als het hoogste Goed, en dat men Hem zoekt met ingespannen krachten.

De vrees des Heeren openbaart de vrucht naar buiten. Die vrees openbaart dat Christus geen gemeenschap heeft met een Belial; de gerechtigheid niet met de ongerechtigheid. Maar zodra die vrees van God geplant wordt in het hart van dat volk, dan wordt het openbaar dat zij de wereld vaarwel zeggen. Zoals het toch de eis is voor Gods kinderen, volgens Psalm 45:11 en 12. "Hoor o dochter, en zie, en neig uw oor, en vergeet uw volk en uws vaders huis; zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid; dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder." Waar die vrees wordt geschonken, daar komt een breuk met de zonde. Daar wil men liever sterven, dan nog langer tegen God zondigen. Daar is in hun ziel gewerkt: "Zou ik niet haten Heere, die U haten, en verdriet hebben in degenen die tegen U opstaan. Tot vijanden zijn ze mij geworden." Psalm 139:20. Maar wanneer de wereld wegvalt, wanneer wij geen vermaak en verlustiging in de zonde kunnen vinden, dan staat er ook tegenover dat de begeerten van ons hart en de uitgangen van onze ziel gericht wordt op God en op Christus. Ja, op een Drie-enig God, opdat wij Hem zoeken, maar ook Hem mogen vinden. Hij is het al vervullend Goed, voor al Zijn gunstgenoten. Dan krijgen wij in het oog datgene wat blijft tot in der eeuwigheid en nimmermeer vergaat. Dat wat onze ziel alleen vervulling kan schenken en dat ons alleen ware blijdschap geeft in alle omstandigheden van het leven. Dat doet het volk verlangen naar die gemeenschap waar alleen de ware vrede en blijdschap voor het hart te vinden is. Die vrees Gods bewaard ons ook voor de zonde op allerlei gebied. Zoals u leest van Jozef in Genesis 39:9. "Hoe zou ik dan dit een zó'n groot kwaad doen, en zondigen tegen God?"

Die vrees, is het kostelijkste sieraad waarmee wij in het leven bekleed kunnen worden en waarmee wij over de wereld kunnen gaan, zodat Gods Naam om onzentwil niet gelasterd, maar veelmeer gevreesd en geprezen wordt.

En die vrees Gods uit te leven ook in ons huwelijksleven, ... o, wat een voorrecht, maar ook wat een noodzakelijkheid is dat! O, het is u beiden voorgehouden, en u bent

ervan overreed dat er maar één weg is, waarin de mens werkelijk gelukkig kan zijn; en dat is om kennis en deel te hebben aan een God, Die niet liegt, en Die trouw en onveranderlijk is. Aan een God, Die rechtvaardig is, en Die barmhartig en genadig is. Die nooit handelt naar onze zonden, en Die niet vergeldt naar onze ongerechtigheden. U bent er beiden in uw consciëntie van overreed, dat een ronde wereld ons driehoekig hart nooit kan vervullen of bevredigen. Dat er in uw hart een wezenlijke bekommring werd gewerkt door de Heilige Geest. Dat alleen kan vervulling geven. Dat u genade kreeg om uw knieën voor God te leren buigen, en de rust in de wereld eens opgezegd werd, om rust in God door Christus te vinden, en om te wandelen in Zijn wegen. ‘Heere, Gij hebt geboden dat ik Uw inzettingen bewaren zal. Och dat al mijn wegen gericht werden, en in het huwelijksleven die vreze Gods uit te leven. Dat wij geen stap zonder God en buiten God kunnen doen, maar dat wij aan Zijn Woord en aan Zijn getuigenis gebonden mogen zijn. Dat er een vragen is: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Opdat u als man en vrouw aan de hemel gebonden mocht worden.

O, wat bijzondere omstandigheden deden u besluiten te trouwen. Maar dit is toch niet het huwelijksleven waar God van spreekt en waar het huwelijk zelf om vraagt; dat is toch geheel anders. Het is alles onder het ongenoegen Gods. En daarbij, wat zijn de wederwaardigbeden van ons leven soms veel, ál zijn wij bij elkaar, wat een druk, kruis en tegenheden is toch menigmaal ons deel in dit moeitevulle leven! En wat is het dan een voorrecht en een weldaad door God beschermd en beveiligd te worden onder alles waar wij hier mee te kampen hebben. Ik heb dat kort geleden nog aanschouwd in Noord-Holland waar ik op één dag twee jongens naar het graf meest brengen van 13 en 8 jaar. Die vader en moeder konden ook zelf die begrafenis niet meemaken, omdat zij ook door die vreselijke ziekte waren aangegrepen, waardoor hun kinderen naar het graf werden gesleept. Die man was stil gemaakt, maar die vrouw was zó aan de zijde van God gevallen, dat zij zeggen mocht:

*In God is al mijn heil mijn eer,
Mijn sterke Rots, mijn tegenweer,
God is mijn Toevlucht in het lijden.* Psalm 62: 5.

Als u dat dan ziet, wat een genade het is, de vreze Gods uit te leven en onder God te mogen bukken, en God geen ongerijmdheid toe te schrijven.... Maar dat Hij Zelf olie en wijn in het hart komt te gieten, en onder de handelingen Gods te mogen bukken, waar Zijn doel toch enkel majesteit en heerlijkheid is.

En van dat volk staat geschreven: *En de Engel des Heeren legert Zich rondom degenen die Hem vrezen en rukt hen uit.*

De engel des Heeren, wie is dat? Dat is hier allereerst, Die ongeschapen Verbondsel engel Christus, het Hoofd van alle hemelse legerscharen. Dat is Die eeuwige Christus, Die gezeten is aan de rechterhand van Zijn Vader. Dat is Die eeuwige Koning van Sion, Die in de eeuwigheid die Kerk van Zijn Vader heeft gekregen, en Die, de Kerk gekocht heeft met Zijn dierbaar bloed. Die de kerk uit satans macht en heerschappij verlost, en Die de kerk eenmaal terugbrengt in de staat van eeuwige heerlijkheid. *Die Engel legert Zich rondom degenen die Hem vrezen.* Hij is een Schild voor dat volk, als een vurige muur rondom die gunstgenoten. En laat er dan gebeuren wat wil in hun leven, dan alleen zijn wij veilig als God zo aan ons gedenkt. Want mijn hoorders, die verlossing moet toch vervuld worden in ons leven, niet alleen uitwendig in de gevaren die ons bedreigen, maar ook de gevaren die ons bedreigen van binnen. Want wat is de mens toch uit en van zichzelf? Hij ligt toch overal voor bloot. Maar dan zijn we veilig, als God een vurige muur rondom ons is, dat die Engel des Heeren,

dat Christus ook in uw huwelijksleven leert rondom degenen die Hem vrezen. Dat God bij dagen en bij nachten en in alle omstandigheden van ons leven u beschermt en beveiligd. Wat zou het een sterkte zijn voor een mens als hij dat gevoelen mocht, vooral in de tijden die wij thans moeten beleven.

Denkt maar aan die man en aan die vrouw waarvan ik zo-even sprak. Zijn dat geen gevaren om in moedeloosheid weg te zinken! Want u zult gewaar worden K. dat uw weg straks anders is dan tevoren. Waarom zult u dat merken? Omdat God een band gelegd heeft in deze dag. En nu moet de een hier en dan ander daar, gescheiden van elkaar, lijnrecht in strijd met de eis van het huwelijksleven. Want dat is toch hetgeen God gelegd heeft in de schepping voor elk mens: de behoefte aan elkaar. Maar om nu onder de oordelen Gods met de vreze Gods vervuld, door Die Engel beschermd te worden.

De man, maar ook de vrouw, beiden moeten zij bewaard worden. Bewaard voor de zonde, en voor ontrouw om de heilige verbintenis die u aangegaan bent in deze dag. Want aan de andere kant, wat de gevaren betreft uitwendig, wat een ander treft, kan ons ook treffen. Hoeveel slachtoffers vallen er niet dagelijks? Als mest liggen er duizenden, ja tienduizenden op de aarde. En wat zal er nog plaats hebben eer het einde er is?

Die strijd is aanstaande waarvan Gods Woord spreekt in Ezechiël 39. Zeven maanden zullen er nodig zijn om de lijken te begraven, en zeven jaren zullen zij vuur stoken van het oorlogsmateriaal. Zó'n strijd staat er voor de deur. En wat zal het dan een wonder zijn om gespaard te blijven, en aan dood en verderf niet te worden overgegeven. Maar de Engel des Heeren, mocht Zich ook straks in uw leven als een vurige muur rondom u zijn. En als u straks van elkaar moet gaan, dat u dan door Hem bewaard mag worden.

Wij weten toch niet wat er straks voor de deur zal staan. Doch daarenboven het betaamt alle mensen om God te vrezen. Prediker 12: 13. Dat die Engel des Heeren, die Zich leert rondom degenen die Hem vrezen, ook rondom u legere, als moedeloosheid u aangrijpen zal en als strijd en kommer uw deel zal zijn.

O, wat kunnen wij in een huwelijksleven in diepten komen, dat wij zeggen: 'O God, hoe kom ik er uit?' Ik moge u Jacob ten voorbeeld stellen. Zie Genesis 42: 36. "Gij berooft mij van kinderen, Josef is er niet, en Simeon is er niet, en zult gij Benjamin ook mee nemen? Al deze dingen zijn tegen mij." O, het is zo noodzakelijk in ons leven God te hebben tot ons Deel. Ook om door Hem uitgerukt te mogen worden uit alle netten en strikken die voor ons gespannen worden.

En aan de andere kant, wij houden toch in ons leven niet anders als schuld en zonde over, ook in het huwelijksleven. Wat een overtredingen en wat een afwijkingen! Maar om dan houvast te hebben aan Die God, Die in Christus gaarne vergevende is, en zeer genadig is. Wat is dat een groot onwaardeerbaar voorrecht! Dan verzinken wij niet in het moeras der zonden, maar worden door Hem uitgerukt.

Dat Christus Zich rondom ons leert, en wij verwaardigd worden om te geloven dat Zijn ogen steeds op ons geslagen zijn, is de grootste troost van het erfdeel des Heeren. Al ga ik dan door het dal der moerbeziënbomen, dan stel ik Hem tot een fontein; dan zal de regen ons rijkelijk overdekken. Psalm 84: 3.

Jong en oud, klein en groot, ga niet alleen door het leven, maar dat u behoefte kreeg aan een Leidsman, behoefte kreeg aan een Beschermer, aan Zijn beschutting, zoals hier de Heere de belofte aan Zijn volk doet en zoals Hij het ook bevestigt. Bevestigt niet aan de wereld, maar aan degenen die Hem vrezen, gelijk wij dat samen zingen uit Psalm 25: 7.

*Gods verborgen omgang vinden
 Zielen, daar Zijn vrees in woont;
 't Heilgeheim wordt aan Zijn vrienden
 Naar Zijn vreeverbond getoond.
 d' Ogen houdt mijn stil gemoed
 Opwaarts, om op God te letten;
 Hij, die trouw is, zal mijn voet
 Voeren uit der bozen netten.*

TOESPRAAK bij de bevestiging van het huwelijk

... God zelf mocht Zijn Woord aan u bevestigen die ik in deze ure namens de kerkenraad u overhandig. U mocht het meenemen naar het buitenland. En u mocht het nooit laten liggen in uw woning. Dat u beiden naar dat Woord mocht grijpen, en dat u samen de kracht van dat Woord in uw hart mocht ervaren. Dat Woord mocht u een kracht Gods tot zaligheid zijn, maar ook een lamp voor uw voet en een licht op uw levenspad.

Vergeet nooit hetgeen u is voorgehouden van uw prille jeugd, maar dat die stem in uw oren klinken mocht, hetzij hier of in het buitenland. Dat de Heere de begeerte van uw hart spoedig mocht vervullen, om met elkaar verenigd te worden naar de eis van Gods woord.

De Heere vergezelle u man, bij het gaan naar het buitenland. Och, u zult toch weleens gevoeld hebben, hoe noodzakelijk het is God tot een Leidsman te hebben, - vooral in de vreemde bij de menigvuldige gevaren die er zijn, - om door God beschermd en bewaard te worden. De Heere mocht Zijn oog over u openen ten goede.

Hij mocht u beiden een Sterkte zijn en met Zijn Goedertierenheid u kronen, opdat u iets mocht kennen van dat geestelijk huwelijk dat eeuwig zal worden voltrokken in het Jeruzalem daarboven.

Ouders, uw lasten zijn vandaag niet minder geworden. En ook voor u in het bijzonder vrouw K. waar uw man al zo lang in het buitenland vertoeft. Uw lasten zijn vandaag niet minder geworden, al mag u dat voorrecht nog beleven. Och, dat ge uw knieën maar veel voor God mocht buigen. Bij Hem is raad, uitkomst en sterkte. Dat Die God des Eeds en des Verbonds u ziel kracht mocht schenken en genade mocht verlenen om met de noden bij Hem te schuilen.

De Heere verblijde samen door Zijn daden. God mocht nog in Zijn toorn des ontfermens gedenken, en Zijn ontferming nog uitstrekken over een land en volk dat het zo verzondigd heeft. God mocht ons nog gedenken, waar Hij groot van goedertierenheid is, en aan u, jonggetrouwden, bevestigen, ook met het oog op de toekomst, wat wij nu samen staande u toezingen uit Psalm 121: 4.

*De Heer' zal u steeds gadeslaan,
 Opdat gij in gevaar
 Uw ziel voor ramp bewaar.
 De Heer, 't zij g' in of uit moogt gaan
 En, waar g' u heen moogt spoeden
 Zal eeuwig u behoeden.*

3. HET BIJZONDER VOORRECHT DER OPRECHTEN¹

Ps. 25 : 2

Lezen : Psalm 84

Psalm 84 : 5, 6

Psalm 61 : 4

Ps. 37 : 9

Geliefden.

In Prediker 7: 1 verklaart de wijze Salomo: "Beter is de dag des doods, dan de dag, dat iemand geboren wordt." Voor de wereld is dat niet alleen een geheim, maar nog veel meer een dwaasheid. Degenen, die van de wereld zijn en die hun deel in dit leven hebben, zijn van gedachte, dat wanneer iemand geboren wordt, een mens begint te leven, in de zin van genieten. En daartegenover dat de dag des doods daaraan een einde maakt. In zeker opzicht is het waar: hoe langer een goddeloze op de wereld leeft, hoe meer hij zichzelf toorn vergaart als een schat tot de dag des oordeels. Maar anderzijds past dat woord niet op het leven en de dood van de werkers der ongerechtigheid.

Wat hen betreft is de dag der geboorte beter dan de dag huns doods. Immers voor hen is het: "Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn." Zij genieten van de wereld, gaan er geheel en al in op. Zij hebben ook dikwijls veel voorspoed in de wereld, worden vaak gezegend met aardse zegeningen en worden vetgemest tot de dag der slachting. Als een vis in het water, zo leven zij in de zonde en gaan zonder bekommering de eeuwigheid tegemoet. Maar wanneer straks de dag des doods komt, wanneer God hun ziel van hen afeist, dan moet die rampzalige ziel dat zondige en goddeloze lichaam verlaten, om in het helse vuur geworpen te worden, waar de worm niet sterft en het vuur niet meer wordt uitgeblust. Dan wordt Gods gerechtigheid aan hen geoefend tot hun eeuwig verderf.

Dus de volle toepassing van dit woord geldt het volk van God. Wanneer God een mens zijn ogen opent, als het eerste werk Gods in de uitverkorene, dan zien zij op de weg die achter hen ligt, vol van hun zonden en overtredingen. En wanneer zij blikken op wat voor hen ligt, dan kunnen zij het niet anders bekijken, dan dat het krachtens Gods rechtvaardigheid en heiligheid, voor eeuwig kwijt is. O, wat wensen zij dan menigmaal, dat zij nooit het levenslicht hadden aanschouwd!

Komt er echter een tijd, dat God ruimte in het Evangelie geeft voor hun eigen hart, ja, dat Christus hun ontdekt wordt als de weg, de waarheid en het leven, en lost God hun ziele op, dan verandert dat. Dan baart het verwondering in hun ziel, dat krachtens Gods eeuwig welbehagen in Christus, voor hen een dag aanbrak, dat zij op de wereld mochten komen. "Hoe kostelijk zijn mij, o God, Uw gedachten." Dan zien zij, dat ze geboren werden, om wedergeboren te worden, tot een levende hope door de opstanding van Christus Jezus uit de doden. Ja, dat God hen geformeerd heeft om Zijn lof te verkondigen. Toch worden zij gewaar, dat ze tot moeite geboren zijn. Zij leven in 's vijands gebied, en hebben de voetstappen Christi hier te drukken, wat niet anders is dan smaad, hoon, verachting en verguizing van de wereld.

Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen en door vele verdrukkingen moeten zij

¹ Preek uit De Schat des Woords 1ste jg. 1948

ingaan in het koninkrijk Gods. Het is voor dat volk, dat uit de wereld getrokken en met Christus verenigd is, hier een zaaien met tranen. Wat worden ze veel omringd door duisterheden. Wat is er innerlijk veel te klagen en te zuchten, veel meer dan ooit kan worden uitgedrukt.

En zie, voor dat volk is *de dag des doods veel beter dan de dag der geboorte*. Als zij sterven, dan worden zij van alle ellende uit- en inwendig bevrijd en worden ze opgenomen in eeuwige heerlijkheid. Als zij sterven, dan is het met de zonde aan een eind en verkrijgen zij de wens huns harten om God eeuwig te verheerlijken. Over hun voorrecht hier in dit leven en hun vooruitzicht op de eeuwigheid wens ik thans met u te handelen. Onze tekst vindt u opgetekend in Psalm 37: 18.

De Heere kent de dagen der oprechten; en hun erfenis zal in eeuwigheid blijven.

Onze tekst spreekt van: *het bijzonder voorrecht van de oprechten*.

- 1. Waarin het bestaat hier op aarde.**
- 2. Waarin het gelegen, is in de hemel.**

1. Waarin het bestaat hier op aarde.

Waarin het voorrecht van Gods oprechten bestaat, hier op aarde, wordt in onze tekst verklaard met deze woorden: "De Heere kent de dagen des oprechten." Sommigen lezen: "De Heere kent de wegen des oprechten." Gods ogen doorlopen de ganse aarde en Zijn ogen zien alle mensenkinderen. Niets en niemand is voor die grote, alomtegenwoordige God verborgen. God vervult de hemel en de aarde en alle wegen en gangen der mensen liggen naakt en geopend voor Zijn heilig aangezicht. Niemand ontgaat Zijn oog. O, dat elk mens het besepte, opdat wij de zonden vreesden en beefden voor de oneindige Majesteit Gods.

In Maleachi's dagen waren er reeds die zeiden: "De Heere ziet het niet en de Heere merkt het niet." Maar helaas, dat maakt de door de zonden verblinde en verdwaasde mens zichzelf maar wijs. Er is een gedenkboek voor Gods aangezicht en eenmaal worden de boeken geopend, in die doorluchte dag des Heeren, waarnaar elk mens op een rechtvaardige wijze zal geoordeeld worden.

Er is ook een algemene voorzienigheid Gods, die gaat over alle dingen en alle mensen. Maar de bijzondere voorzienigheid gaat alleen over Gods volk. En zij komen hier voor onder de naam van *oprechten*. Volgens de geleerden komt het woord van: volmaken, voltooien, volbrengen.

In vers 37 van deze Psalm komt het woord ook nog voor: "Let op de vrome en zie naar de oprechte." Maar behalve in deze Psalm vinden wij het ook in Genesis 6 :9: "Noach was een rechtvaardig, oprecht man in Zijn geslachten. Noach wandelde met God." En in Genesis 18 : 1 zegt God tot Abraham: "Wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht." Van Jacob staat er in Gen. 25 : 27, dat hij een oprecht man werd. Hetzelfde getuigenis werd ook van Job gegeven in Job 1 : 1. Ook komt het voor in Spr. 20 : 10: "Die de oprechte doet dwalen op een kwaden weg."

Oprechten zijn zulken, die in een oprechte verhouding tegenover God staan. Zulken, die dus het beeld Gods weer terugontvangen hebben, hetwelk zij met alle mensen in Adam verloren waren. En dit herstel is alleen in en door Christus, die hen vernieuwt als van heerlijkheid tot heerlijkheid als door des Heeren Geest. Maar laat ons nader beschouwen wie wij te verstaan hebben onder waarlijk oprechten.

- Zulken aan wie de volmaakte gerechtigheid van Christus geopenbaard en ontdekt is, in hun leven toen zij beleefden, dat zo God hun gerechtigheid zou gadeslaan, zij voor eeuwig verworpen moesten worden. Maar ook, dat hun gerechtigheid was als een wegwerpelijk kleed (Jes. 64 : 4). De volmaakte gerechtigheid van Christus is door de Heilige Geest aan hen toegepast en daarop volgde de aanneming door het geloof van hun zijde. Zij zijn volmaakt in Christus (Col. 2 : 10). 't Zijn dezulken aan wie geen gebrek is (Hooft. 4 : 2). "Geheel zijt gij schoon mijne vriendin, en daar is geen gebrek aan u." Hun schuld is weggevallen. Zij is verzoend door de dood des Zoons, en in Christus ziet God Zijn volk aan, als zonder vlek en zonder rimpel.
- Die heiligmaking najagen. Zij worden gerechtvaardigd, maar ook geheiligd. Die twee weldaden van het verbond zijn wel onderscheiden, maar kunnen nooit gescheiden worden. In Adams val werden zij niet alleen schuldig voor God, maar ook geheel verdorven. En zie, nu worden zij hier aanvankelijk geheiligd. De heiligmaking is een vernieuwing van de gehele mens. Hun verstand, oordeel, wil en hartstochten worden vernieuwd. Zij hebben de nieuwe mens aangedaan, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid (Ef. 4 : 24).
- Wat nu als vrucht voortvloeit uit de vernieuwing door de Heilige Geest? Dat zij zichzelf geheel en al, met ziel en lichaam beide, aan God overgeven. Bij de aanvang, toen het waarachtige leven Gods hun geschonken werd, is dat al openbaar geworden. Toen was hun taal al met David in Psalm 139: "Heere, zou ik niet haten die U haten en verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan? Tot vijanden zijn zij geworden. Ik haat ze met een volkomen haat." Maar naarmate Christus in hen verheerlijkt werd, ook tot heiligmaking is er bij hen gevonden, door de kracht van de Heilige Geest, een verheerlijken van God naar lichaam en geest beide, welke Godes zijn. Zij laten af van kwaad te doen en leren goed te doen (Jes. 1: 16-17). Die inwendig zijn hetgeen ze uitwendig schijnen, in tegenstelling met de geveinsden. Denk maar aan hetgeen de Heere Jezus zei van de Farizeeën, *van buiten wel schoon, maar van binnen vol dorre doodsbeenderen*. Hart en mond stemmen met elkaar overeen bij het ware volk van God. Een oprechte klaagt over zijn onoprechtheid. Hoor de bede maar van David in Psalm 25 :21-22: "Laat oprechtheid en vroomheid mij behoeden, want ik verwacht U. O God, verlos Israël uit al Zijn benauwdheden." Weinig tegen de mens ervan te zeggen, maar veel hun nood bij God te klagen. O, dat reinigende en heiligende bloed van Christus krijgen zij hoe langer hoe meer nodig, om als geestelijke priesters hun lichamen te stellen tot een levendige, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is hun redelijke godsdienst (Rom. 12 : 1).
- Zij weten door ontdekkende genade des Geestes wel, dat zij niet volmaakt zijn, maar zij jagen er naar, of zij het ook grijpen mochten (Fil. 3 : 12). Er is een innerlijke betrekking om naar alle geboden Gods te leven. Daar in hun binnenste leeft dat vurig verlangen om Gode welbehaaglijk te leven, de zonde af te sterven en de gerechtigheid te leven. In hun handel en wandel wordt die betrekking openbaar. Ze verfoeien alle valse pad. Abraham verlaat het afgodise Ur der Chaldeeën en Ruth voegt zich bij Naomi. David koos openlijk partij voor God en Zijn volk, tegenover de dochter van Saul, toen hij met het arme volk huppelde voor het aangezicht des Heeren. Droevig is het, wanneer handel en wandel in strijd zijn met de belijdenis. Een groot voorrecht is het te noemen, wanneer de wereld zien en bekennen mag, dat wij een zaad zijn van de Heere gezegend. Nathanaël was een Israëliet in dewelke geen bedrog was. En Hiskia mocht getuigen: "Gij weet hoe ik in oprechtheid voor uw aangezicht gewandeld heb." (Jes. 38 : 3).

- Oprechten zijn dezulken, die naar God vragen en Zijn aangezicht gedurig zoeken. Zij liggen aan de hemel gebonden en maken hun noden en behoeften met biddingen, smekingen en dankzeggingen bij God bekend. Het is bij hen gelijk eenmaal bij Petrus: "Heere tot wien zullen wij anders heengaan?" (Joh. 6 :69). Zij gaan met ootmoedige vrijmoedigheid tot de troon van Gods genade, benodigend Christus tot al datgene, waartoe Hij van den Vader aan hen gegeven is. Zij bekennen oprecht hun zonden, wanneer zij oprecht gemaakt zijn en haten alle geveinsdheid, leugen en bedrog. 't Is hun gebed:

*Van onrechte wegen bevrijd mij voort
En geef mij Uwe wet tot mijn oorboren,
Die mij zekerlijk geleidt ongestoord,
Ik heb den weg der waarheid uitverkoren.
En sla op Uw gebod in dezen strijd.
Mijn ogen, opdat ik niet ga verloren. Psalm 119: 15.*

Aan die oprechten nu worden **dagen** toegekend.

- a. Een dag heeft zijn begin, maar ook zijn einde. De Heere Jezus vroeg in Joh. 11 : 9: "Zijn er niet twaalf uren in de dag?" De dag begint met de opgang der zon en eindigt met haar ondergang. Zo is het ook met ons leven hier op aarde. Wanneer een mens geboren wordt, dan gaat de zon van zijn leven op. Wij spreken soms over de morgenstond van het leven als wij denken aan de dagen der jeugd en der jongelingschap. Ook wordt er wel eens gezegd van iemand, die tot de mannelijke leeftijd gekomen is, dat de zon van zijn leven staat ter middaghoogte, dat is dus in volle kracht. 't Was een oordeel over het Joodse volk, toen de Heere er in Jer. 15:9 van betuigde: "Zij die zeven baarde, is zwak geworden; haar zon is ondergegaan als het nog dag was." Davids gebed in Psalm 102 : 25 was: "Neem mij niet weg uit het midden mijner dagen." En van de goddelozen staat er in Psalm 55 :24, dat zij hun dagen niet ter helft brengen. Wanneer de dood intreedt, dan gaat de zon van ons leven onder. Gelukkig degenen, die hun Schepper hebben leren kennen in de dagen hunner jongelingschap (Pred. 12 : 1). En diegenen, die kennis hebben aan het opgaan van de Zon der gerechtigheid, zoals die hier opgaat voor allen die de Heere vrezen. Behoren wij tot dat volk, dan liggen wij onder de belofte uit Jes. 60 :20: "Uw zon zal niet meer ondergaan, want de Heere zal u tot een eeuwig Licht wezen."
- b. In de tweede plaats, 's middags als de zon in het zuiden is, dan is de dag op zijn heetst en dan verlicht en steekt de zon het meest. Denk maar aan de regel van Psalm 84 : 3: "Steekt hen de hete middagzon." Zo is het ook over het algemeen in het leven van Gods volk. Jacob betuigde toen hij bij Laban vertoefde: "Ik ben geweest dat mij bij dag de hitte verteerde." (Gen. 31 :40). En daar zijn Gods kinderen niet vreemd van. Petrus spreekt over de hitte der verdrukking die geschiedt tot verzoeking (1 Petrus 4: 12). Wat al tegenspoeden, onheilen en rampen zijn het deel van Gods gunstgenoten. Jacob riep uit: "Al deze dingen zijn tegen mij"; toen Jozef er niet meer was; Simeon in de gevangenis gezet en Benjamin moest ook naar Egypte. Job vervloekte zijn geboortedag. Gideon was moedeloos en Paulus klaagde over een scherpe doorn in zijn vlees en een engel des satans die hem met vuisten sloeg. Wat kunnen de bestrijdingen van de satan de ziel van Gods kind benauwen. Wat een verdriet kan hen de wereld aandoen, zodat zij met David zeggen: "Och; dat mij iemand vleugelen ener duive gawe." Wat kan

de kracht der zonde hen neerdrukken en kwellen, dat zij de dood verkiezen boven het leven. Ja, er zijn soms zoveel omstandigheden, uit- en inwendig, die hen doen zeggen: "Mij is bange, van verdriet is doorknaagd mijn leven." Ook dat alles eindigt echter eenmaal voor Gods kinderen. "Want Gods goedheid zal uw druk, Eens verwisselen in geluk." Vergeleken bij een dag of bij dagen, In Job 14 : 1 lezen wij : „De mens van een vrouw geboren is kort van dagen en zat van onrust." Ook in Job 38 : 12 staat er: "Hebt gij van uw dagen de morgenstond geboden?" En in Gen. 6 :3 zegt de Heere: "Maar Zijn dagen zullen zijn honderd en twintig dagen." In Psalm 109 : 8 bidt David ten opzichte van de goddeloze: "Dat Zijn dagen weinig zijn." Maar om niet meer bewijsplaatsen bij te brengen, we hebben in Gods woord genoegzame bewijzen, dat het leven vergeleken wordt bij dagen.

- c. Een dag is kort en spoedig voorbij. De ene dag trekt de anderen naar zich. Het is maar een gedachte. Zo is het morgen en zo is het weer avond. De tijd vliegt; daar is nooit stilstand in. En zo kort is nu ook het leven van een mens. "De mens van een vrouw geboren is kort van dagen en zat van onrust" (Job 14 : 1). De mens is de ijdelheid gelijk, zijn dagen zijn als een voorbijgaande schaduw (Ps. 144 : 4). Het leven is kort en die korthed zal ons te klaarder blijken, wanneer wij met onze gedachten de voorgaande eeuwen eens van nabij beschouwen. Adam leefde negen honderd en dertig jaren (Gen. 5 : 5). Methusalem was negen honderd en negen en zestig jaar toen hij stierf (Gen. 5 : 27). Kort voor de zondvloed bepaalt de Heere, dat de dagen der mensen zouden zijn honderd en twintig jaren (Gen. 6 :3). En Mozes zegt in zijn gebed in Psalm 90 : 10: "Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaar of zo wij zeer sterk zijn tachtig jaren." Bedenk nu daarbij, hoe weinigen zijn er die dien leeftijd bereiken. 't Zijn er maar enkelen. En stel nu de leeftijd van zeventig of tachtig jaar, wat is het dan nog? Het is in de grond van de zaak nog veel korter, als dat het de mens toeschijnt. Wat al een tijd verbeuzelt de mens met slapen, in luiheid en in zonde. Zulk één kan, nu in vollen nadruk, niet gezegd worden te leven. Want die slaapt is levende dood. Die lui is leeft niet zoals het betaamt. Het oordeel spreekt God er over uit. En die de zonde doet, is levende gestorven (1 Tim. 5 : 6).
- d. Wat is het leven van de mens kort ten opzichte van de eeuwigheid, waar nooit een einde aan komt. De mens heeft in de grond van de zaak geen tijd om te leven. Salomo zegt in Pred. 3: "Er is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven." Maar hij verzwijgt, dat er een tijd is om te leven. O, wat moest de korthed van de tijd elk mens wel aangrijpen en doen zuchten met de dichter in Psalm 39: "Heere! maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zijn; dat ik wete hoe vergankelijk ik zij. Zie, Gij hebt mijne dagen een handbreed gesteld, en mijn leeftijd is als niets voor U; immers is een ieder mens, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid. Sela." (Ps. 39 : 5-6). En met Mozes: "Leer ons alzo onze dagen tellen, opdat wij een wijs hart bekomen." (Ps. 90 : 12). Met recht kunnen dan al degenen, die in de tijd verwaardigd worden, Dien God te leren kennen, Wiens jaren niet zullen ophouden, welgelukzalig genoemd worden.

Wanneer dus hier in onze tekst gesproken wordt van de dagen des oprechten, dan hebben wij daaronder te verstaan, het leven, de handel, het gedrag, de bezigheid, de arbeid en de strijd des oprechten.

Twee dierbare zaken verklaart nu David, de zoon van Isai, de man die hoog was opgericht, de gezalfde des Gods Jacobs, die liefelijk was in de Psalmen Israëls:

- a. dat "*de Heere*" de dagen der oprechten kent;
- b. dat de Heere "*de dagen der oprechten kent.*"

a. Dat *de Heere* de dagen der oprechten kent

In de tekst staat er eigenlijk (want de naam "Heere" komt hier voor met een kapitale letter) JEHOVAH kent de dagen der oprechten, JEHOVAH is Gods allergrootste naam, en betekent: Hij is. Van Hem hangen alle wezens af. WIENS zijn en bestaan is de bewegende oorzaak, van het zijn en bestaan aller dingen buiten HEM. Sommige Godgeleerden zeggen dat JEHOVAH afgeleid is van een woord dat betekent: "HIJ leeft." Dat kan ook daar JEHOVAH betuigt: "Ik leef in eeuwigheid." (Deut. 32 : 40). Het een en het ander kan wel samen gaan. Die naam JEHOVAH is van een bijzondere betekenis. Want daar God andere van Zijn namen aan engelen en mensen laat toeschrijven, als : "Elohim; bijvoorbeeld aan degenen die op de stoel van Mozes zaten (Ps. 82 : 6) en aan de engelen (Ps. 8 : 6), zo vinden wij dat nergens in de Heilige Schrift van die gezegende en voortreffelijke Naam. Die naam Jehovah kan en mag nooit aan enig schepsel gegeven worden. "Ik ben de Heere en niemand meer." (Jos. 45 : 5-6). Het is Gods gedenknaam (Hoséa 12 : 6). Heere der heirscharen is Zijn Naam (Jes. 31 :35). JEHOVAH drukt uit de verleden, tegenwoordige en toekomstige tijd. Openb. 1 :4: "Die is en Die was, en Die komen zal," gelijk we ook vinden in Openb. 1 :8. 11, 17. Die naam drukt niet alleen uit, dat JEHOVAH van eeuwigheid tot eeuwigheid God is (Ps. 90 : 2). Maar daarenboven geeft die Naam ook te kennen, dat God een Waarmaker van Zijn Woord en een Vervuller van Zijn beloften is.

God verklaarde aan Mozes: "Ik ben de JEHOVAH. En IK ben Abraham, Izak en Jacob verschenen als God de Almachtige, maar met mijn Naam JEHOVAH ben Ik hun niet bekend geweest." (Ex. 6: 1-2). Dat moet zo niet worden opgevat alsof Abraham, Izak en Jacob niet zouden geweten hebben, dat Gods Naam was JEHOVAH, neen, het tegendeel blijkt uit Gen. 15 : 7, 26: 24 en 28: 13. Maar het geeft alleen te kennen, dat die gelovige aartsvaders alle kracht van de Naam JEHOVAH in de vervulling van de beloften, niet hebben ondervonden, gelijk God met Zijn getrouwe dienstknecht Mozes daarmee een aanvang maakte. De Heere sprak in de brandende braambos tot Mozes: "Ik zal zijn, Die Ik zijn zal." Of: "Ik zal zijn, Die Ik was." Ik, zo wil God zeggen, zal nu betonen met de dadelijke vervulling, dat Ik Diezelfde ben, gelijk Ik weleer aan Abraham, Izak en Jacob verklaard heb te zijn.

God is ook in het bijzonder de JEHOVAH met betrekking tot Christus. Want zoovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem: Ja en Amen, Gode tot heerlijkheid door ons (2 Kor. 1 : 20).

God kan als JEHOVAH niet tot zaligheid gekend worden, als in Jezus Christus. Die Jehovah nu is de ware God, de God Israëls, Die alleen wonderen doet (Ps. 72 : 18). Hij komt hier in onze tekst voor als de Drie-enige en nooit volprezen God; als de zalige en alleen machtige Heere; de Koning der Koningen, en Heere der Heeren, Die alleen onsterfelijkheid heeft, en een ontoegankelijk licht bewoont; Dewelke geen mens gezien heeft, noch zien kan (1 Tim. 6 : 15-16). Elk die verwaardigd wordt Hem te leren kennen in het aangezicht van Jezus Christus roept er van uit: "Aanbiddeijk Opperwezen".

b. Dat de Heere de dagen der oprechten *kent*.

Die JEHOVAH nu, laat Zijn oog, Zijn zorg gaan op een bijzondere wijze over het leven van Zijn volk hier op aarde. Die zorg van God wordt uitgedrukt door het woord kennen. In dat woord kennen ligt een rijke betekenis. Het wil niet alleen zeggen iets kennen, weten en verstaan, maar ook iets voor goed erkennen, beminnen, hoogachten, daarin behagen scheppen, en er zorg voor dragen, iets bevelen. In Psalm 1: 6 komt het woord "kennen" voor in dezelfde betekenis. "Want de Heere kent de weg der

rechtvaardigen."

- (1) De Heere kent de dagen der oprechten. 't Is hetzelfde wat Paulus verklaart in Hebr. 4 : 13. Daar is geen schepsel onzichtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen dergenen, met welke wij te doen hebben. En wat David sprak tot Salomo in 1 Kron. 28 : 9: "Want de Heere doorzoekt alle harten, en Hij verstaat al het gedichtsel der gedachten." Zo kent en weet dan de Heere de dagen, de wegen, de gangen der oprechten uit- en inwendig. Voor David, Petrus en voor al Gods kinderen is dat bij ogenblikken een troost en een sterkte. Zij wandelen in het licht van Gods aangezicht (Ps. 89 :16).
- (2) Kennen betekent ook beminnen. Zie dat in Ex. 2 : 25: "God zag de kinderen Israëls aan en God kende hen"; dat is "beminde" hen. In Amos 3 : 2 zegt de Heere: "Uit alle geslachten des aardbodems, heb Ik ulieden alleen gekend"; dat is: bemind. God bemint de dagen der oprechten. Hij heeft hen in Zijn handpalmen gegraveerd; hun muren zijn steeds voor Hem (Jes. 49 : 16). Hij bemint hen met een eeuwige liefde. Die hen aanraakt, raakt Zijn oogappel aan (Zach. 2 : 8). De Heere Jezus zegt ook tot Zijn discipelen: "Ik ken de Mijnen en wordt ook van de Mijnen gekend" (Joh. 10 : 14). Hij bemint ook al degenen, die de Vader Hem gegeven heeft. Beminnen is iets goedkeuren. Op. 2 : 19: "Ik weet uw werken." Zo liet Christus schrijven aan de engel der gemeente van Thyatire; dat is: "Ik keur uw werken voor goed." God keurt goed de dagen der vromen.. De Heere zegt tot Zijn volk, gelijk Hij weleer tot Abraham zei: "Nu weet Ik dat gij godvrezende zijt" (Gen. 22 : 12).
- (3) Kennen drukt uit: bewaren. Zie dat in 2 Tim. 2 : 19: "Het vaste fundament Gods staat, hebbende dezen zegel: de Heere kent degenen, die de Zijnen zijn." Dat is, Hij bewaart ze. En Davids gebed in Psalm 17 :8 is: "Bewaar mij als het zwart des oogappels; verberg mij onder de schaduw Uwer vleugelen." De Heere bewaart hen in de staat der genade, zodat zij uit het geloof niet kunnen uitvallen; niet uitvallen van hun vastigheid. Ze worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid. Hij bewaart ook hun voeten van te struikelen; en zo ze struikelen, Hij richt ze wederom op. Hij leert hen daardoor kennen hun onbekwaamheid tot het goede, en de zwakheid van het vlees; opdat ze des te meer zichzelf mogen verloochenen, buiten zichzelf gaan, en tot God door Christus de toevlucht nemen, zichzelf Hem bevelend voor tijd en eeuwigheid.
- (4) Kennen betekent ook: achten. In Psalm 104 :1 staat er: "De bozen zal Ik niet kennen." Dat is: niet achten. Zo ook in Deuteronomium 33 : 9 : "Die tot zijn vader en tot Zijn moeder zei: Ik zie hem niet, en die Zijn broederen niet kende, en Zijn zonen niet achtte." God acht Zijn volk hoog. Zij zijn de heerlijken in dewelken al Gods lust is. Des Heeren vermaak, lust, achting en genoegen is aan hen (Jes. 62 : 4). Welke voortreffelijke namen geeft JEHOVAH aan hen. Wat een eeuwig wonder. In zichzelf zijn ze verdoemelijk en verwerpelijk. De Heere Jezus Christus, hun gezegend Hoofd, zong in Psalm 22 :12: "Wie mij veracht, God wou mij niet verachten." Hoe hoog heeft de Vader Hem geacht. Gedurig heeft de Vader daarvan getuigenis gegeven in Christus' omwandeling op aarde. Maar ook wat acht die eeuwige JEHOVAH Zijn volk hoog, daar Hij hen plaatst naast prinses en wereldgroten, hen eenmaal opnemend in heerlijkheid, in Zijn dichtste gemeenschap.
- (5) Ten slotte "kennen" houdt ook in belonen en vergelden. "De Heere is goed,

Hij is een sterkte in de dag der benauwdheid, en Hij kent die, die op Hem betrouwen" (Nahum 1 : 7). De Heere betoont hier op aarde de gelovigen Zijn zegeningen en weldaden. "Hij is hun een loon zeer groot" (Gen. 15 :1). Hij schenkt hen, uit loutere genade, alle goederen van het verbond der genade. En 't is alles om niet, verdienste en waardigheid komen hunnerzijds niet in aanmerking. 't Is uit vrije goedheid. Mozes zag op de vergelding des loons (Hebr. 11 :26). In 't houden van Gods geboden is grote loon. God betaalt getrouw uit. Dat doet Hij de goddelozen, maar ook Zijn volk. Hij is voor hen geen dorre woestijn, noch een land van uiterste donkerheid.

Zie, zo kent de Heere nu de dagen der oprechten. Zij zullen in hun leven nooit over de Heere klagen. Job vervloekte wel in diepe moedeloosheid zijn eerste geboorte, maar nooit zijn tweede geboorte. De Almachtige was zijn krachtig zilver en zijn overvloedig goud. Hij kent ze met liefde. Hij kent ze op volmaakte wijze. "Ik weet waar gij woont, daar waar de troon des satans is." Hij slaat acht op al hun wegen en omstandigheden. Versterkt hun zielen door Zijn genade, ondersteunt hen door Zijn toezegging, vervrolijkt hem met vreugde voor Zijn aangezicht.

- De Vader kent de dagen der oprechten; welke dagen door hen doorleefd worden. Hij legt hen niet te veel op en bewaart hen voor bezwijken. In de hemel is er gedachtenis van hen en dat doet hen roemen in de verdrukking. Dat verblijdt hun ziel, maar verkwikt hen ook in alle omstandigheden van het leven.
- De Heere Jezus kent hen op de allervolmaaktste wijze en betoont Zich voor hen als die medelijdende Hogepriester, Die al hun zwakheden te hulp komt.
- De Heilige Geest kent de dagen der oprechten. Hij leidt hen in alle waarheid, troost hen, verzegelt hen. Ja, Hij is het onderpand van onze erfenis, tot de verkregen verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid (Ef. 1 : 14).

Het voorrecht der oprechten is groot; groot in dit leven, in hun omwandeling op de aarde; maar ook groot betreffende hetgeen hen wachtende is in de hemel. Daarover wensen wij nu in de tweede plaats te handelen.

2. In de hemel zal JEHOVAH de oneindige begeerte van het hart vervullen, met de volheid van Zijn genade.

Hun erfenis zal bestendig zijn: "***Hun erfenis zal in eeuwigheid blijven***"; zo staat er in het laatste deel van onze tekst. In de grondtaal staat volgens de geleerden: "en haar erfenis zal in eeuwigheid zijn." Onze geachte kanttekens bevestigen dit. Sommigen lezen ook: "En haar goed zal eeuwig blijven." Een erfenis is een bezitting, die men op een rechte wijze of door een rechte weg verkregen heeft. Meer dan tweehonderd maal komt het woord erve, erfenis, ook wel vertaald door erfdeel, in het Oude Testament voor. Soms komt het voor in een letterlijke en dan weer in een geestelijke zin.

In een letterlijke zin komt het voor in Num. 18 :24: "Zij (de Levieten) zullen in het midden der kinderen Israëls geen erfenis hebben." Ook in Num. 27 :7 en Ruth 4 :5 komt het als zodanig voor.

Geestelijk hebben wij het te verstaan, wanneer in Jes. 19 : 25 de Heere zegt: "Israël is Mijn erfdeel." God heeft Zijn volk tot een erfdeel. En Gods volk mag zeggen met Christus: "De Heere is het Deel mijner erve."

De heilgoederen van het verbond der genade hier op aarde, worden een "erve" genoemd. "Dit is de erve der knechten des Heeren, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere" (Jes. 54 : 12).

Maar wanneer in onze tekst staat: "en hun erfenis zal in eeuwigheid blijven", dan hebben wij hier in het bijzonder te verstaan, de erfenis van de goederen des hemels,

welke de volmaakt rechtvaardigen in de hemel onmiddellijk genieten. Die hemelse gelukzaligheid wordt meermalen een erfenis genoemd.

De opperste Wijsheid, Jezus Christus, zegt: "Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven wat bestendig is; en Ik zal hare schatkamers vervullen" (Spr. 8 : 21). Petrus noemt die staat met grote nadruk : "Een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemel bewaard is voor ons" (1 Petrus 1 :1). Paulus noemt zulks: „Een erve der heiligen in het licht" (Col. 1 :12).

En met alle recht wordt de staat der hemelse gelukzaligheid aangeduid met het woord "erfenis". 'De gelovigen zijn in Jezus Christus een erfdeel geworden, die tevoren verordeneerd waren, naar het voornemen desgenen, die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil' (Ef. 1 : 11). Een erfenis komt ons toe uit kracht van een gemaakt testament. Hier is ook een testament. De Heere Jezus sprak tot Zijn discipelen in Zijn laatste avondmaal: "Ik verordineer u (Ik bezette u bij testament) het koninkrijk, gelijkewijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft" (Luc. 22 : 29). "En opdat God, de Vader zou betonen in dezen, de onveranderlijkheid Zijns Raads, zo is Jezus Christus, met Zijnen dood, daar tussen gekomen. Want waar een testament is, daar is het noodzakelijk, dat de dood des testamentmakers daar tussen kome. Want een testament is vast in de doden, dewijl het nog geen kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft" (Hebr. 6 : 16-17).

Wanneer wij nu echter van deze erfenis nader gaan spreken, moeten wij met de Kerkvader Augustinus vooraf wel zeggen: "Men kan gemakkelijker zeggen, wat daar (in de hemel) niet is, als wat er is." Hoe zal eindig stof, van die oneindige heerlijkheid naar waarde kunnen spreken? Het blijft van ons maar stamelen. In diepe ootmoed moeten wij liever onze onwetendheid te dien opzichte erkennen, als dat wij overmoedig zouden indringen, in hetgeen wij niet gezien hebben. "Want geen oog heeft het gezien, geen oor heeft het gehoord, en 't is in het harte van geen mens opgeklimmen, hetgeen God bereid heeft, dien die Hem liefhebben" (1 Cor. 2 :9).

Paulus, die hoog begenadigde en hoogverlichte apostel, was opgetrokken in de derde hemel, in het paradijs Gods, maar hij verklaart in 2 Cor. 12 : 4, 'dat hij gehoord had onuitsprekelijke woorden, waarvan het een mens niet geoorloofd was ze uit te spreken'. Hoe hebben wij dat nu te verstaan? Mocht Paulus het niet meedelen? Zeer zeker, maar hij kon er geen woorden voor vinden. Hoeveel te meer zullen ons woorden ontbreken om dien staat uit te drukken. Toch mocht Gods lieve Geest ons verduisterd verstand in deze ure verlichten, om iets wat ons aan de hand van wat ons dienaangaande geopenbaard en medegedeeld is in de eeuwige Waarheid, en in ons eigen hart op grond daarvan verklaard is, van die hemelse gelukstaat te stamelen. Het is in de wetenschap en met bewustheid van hetgeen de apostel Paulus schreef in 1 Cor. 13 : 9, 12: "Want wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele. Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede?" Al is het onvolkomen en met veel gebrek; die erfenis zal enerzijds daarin bestaan:

- a. Dat Gods volk in de hemel ontheven en verlost zal zijn van allen druk, hen hier op aarde aangedaan. In de wereld zijn de verdrukkingen van Gods kinderen vele. "Door vele verdrukkingen moeten zij ingaan in het koninkrijk Gods" (Hand. 14.: 12). Maar in de hemel wist God alle tranen van hun ogen af. Daar zal geen vijand hen meer dringen, geen satan meer benauwen en geen zonde hen drukken. Daar is de dood niet meer; noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal er meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan (Openb. 21 : 4). Daar mag Gods kind met David tot de Heere zeggen: "Gij hebt mijn weeklage

veranderd in een rij. Gij hebt mijn zak ontbonden en mij met blijdschap omgord" (Ps. 30 : 1-2), en dat, naar de ziel alleen, zodra zij het tijdelijke met het eeuwige hebben verwisseld, terwijl hun lichaam in het graf ligt. "Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan, ja zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hunnen arbeid" (Openb. 14 : 13). Naar lichaam en ziel beide, in de opstanding ten jongsten dage.

- b. Daar zijn zij in een eeuwige en onuitsprekelijke vreugde. Daar aanschouwen zij Gods aangezicht in gerechtigheid, en worden verzadigd met Zijn Beeld (Ps. 17 :15). Daar is God zelf hun erfenis en zeggen zij met Asaf : "God is mijn deel in eeuwigheid" (Ps. 73 : 26). Zij hebben daar volmaakt deel aan de Drieenige en nooit-volprezen God. Op welke wijze dat zijn zal is ons nog onbekend. Hier moet zich iemand verliezen, in zijn gedachten en overdenkingen; want nooit kunnen onze begrippen daarover zo heerlijk zijn, of ze zijn, maar als niets te achten bij de zaak zelf, zoals die wezen zal en is. Hier wordt men genoodzaakt om in verwondering en verbaasdheid uit te roepen: "O hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen" (Ps. 31 : 20). Hier moeten wij met Johannes zeggen: "Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen" (1 Joh. 3 : 2).
- c. In de hemel zullen zij ook gemeenschap hebben met en onder elkaar. Daar wordt de gemeenschap der heiligen op een volmaakte wijze geoefend. Die gemeenschapsoefening in het nieuwe Jeruzalem, wordt in Gods Woord voorgesteld door het aanzitten met Abraham, Izak en Jacob aan de bruiloft des Lams. Daar zijn geen scheuringen en verdeeldheden meer. De nijd van Efraïm zal wegwijken en de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden. Efraïm zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraïm niet benauwen (Jes. 11. : 13). Vlees en bloed zal het koninkrijk Gods niet beërven, alleen wat door Gods Geest vernieuwd en geheiligd is, dat gaat naar boven. Hier waren zij in Christus één, maar die eenheid zal daar volmaakt beleefd werden. Daar zijn ze altijd bij de Heere, om te zingen van de wegen des Heeren.
- d. Zij zullen daar verenigd zijn met de heilige engelen, en met hen gedurig zingen: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen" (Jes. 6 :3; Op. 4 : 8). Daar zingen zij het hemels hallelujah.
- e. Daar is de kennis volmaakt (2 Cor. 13 : 10). Daar is en blijft de liefde volkomen (1 Cor. 13: 13). Daar is geen klacht meer over blindheid, gescheidenheid en liefdeloosheid. Daar zijn geen behoeften meer, daar houdt het bidden op. 't Zal daar zijn eeuwig aanbidden en God danken.
- f. Tenslotte, daar hebben zij deel aan God Zelf, aan de Vader, Zoon en Heilige Geest, en aan al de heilgoederen van God, daar voor hen weggelegd, op een wijze die ons begrip oneindig te boven gaat.

Die erfenis is het deel der oprechten. God schenkt die alleen aan Zijn volk, door Hem uitverkoren, geliefd en bemind, gekocht en verlost, met uitsluiting van allen, waarvan de Heere Jezus zegt in Matth. 25 : 12: "Ik ken u niet."

Van Maria zegt de Heere Jezus, dat zij het goede deel uitgekozen had, hetwelk van haar niet zou worden weggenomen (Luc. 10 :42). In Psalm 65 :5 ligt de grondslag: "Welgelukzalig is hij, die Gij verkiest en doet naderen." Ook in Psalm 47 : 5: "Hij verkiest voor ons onze erfenis, de heerlijkheid van Jacob, dien Hij heeft liefgehad." Gods soevereine genade en eeuwige liefde komt daarin openbaar en dat wekt hier reeds bewondering en aanbidding, zoals het dan ook eeuwig zal doen in de hemel. En

die erfenis *zal in eeuwigheid zijn*.

Dat ziet op de bestendigheid van die erfenis. Het woord eeuwigheid komt in Gods woord in verschillende betekenissen voor. Soms ziet het op oude verleden tijden, zoals in Gen. 6 : 4, waar gesproken wordt van geweldigen, die vanouds geweest zijn. In Deut. 32 :7: "Gedenk aan de dagen vanouds." Tot de zegen door Mozes uitgesproken over Jozef in Deut. 33 : 15 behoorde ook: "En van het voornaamste der oude bergen, en van het uitnemendste der eeuwige heuvelen." En om niet meer te noemen in Pred. 1 : 10 lezen wij : "Is er enig ding waarvan men zou kunnen zeggen: Ziet dan, het is nieuw ? Het is alreeds geweest in de eeuwen die voor ons geweest zijn."

't Woord eeuwigheid komt ook wel voor, als ziende op hetgeen in de toekomst ligt, hetgeen dat toekomstige is. In vers 29 van deze Psalm, waaruit onze tekst genomen is, luidt het: "De rechtvaardigen zullen de aarde erfelijk bezitten en in eeuwigheid daarop wonen."

In Ex. 40 : 15 wordt gesproken van een eeuwig priesterdom. Hanna zegt tot haar man Elkana in 1 Sam. 1 :22: "Als de jongen gespeend is, dan zal ik hem brengen, dat hij voor het aangezicht des Heeren verschijne, en blijve daar tot in eeuwigheid." Ook in 1 Sam. 13 : 13, 1 Kron. 28 :4 en Jer. 20 : 14 komt dezelfde betekenis van het woord "eeuwigheid" voor.

In onze tekst komt het woord eeuwigheid voor in absolute zin. De eeuwigheid is een volmaakt en tegelijk vol bezit van een eindloos leven. Die eeuwigheid wordt tweërlei opgevat volgens de begrippen, die wij mensen daarvan kunnen maken.

(1) "Van eeuwigheid zijt gij God" (Ps. 90 :2). Dat is van voor de grondlegging der wereld.

(2) "Tot eeuwigheid zijt gij God." Dus zonder begin en zonder einde.

Wat zinkt het bezit van alle aardse goederen daarbij als in het niet weg. Wat zijn de rijkdommen en schatten van dit leven vergeleken bij de eeuwigheid. Zij kunnen ons ontstolen en afgenomen worden en maken zich gedurig vleugelen als een arend die snel heenvliegt. En denk maar aan de gelijkenis van de rijken dwaas in Luc. 12. Hij had vele goederen, die opgelegd waren voor vele jaren, maar God zeide tot hem: "Gij dwaas, in dezen nacht zal men uw ziel van u afeisen, en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?" Alzo is het met dien, die zichzelf schatten vergadert, en niet rijk is in God. En David zingt in Psalm 39 : 6:

*Men woelt vergeefs, men brengt met zorg bijeen,
Al wat op aard begeerlijk schijnt,
En niemand is verzekerd, wie eens al
Die goederen naar zich nemen zal.*

De erfenis van het volk van God zal in eeuwigheid blijven. Zal de ziel, die onsterfelijk is, volkomen berusten in het bezit van een volmaakt goed, zo moet dat goed ook insgelijks eeuwigdurend zijn, anderszins zou de ziel altoos bekommerd zijn, om te zullen moeten missen, hetgeen ze, als haar ziel verzadigend goed, had aangemerkt. Dit begrip der ziel zou midden in de vreugde een misnoegen baren. Zo was in de grijze oudheid reeds het oordeel van een verstandig heiden. *De ziel leeft eeuwig en kan met eeuwige goederen vervuld en verzadigd worden.*

Het deel van Gods gunstgenoten is eeuwig en *onverderfelijk*. Welk een troost is dit voor het erfdeel des Heeren Heeren. Wat God hen reeds hier uit genade schonk, kan geen vijand hen ontroven. En wat God bereid heeft voor degenen die Hem vrezen, ligt boven het bereik van alle machten en krachten der hel. God heeft Zijn volk liefgehad met een eeuwige liefde, en Hij zal hen liefhebben tot de einde toe. Zij zijn opgenomen

in een verbond des vredes, dat niet wijken, noch wankelen zal tot in der eeuwigheid. Nimmer is er voor Gods kinderen reden geweest om te twijfelen aan de vervulling van hetgeen God hun beloofde. Nooit is iemand bedrogen met God uitgekomen. Toen de rijke man in Lukas 16 ging sterven, werd zijn ziel door de duivelen gesleept naar de hel. Maar toen de arme Lazarus, die afgelekt was door de honden, het tijdelijke met het eeuwige ging verwisselen, kwamen de engelen van de hemel en droegen hem in de schoot van Abraham. Wat een onderscheid! En wat is en blijft God getrouw voor al Zijn lievelingen. Hun erfenis zal in eeuwigheid blijven. Ze worden straks in de ure van de dood in het bezit van die erfenis gesteld. En daarbij, zij zal hen nimmer ontnomen worden.

Eindeloos zal het genot van die erfenis zijn. Eeuwige blijdschap zal op hun hoofden zijn, treuring en zuchting zullen voor eeuwig wegvlieden (Jes. 35 : 10). Satan is dan voor eeuwig, met al zijn aanhangers, gesloten in de poel die brandt van vuur en sulfer. Nooit worden meer pijlen in die stad afgeschoten. De zonde is dan voor eeuwig weg en mitsdien alle gevolgen daarvan. De vijanden zijn dan voor eeuwig buiten, en de vrienden voor eeuwig binnen. Ja, dan is volkomen bevestigd en vervuld wat wij thans samen zingen, eer wij met een woord van toepassing eindigen, met de dichter van Psalm 61 :4:

*"Want Uw goedheid, die wij loven,
Heeft van boven
Mijn geloft' en bee gehoord
Gij deed mij tot d' erfenis komen,
Van de vromen,
Wien de vrees Uws naams bekoort."*

TOEPASSING.

Deze bijzondere voorrechten, waarvan onze tekst spreekt, worden aan elkaar vastgemaakt. "De Heere kent de dagen der oprechten, en hun erfenis zal in eeuwigheid blijven." Er is dus een onverbrekelijk verband tussen deze twee weldaden. Paulus verklaart dat ook in die gulden keten der zaligheid, in Rom. 8 : 30: "En die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen, en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt." Degene dus die God liefheeft, heeft Hij lief tot den einde toe, en zulk een kan uit de staat der genade nooit uitvallen. De genadegiften en de roepingen Gods zijn onberouwelijk. Kent de Heere de dagen der oprechten, d.w.z. dat Hij ze erkent voor goed, en achtervolgt met zijn liefde? Zo kan het niet anders zijn, of hun erfenis zal in eeuwigheid blijven. Voor het volk van God is een verwachting, die niet afgesneden kan worden. Maar dat alles geldt het uitverkoren volk van God, de oprechten van hart en wandel. Het onderscheid tussen rechtvaardigen en goddelozen is groot; groot reeds hier in dit leven, want Gods liefde-oog is op hen geslagen.

Groot het onderscheid straks in de dag der eeuwigheid, wanneer de goddelozen verdreven worden als rook, gelijk was voor het vuur smelt.

Maar de rechtvaardigen zullen zich verblijden en zullen van vreugde opspringen voor Gods aangezicht en van blijdschap vrolijk zijn (Ps. 68 : 3-4).

Geliefden, dat een ieder eens inkeerde tot zichzelf, met de overdachte waarheid. Ons leven is maar een handbreed en wat zou de hoogste bekommring van ons hart en leven moeten zijn, in de gunst van God te delen en een gegronde hoop te ontvangen op de heerlijkheid, die aanstaande is. Maar wat is dat helaas van nature anders. Ook bij zovelen die van week tot week zitten onder de onderscheidende prediking van Gods Woord. Menigeen is als Galio, die zich geen van deze dingen aantrekt. De

waarheid raakt zelfs hun consciëntie niet. O, wat een droevig verschijnsel toch. Dood te zijn voor de dood, en zelfs uitwendig geen oor meer te hebben voor hetgeen noodzakelijk is om gekend te worden, zullen wij wel getroost leven en eenmaal zalig sterven. Bedenk toch, dat uw oordeel eenmaal vreselijk zal wezen. Onder de waarheid gezeten te hebben, het wel en wee steeds vernomen, maar nimmer er onder vernederd, nooit tot God geroepen, en nooit bekommerd om dat heil dat nooit vergaat. Uw leven is zo arm, zo leeg, omdat ge God mist, en uw deel is in dit leven, dat niet de dood zal eindigen in een eeuwig ach en wee. Dat, terwijl u nog leeft God een wonder van genade aan u verheerlijkte, en uw ogen geopend werden voor uw staat van diepe ellende. O, dat wakker geschud te worden door God de Heilige Geest, om te bedenken wat tot onze eeuwigen vrede is dienende. Wat wekt het een heilige jaloersheid op het bijzondere voorrecht van de oprechten in leven en sterven. De zaligheid bestaat in missen, zoeken en vinden. En nu moeten wij het eerst missen, missen in de praktijk, om in waarheid te zoeken wat wij niet missen kunnen, voor onze arme ziel.

O, om die voorrechten deelachtig te zijn in ons leven, waarvan wij thans hoorden, is nodig dat er door God een grondslag in ons leven gelegd wordt. In de eeuwigheid heeft God Zijn volk gekend, verkoren in Christus, gekocht en verlost door Zijn dierbaar bloed, gereinigd en geheiligd door de Heilige Geest. Van die bovennatuurlijke genade moeten wij kennis krijgen, zullen wij houvast hebben aan de weldaden uit het verbond der genade.

En nu zitten er nog wel in ons midden, die uitwendig meeleven, maar die het inleven missen. Het valt niet mee, maar wij moeten het u eerlijk en openhartig betuigen, dat u vreemdeling bent van het waarachtige leven Gods, en geen deel of erve aan het heil van Gods gunstgenoten. Zolang een mens die grondslag mist in Christus, mist hij het waarachtige leven Gods en staat hij overal buiten. 't Is een harde waarheid, maar 't is niet anders. Orpa komt wel tot de grens, maar als 't er op aan komt gaat ze terug. En niet zonder grond waarschuwd Christus in Luc. 17 : 32: *Gedenk aan de vrouw van Loth.*

Wij kunnen ver met het volk van God meegaan, er achting voor hebben, maar in de grond er gescheiden van zijn, en missen de waarachtige troost die het volk van God geniet in leven en sterven. Nu rust u veelal in uw belijdenis en gaat ge in uw meeleven heimelijk op, maar bedenk dat bij de dood u alles zal ontvallen. God opene uw ogen nog eens voordat het voor eeuwig te laat is en Hij verheerlijke nog Zijn genade aan u eer de dag des doods een einde zal maken aan uw valse rust. Ontwaakt gij die slaapt en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten (Ef. 5 : 14).

Zijn er die rusten in enige aandoeningen, en uitwendig ondervonden uitreddingen, ook dit is geen grond om God te ontmoeten. Als we niets anders hebben, dan zal het een bed zijn dat te kort, en een deksel dat te smal is. God werke in uw harten een werk Gods, dat de eeuwigheid zal verduren en dat tot lof van Zijn naam zal zijn.

Volk des Heeren, uw staat is voortreffelijk, uw voorrechten onvergelykelyk. Uit vrije ontferming zag God op u neder. Hij verkoor u in Christus vrijwillig en onafhankelyk. In Hem bent u ook volmaakt, omdat Hij u kocht met Zijn bloed en reinigde door Zijn Geest. Die Christus van God gegeven, heeft nooit zonde gehad of gedaan en in Hem is geen bedrog gevonden. Hij maakte ook u oprecht. Door Zijn tussenkomst is de verzoening met God teweeg gebracht. God was in Christus, de wereld met Zichzelve verzoenende.

In uw leven is een ogenblik aangebroken, dat u waar en oprecht gemaakt werd voor God. Van uzelf was u het niet. O nee, het gold ook van u wat de dichter zegt in Psalm 36: "Bedrog en onrecht spreekt zijn mond." Maar door vernieuwende genade werd het

alles anders. Voor Gods vlekkeloos aangezicht werd u gesteld, al uw schuld en zonde, erf en dadelijke blootgelegd, en werd uw ziel er toe verwaardigd:

"k Bekende aan U, o Heer' oprecht mijn zonden.

'k Verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden."

Dat waar gemaakt te worden voor God, en vlak voor God te liggen, zoals we door Adam verdoemelijk in God zijn, is Gods eigen werk. Adam verborg zich en Jacob bleef alleen over toen God om Zijn recht kwam. Jozua, de Hogepriester, was bekleed met vuile klederen, zijn klederen werden uitgetrokken en hij werd naakt voor God gezet. Wij willen overkleed, maar niet ontkleed warden. Gelukkig als God doortrekt en al ons bedrog ontdekt en ons niet alleen afsnijdt in onze zonden, maar ook in onze eigengerechtigheid, die blakende vijandschap is tegen God. Maar die God die ontkleedt, bekleedt ook met de volmaakte gerechtigheid, als de enige bedekking hunner ziel en versiert met Zijn heiligheid Zijn oprechte volk. Wat zij in de weg der heiligmaking nodig hebben, is oprecht te zijn als de duiven, oprecht voor God en mensen.

O, dat uw wandel zij in de vreze Gods, al de dagen van uw leven; in heiligheid en gerechtigheid. Dat uw ziel verootmoedigd werd onder het voorrecht, waartoe God u verwaardigt in dit aardse leven. Hij kent uw dagen. Zijn oog is op u geslagen. Op u geslagen te allen tijde. Christus is die trouwe Wachter Israëls, Die nooit slaapt en nimmer slumert. Hij houdt getrouw de wacht over u. Hij zal u niet laten verzocht worden boven vermogen. Hij zal u steeds kracht naar kruis geven. Gods goedheid zal u voeden en verblijden. Uw strijd is voor Hem niet verborgen. Hij kent de worsteling uwer ziel bij dagen en bij nachten. Hij hoort uw zuchten en klagen. Hij verstaat uw smart, Hij peilt uw leed. En dat te geloven geeft uw ziel toch sterkte en kracht. Leg uw hart en uw wegen voor hem te allen tijde bloot. Dat er wel een vrije en familiere omgang zij tussen Hem en uw ziel. "Ken Hem in al uw wegen en Hij zal uw paden recht maken." Hij zal Zijn hart en hand nooit van u aftrekken.

Laat dat voorrecht u bemoedigen en vertroosten, oprechte gunstgenoten des Heeren. Zijn oog is over u anders, dan over de wereld. Hij is niet verre van u. Hij blijft u bij in alle tegenspoeden.

En boven dat alles, uw gezegende Verlosser en Zaligmaker heeft, scheidende van deze aarde, ook tot u gezegd: "Uw hart worde niet ontroerd, en zijt niet versaagd; in het huis Mijns Vaders zijn vele woningen. Ik ga heen om u plaats te bereiden, en zo wanneer Ik u zal plaats bereid hebben, kom ik weder, en zal u tot Mij nemen, opdat gij zijn moogt waar ik ben." U woont hier wel uit van de Heere, maar dat zal niet zo blijven. Uw erfenis zal in eeuwigheid blijven. Hier gaat het wel door vele verdrukkingen en strijd en benauwingen, maar eenmaal zal de poort des hemels voor u geopend worden, en dan zult u door de gerechtigheid van Christus ingaan in het Jeruzalem dat vrij is.

"Daar zullen zij, Gods knechten met hun zaad,

Zij die Zijn naam beminnen erfelijk wonen."

O volk, dat die hoop uw harte versterke; dat die troost uw ziel bemoedige! O, wat zult u dan erven. De voorsmaken waren hier zalig, maar wat zal de volkomenheid toch zijn. God alles en in allen. Daar is het beginnen, maar nooit eindigen. Dat is een zaligheid, die nooit is af te meten, dat is een heerlijkheid, die al maar heerlijker wordt, altijd voller, altijd ruimer.

Maar och, geliefden, de woorden ontbreken ons.

"O eeuwigheid kom ras,

Ik wenste wel dat ik bij U was."

Amen.

4. HET GEDENKEN VAN GODS WELDADIGHEDEN²

Dankdagpreek

Psalm 25: 6

Lezen: Psalm 48

Psalm 48:4, 5

Psalm 116:7

Psalm 79: 4

Geliefden.

In verschillende delen van het land komt men in deze dag samen om de Naam des Heeren te erkennen voor de ontvangen weldaden in dit afgelopen jaarseizoen. Die erkenning is alleszins betamelijk en noodzakelijk. Onder al de oordelen Gods, heeft de Heere Zijn Woord nog bevestigd, eenmaal gesproken tot Noach bij de oprichting van het natuurverbond, dat zomer en winter, zaaiing en oogst niet zullen ophouden alle de dagen des levens. Met hoeveel vrees wij ook vervuld waren in het begin van het jaar vanwege de aanhoudende regen die er viel. Toch heeft de Heere alles nog wel gemaakt boven bidden, denken en verwachten. Hij gaf nog zaad voor de zaaier, en brood voor de eter. O, wat zou het ons samen betamen in het stof te buigen voor de Allerhoogste Majesteit Gods. In Zijn Hand is ons leven en bij Hem zijn al onze paden. Dat hart en mond de Naam des Heeren mochten prijzen. Het mocht ons samen wel een wonder zijn dat wij nog mogen leven. Voor sommigen werd het eeuwigheid en wij werden nog genadiglijk verschoond. Ook in het midden van onze gemeenten zijn zware slagen gevallen.

Wij hadden ook van elkaar gescheiden kunnen worden, maar de Heere verlengde ook ons leven nog. Wat zijn de goedertierenheden des Heeren groot en veel. In ons persoonlijk, huiselijk, en maatschappelijk leven, maar niet minder kerkelijk. Zeker, er is veel te klagen, vanwege de grote donkerheid die er allerwege heerst, en vanwege de onttrekkingen van Gods lieve Geest. Wij horen zo weinig dat het Woord vruchten draagt en dat God Zijn Kerk nog uitbreidt en bevestigt.

Maar anderzijds, wij mogen de zuivere waarheid nog bezitten. De weg der zaligheid wordt ons nog verkondigd, en Christus nog voorgesteld als de volkomen Zaligmaker Zijns volks. Zo God onze ogen opende, wij zouden niet anders dan goedertierenheden Gods zien. Dat wij in deze ure er toch een diepe en levendige indruk van mochten ontvangen, en wij in vernedering des harten voor God mochten buigen. Hij is toch zo waardig erkend, gediend en gevreesd te worden, van alles wat leeft en beweegt in hemel en op aarde.

Dat Gods Geest ons er toe opwekte, en toe verwaardigde, nu wij in deze dag zijn samen gekomen om bij de weldaden Gods, aan het land, aan onze huisgezinnen, en aan ons persoonlijk bewezen, stil te staan.

Onze tekst voor deze ure vindt u opgetekend in Psalm 48 :10:

O God, wij gedenken Uwer weldadigheid in het midden Uws tempels.

² Uit de Schat des Woords, 2^e jg. 1948/49

Deze voorgelezen tekst spreekt over: "Het gedenken van Gods weldadigheden."

Wij wensen stil te staan:

1. **Bij de weldaden die God heeft bewezen.**
2. **Bij het gedenken daarvan, en wat dat inhoudt.**
3. **Bij de plaats waar wij ze moeten gedenken.**

1. *Bij de weldaden die God heeft bewezen.*

De Psalm waar onze tekst uit genomen is, is een lofpsalm, een overwinningslied dat in historische orde volgt op de vorige Psalm. Toen Josafat met de mannen van Jeruzalem en Juda in het dal Berachja, de Heere voor Zijn wonderbare overwinning met de woorden van Psalm 47 geprezen hadden, keerde hij aan de voorspitse van die mannen met blijdschap weer naar Jeruzalem. Wat een grote weldaad is het toch voor een land en een volk, wanneer men een Godvrezend vorst heeft. Dan is het wel van toepassing: "Welgelukzalig zijt gij, land, welks koning een zoon der edelen is, en welks vorsten ter rechtertijd eten, tot sterkte en niet tot drinkerij", Pred. 10 : 17.

De dichter van dezen Psalm begint met de lof des Heeren, en de verheffing van Jeruzalem, de stad des groten Konings. Daarna vermeldt hij de grote daden des Heeren, waarmede Hij Zijn liefde tot verlossing van Jeruzalem en Juda bewezen heeft. En 't zijn die grote daden des Heeren waarmede Hij Zijn liefde tot verlossing van Jeruzalem en Juda bewezen heeft. Het zijn die grote daden Gods die door hem gedacht worden, tot de ere des Heeren. Nee, de dichter moet niet gaan zoeken naar de weldaden Gods, maar zij liggen voor de hand. Niet alleen de koning, maar het gehele volk is getuige geweest van hetgeen God gedaan heeft. De koningen van Moab en Ammon waren met hun legers en die van hun bondgenoten verzameld in menigte als het zand der zee. Zij waren opgetrokken met het doel om alles te verwoesten, en het volk des Heeren van de aardbodem uit te roeien. God had de vijanden door laten gaan. Zij waren zelfs gekomen tot in het gezicht van Jeruzalem. Ze waren genaderd tot in de woestijn van Thekoa (2 Kron. 20 :20). 't Zou naar menselijke berekening niet lang meer duren of zij lagen voor de poorten van Jeruzalem, en dan ... ja dan was het verloren. Van vechten tegen die grote legers was geen sprake. Josafat heeft het zelf bekend: "In ons is er geen kracht tegen deze grote menigte." Maar Josafat nam de toevlucht tot de Heere, tot de God des eeds en des verbonds, en pleitte op hetgeen de Heere Zelf beloofd had. Heel Juda stond voor het aangezicht des Heeren; ook hun kinderkens, hun vrouwen en hun zonen. Josafat mocht zich verlaten op Gods recht; Gods eer stond op de voorgrond. En zie, daar krijgen ze uit de hemel de boodschap: *de strijd is niet uwe, maar Gods.*

Ze hadden niet te strijden in die strijd, maar God zou het tegen de vijanden voor Zijn volk opnemen ter oorzaak van de ere Zijns Naams. De vijand werd ontsteld, verschrikt, en ... zij haastten zich weg. Beving greep hen aldaar aan, gelijk de smarten ener vrouw in barensood, toen de Heere de achterlagen tot hun verschrikking stelde, en zij in de angst der verwarring het zwaard tegen elkaar keerden, en zij de een de ander ten verderve hielpen.

En zie nu die verlossing die God gegeven had, herinnerde ook het volk aan de daden Gods in vorige tijden. Het hele leven van dat volk, van af haar geboorte, was vol van de verlossingen des Heeren. Door een sterke hand en door een uitgestrekte arm had de Heere dat volk geleid uit de vuuroven van Egypte, op grond van het bloed des Lams. Door de woestijn had God dat volk trouw geleid veertig jaren, en doen beërven, dat land, 't welk was vloeiende van melk en honing. En telkens en telkens ook, vooral in

de dagen der Richteren werd dat volk in de engte gedreven, maar steeds weer verlost de Heere, de Getrouwe Jehovah hen uit de hand van hun wederpartijders. Ja, onder de regering van Saul en David was het steeds oorlog, maar de Heere gaf hen niet over in de begeerte van hun vijanden. Keer op keer, gelijk ook later, verlost de Heere hen. En wanneer nu de Kerk dat alles mag overdenken, en door de Heere teruggebracht, terug mag zien op al de leidingen Gods, dan roept zij uit: "O God, wij gedenken uwer weldadigheid."

Ook wij hebben ruime stof om de weldadigheden Gods, aan ons betoond, te gedenken. Weldadigheid is een deugd, waardoor men iemand wel doet, die het niet verdiend heeft. Een ander iets te geven, 't geen men schuldig is, dat is geen weldadigheid, maar dat noemen wij rechtvaardigheid. Maar als men iemand wel doet, waar men de minste verplichting aan heeft, dan is dat weldadigheid.,

Wij worden in de waarheid geroepen van Godswege tot het doen van weldadigheid. Hoséa 10:12, Micha 6 : 8. In God is die deugd volmaakt, Matth. 19 : 17, Psalm 62 : 13. Al het goed, 't welk de Heere aan een mens doet, is enkel weldadigheid. Wij hebben niets te eisen, en de Heere is aan ons niets verplicht. De Heere stelde aan Job eenmaal de vraag: "Wie heeft Mij voorgekomen, dat Ik hem zou vergelden?" Job 41: 12. En in Rom. 11 :35 vraagt Paulus: "Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal Hem wedervergouden worden?"

Van nature leeft de mens op de wereld, alsof hij op alle zegeningen en weldaden recht heeft. Men spreekt ook in de huidige maatschappij over een "menswaardig bestaan", en alle bonden die men opricht, of gelijk de "Union", bedoelen in de grond niet anders dan te ontkennen en te miskennen wat wij in de val van Adam hebben aangedaan, en 't is niet anders dan de strijd tegen God aan te binden, en een paradijs hier op aarde te openen. Zeker, de arbeider is zijn loon waardig, en wij moeten het veroordelen tot in het diepst onzer ziel wanneer men de arbeider laat zuchten ten opzichte van zijn dagelijks brood. Maar zo de werkgever en de werknemer buigen voor Gods Woord, dan is er een verhouding gelijk weleer bij Boaz en zijn maaiers, en hebben wij niets te doen met al die in de grond revolutionaire bewegingen. "Ken de Heere in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken." Alles wat wij ontvangen op de wereld komt van boven. Alle goede gave en volmaakte gift is van de Vader der lichten afdalende. Alles wat God geeft aan de mens is enkel louter gratie en weldadigheid. Vanwege de zonde is alles vervloekt, en ligt alles onder het oordeel Gods besloten.

Het heeft God behaagd naar Zijn absolute en eeuwige soevereiniteit Zich te openbaren en te verheerlijken in Zijn weldadigheid en goedertierenheid door de diepte van Adams val heen, in de verordining en predestinatie van Zijn Zoon, tot Borg en Middelaar.

Dat Goddelijke welbehagen, dat in de Zoon van Gods welbehagen de weg geopend heeft, om in mensen een welbehagen te hebben. Nee, niet in alle mensen, maar alleen in degenen die

Hij tot de zaligheid voorbeschikte, en die Hij lief had met een eeuwige liefde. Die Borg voldeed aan de eisen van het Goddelijke recht, verzoende de schuld Zijns volks, en nam als Middelaar de afstand, de scheiding weg tussen God en de mens, die er lag krachtens de zonde. Hij heeft als de Tweede Adam verworven wat wij in de eersten zijn verloren. Alles wat Christus verwierf ook voor dit tijdelijke leven, is voor Zijn volk en kerk. Voor verworpenen heeft Christus niets verdiend. God opent Zijn Hand en verzadigt al wat leeft naar Zijn welbehagen. God zegent mens en beest, en giet Zijn zegeningen van de hemel af op deze vervloekte aarde.

De geestelijke weldaden zijn oneindig veel groter dan de tijdelijke. Immers daardoor worden wij hersteld in de gemeenschap Gods, en krijgen deel aan de erve der heiligen

in het licht; deel zelf aan God Drie-enig.

En die weldaden reiken over dood en graf. Zij worden bestendigd en volmaakt in de eindeloze eeuwigheid. O, die verkiezing van Zijn volk, soeverein, eeuwig en vrijwillig. Niets in het schepsel, maar alles uit Hem, door Hem en tot Hem, opdat ook Hem alleen zij de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid. De schenking van Christus, als de onuitsprekelijke gave Gods. Het ontvangen van de Heiligen Geest, door Christus verworven en aan Zijn Kerk geschonken.

Wie, ja wie zal de grootheid en de waardij ervan uitspreken, of in orde verhalen, en dat aan dezulken die met hun bloed het wel willen ondertekenen dat hun recht ligt in de eeuwige rampzaligheid. En dan:

Hij overlaadt ons dag aan dag

Met Zijn gunstbewijzen.

O, er is geen einde aan wanneer God onze ogen er voor opent. En dan Hij, die Getrouwe Verbonds-Jehovah, bewaart de weldadigheid aan vele duizenden. Hij handelt nooit naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden. Wij verzondigen het telkens en telkens maar, en maken de Heere arbeid en moeite met onze zonden. Gedurig slaan wij de Heere in het aangezicht met al Zijn weldaden. Het komt telkens maar openbaar dat wij vergeters zijn van Gods weldaden. Vandaar dat Hij er ons gedurig maar aan herinneren moet, en opwekken:

Vergeet nooit een van Zijn weldadigheden,

Vergeet ze niet, 't is God die ze u beweest.

En daarbij, wat zijn wij nameloos ellendig en arm. Wat moet God ons telkens weer bij de weldaden plaatsens, om ze te zien en op te merken, opdat de weldaden weer weldaden zullen worden. Zien waar ze vandaan komen; tot welk een prijs zij zijn gekocht, en aan wie zij worden geschonken. En dat niet alleen, maar wanneer wij dat alles mogen zien en opmerken, dan werd David verlegen in Psalm 116 :7 toen hij vroeg:

Wat zal ik met Gods gunsten overlaan,

Dien trouwen Heer voor Zijn gena, vergelden?

Gods volk gunt God alles uit kracht van het nieuwe leven, maar zij worden gewaar dat zij God niets kunnen geven.

2. Door de genade Gods worden zij verwaardigd, gelijk in onze tekst gezegd wordt, ***om de weldaden Gods te mogen gedenken.***

Wat dat gedenken nu inhoudt is het tweede waarop wij hebben te wijzen. Het woord "gedenken" betekent in het oorspronkelijke, gelijk onze godgeleerden zeggen, dat men het een bij het ander vergelijkt, afmeet, of overweegt, schat en waardeert. Dat alles ligt in het gedenken opgesloten.

Wanneer nu de kerk in onze tekst, en het volk van God, de weldaden mag gedenken, dan wil dat allereerst zeggen, dat er een kennis en gedachtenis, een overzicht is van de weldaden door God hun geschonken. God Zelf moet onze ogen openen voor de weldaden Gods. Van nature gaan wij als in een beeld daarheen, en zijn onze gedachten vervuld en bezet met de wereld, en de zonde.

Verheerlijkt God Zijn genade in Christus Jezus, in het hart Zijner uitverkorenen, dan komen zij van stonden aan tot andere gedachten. Het wordt voor hen een wonder dat de aarde hen nog draagt, en dat de hemel hen nog dekt. Zij kunnen niet begrijpen dat God hen nog draagt en spaart. Zij hebben toch niet anders verdiend dan om voor eeuwig verworpen te worden. Zij gaan de heiligheid en rechtvaardigheid Gods overdenken, maar zij zien ook "hun zonde steeds voor ogen zweven". Wat drukt het hen neer, wat vervult het hun hart met droefheid en smart. Maar ook de gedachte aan

de lankmoedigheid Gods, en aan Zijn grote goedertierenheden verootmoedigt en vernedert hun hart. Zij krijgen iets in te leven bij de erkenning van Gods onkreukbaar recht, van de eeuwige gedachten Gods. Hij heeft immers gedachten des vredes gehad en niet des kwaads.

O, welk een grote weldaad om in ons leven daarmee bevindelijk kennis te maken, want in de kennis van de enige en Drie-enige God ligt toch alleen het eeuwige leven, Joh. 17 : 3. 't Zijn grote weldaden wanneer wij uit de dood geroepen worden tot het leven, en door Gods Geest overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel, opdat Christus in onze harten zal worden verheerlijkt. 't Is een grote weldaad genade te mogen ontvangen, maar ook bewustheid van die ontvangen genade te verkrijgen. Grote weldaden om in ons leven in alle nood en dood, keer op keer gered te worden. Grote weldaden om toe te nemen en op te wassen in de kennis en in de genade van de Heere Jezus Christus. Grote weldaden om versterkt te worden in het geloof, verlevendigd in de hope, en verwakkerd in de liefde. Ja, er is geen einde aan de weldaden die God Zijn volk hier uit vrije goedheid, om Christus wil, verleent. En dan een recht gezicht om ze in het Goddelijke licht te mogen zien.

Maar niet minder om te mogen *erkennen*, dat die weldaden van de Heere zijn; en Zijn weldadigheid te roemen met al de zegeningen die zij genoten hadden. Tot alles moet ons hart bewerkt worden door God de Heilige Geest. Zo was het in de dagen van Josafat, en zo is het ook nu. Dat volk mocht niet uitgeroeid worden, en het kon ook niet. Uit de stam van Juda zou voortkomen de beloofde Messias, Die een Heerser zou zijn in Israel, en Wiens uitgangen zouden zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid, Micha 5 : 1.

En zo is het nog bij de levendgemaakte Kerk, wanneer zij de weldaden Gods mogen overdenken, dan eindigen zij in God. Zij zien Hem als de Oorsprong en Fontein van alle goed. Hij is de Vader der lichten van Wien alle goede gaven en volmaakte giften afdalen.

Alles wat uit die fontein komt, is enkel goed. Hij is de Alzegenaar, en Hij geeft mildelijk en verwijt nooit. En bij dat Goddelijke licht zijn al de weldaden in natuur en genade groot. Op niet één weldaad kunnen zij aanspraak maken. Nee, zij worden er wel van overreed door de bediening des Geestes, dat alles, ja alles door hen verzondigd en verbeurd is. Verdienen kunnen zij het niet, en om hun bidden kan God het niet schenken, want zij leren dat zij geen gebed en geen zucht meer overgehouden hebben. 't Is alles enkele genade, dat God nog op hen neerziet, en hen bewelddadigd met de zegeningen van de Troon, en met de weldaden van de voetbank Zijner voeten in Christus. En dan worden het ook Goddelijke weldaden, zodat zij hun eigen ziel toeroepen: *Vergeet nooit een van Zijn weldadigheden. Vergeet ze niet, 't is God die z'u bewees.*

Welk een eerbied krijgen zij dan voor de weldaden, en wat achten zij ze voor die tijd groot. Wat worden zij er diep onder vernederd en wat zakt hun ziel er laag onder weg. En als zij dan in hun onwaardigheid wegzinken, en voor God bekennen, dat zij de weldaden niet waarderen, dan geschiedt het juist. Dan is het in hun ziel: *En nu, wat zal ik zeggen: Want Gij kent uw knecht.* Dat zalige bukken onder God, dat vernederen voor God, en dat verlustigen in God, wat een kostelijke plaats toch op de aarde voor Gods gunstgenoten.

Zij kennen zoveel tijden dat het zo anders is; dat zij de weldaden niet zien; er geen oog voor hebben, en hun hart is als een steen. Zij zeggen dan wel eens: O God, zou het nog wel ooit eens anders worden? Zou die steenrots nog wel eens ooit vermorzeld worden? Zou ik nog wel eens ooit in het stof terecht komen? Ja, zij worden gewaar dat God Zelf er hen bij moet zetten, er in moet plaatsen. En wanneer God hen er toe

verwaardigt, dan komen zij ook op de rechte plaats, en dan kunnen ze niet laag genoeg voor dien God bukken. Dan hebben ze wel eens gezegd: "O God, nog maar dieper, nog maar lager."

Geen meerder goed, Heer' Gij mij geven moogt,

Dan dat Gij mij vernedert en maakt kleine.

Psalm 119, (Datheen)

Ja, wanneer zij dan onder de weldaden mogen buigen, en de God van de weldaden in het oog krijgen, dan krijgen zij ook een terugblik op hun ganse leven. Dan brengt God hun alles weer in gedachtenis, dan gaat God het alles voor hen bloot leggen en dan zijn het niet anders dan weldaden, die God hun schonk. De zwaarste en diepste wegen die God voor hen opende zien zij dan als weldaden Gods. Vaderlijke liefde, Vaderlijke trouw, Vaderlijke ontfermingen.

Is het dan wonder dat zij ervan spreken? Als het hart er mee vervuld wordt, dan loopt de mond er van over. Dan spreken zij van die weldaden tot God, ootmoedig en vrijmoedig. En 't is de zielsbegeerte van al Gods kinderen, om al de weldaden natuurlijk en geestelijk bij God terug te mogen brengen. Dat volk zou wel wensen dat zij niets anders dan de lof van God mochten verkondigen, en altijd Zijn Naam prijzen. O, wat is God het waardig gediend, geëerd en gevreesd te worden. *Alles wat adem heeft, love de Heere. En gij mijn ziel, looft gij Hem bovenal.* 't Is voor hen persoonlijk toch het grootste wonder.

Nee, er is niemand op de wereld waar het alles zulk een wonder voor is, als voor hen. Zij kunnen de diepte er niet van noemen, maar toch willen zij er iets van zeggen. "Dit volk heb Ik mij geformeerd, zij zullen mijn lof verkondigen, zegt de Heere." Dan zoeken zij de eenzame plaatsen op, om alleen met God te zijn, en hun ganse hart voor God uit te storten. O, wat krijgen zij dan behoefte aan een dankbaar hart; en een dankende Hogepriester. Zij gevoelen dat zij in zichzelf zo leeg en arm zijn, maar die dierbare Heere Jezus, dankte Zijn Vader in Matth. 11 :25. En Hij is ook het Altaar, waarop de gebeden en dankzeggingen van de Kerk gelegd, door Hem gereinigd, opklimmen als een liefelijke reuk voor het aangezicht van de Vader. Hij is ook het dankoffer dat de Vader aangenaam is. Het gebed is het voornaamste stuk van de dankbaarheid. Maar hoe zou het ook anders kunnen, wanneer zij over de weldaden, aan hen bewezen, met God spreken, hoe zouden zij er dan van zwijgen onder elkaar. Wanneer zij vervuld worden met de Geest, dan is het een heilige vanzelfsheid, om ook tot onze betrekkingen en vrienden er van te spreken. Dan is er geen stilzwijgen, maar hun hart is vol van de lof des Heeren. Dan zullen onze huisgenoten het wel vernemen, dat God in ons hart is, en degenen die ons omringen in onze dagelijkse arbeid of in onze tegenwoordigheid verkeren, het wel opmerken.

Wat een weldaad is het dan, wanneer een kind van God het kwijt kan, dat hij nog een open oor mag vinden en dat het overgenomen wordt. Toen Elia die koek kreeg in Sareptha Sidonis, ging hij niet alleen in een kamer zitten om hem op te eten. Nee, dat wonder was zo groot, dat die weduwe met haar zoon er ook van mochten mee eten. En toen de oude Anna op haar vier-entachtigste jaar die grote weldaad kreeg, dat zij de vervulling van de belofte, waar zij zoveel jaren naar uitgezien had, mocht beleven, ging zij, en sprak van Hem, van Christus tot allen die de verlossing in Jeruzalem verwachtten. Als wij het alleen op kunnen, dan heeft het niet veel betekenis. David in Psalm 34: 2, riep vernederd en verwonderd onder de weldaden Gods uit: "Komt en maakt God met mij groot."

3. Maar nu ook in de derde plaats: ***Waar het volk de weldadigheden Gods gedenkt is: "in het midden Uws tempels."***

God bindt Zijn volk aan Zijn instellingen en rechten. 't Is in hun hart: "Heere, ik heb

lief de woning van Uw huis, en de plaats des tabernakels Uwer eer," Psalm 26 : 8. Onder de ouden dag was dat ook zo. Jeruzalem was de stad des groten Konings; daar was weleer de Ark des Verbonds. En Salomo bouwde de Heere een tempel. Dat heiligdom waar God Zelf woonde, nam de hoogste plaats in voor elke ware Israëliet. Naar dat heiligdom trok men van alle oorden van het land op om de Heere te aanbidden. In dat heiligdom werden de offeranden gebracht dag aan dag, maar vooral met Pasen was het zo druk, dat het feestoffer met touwen gebonden werd tot aan de hoornen van het altaar, Psalm 118 : 27.

Op de Grote Verzoendag eenmaal per jaar ging de Hogepriester in het Heilige der Heiligen om verzoening te doen voor zichzelf, maar ook voor het ganse volk, met het bloed dat hij sprengde voor Gods aangezicht. In tijden van grote vreugde, maar ook van grote droefheid kwam men naar het bevel des Heeren samen in de tempel.

Zo was het ook nu. De Heere had uitkomst gegeven, verlossing van de vijand, geschonken op zulk een wondervolle wijze, en nu werd het hele volk vergaderd en verzameld, om de weldadigheden Gods te gedenken in het midden Zijns tempels.

De Heere Jezus heeft ons een voorbeeld nagelaten, om het "huis des Heeren" hoog te houden en steeds te bezoeken. Nee, 't is nu niet meer te Jeruzalem of te Gerizim, *want de ware aanbidders zullen de Vader aanbidden in Geest en in Waarheid*. Jeruzalems tempel is door de Romeinen met de grond gelijk gemaakt, en wij kennen nu de tempel met zijn ceremoniële dienst niet meer, omdat Christus het Lichaam was van de schaduwen. In Jesaja 8: 14 was van Christus geprofeteerd: "Dan zal Hij ulieden tot een heiligdom zijn." Hij en Hij alleen is het Middelpunt der zaligheid voor al degenen die Hem van de Vader zijn gegeven. "Door Hem hebben wij beiden de toegang door één Geest tot de Vader", Ef. 2 : 18. En door Hem kunnen wij alleen opofferen de offeranden des lofs, dat is de vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden.

Maar toch heeft God Zijn volk vergaderplaatsen gegeven, waar zij samen komen, inzonderheid op de dag des Heeren, en bij bijzondere gelegenheden. Daar wordt Gods Woord verkondigd, de Sacramenten bediend en de Naam des Heeren aangeropen. Wij moeten hout en steen niet afgodisch vereren, gelijk de heidenen, maar toch mogen wij wel erkennen de grote gunste Gods in het beschikken van zulk een plaats; waar wij samen mogen komen om neer te zitten onder de reine bediening van Gods getuigenis en de verkondiging van de Gekruiste Christus. Daar wordt het ambtelijk gebed gedaan, waarin al de noden van de gemeente en van land en volk worden opgedragen aan Gods troon. 't Is de plaats waar God Zijn volk wil verheugen, raadsels wil oplossen en knopen ontbinden. Daar worden de sleutelen des hemelrijks gehanteerd, het Koninkrijk Gods ontsloten en toegesloten, door de wettige ambtsdragers, die met gezag en autoriteit van God zijn bedeed.

Het is naar Gods Woord, dat men daar de noden ook van het land en van het veld brengt voor het aangezicht des Heeren, waar toch zelfs de Koning van het veld gediend wordt. De Heere zegt toch zelf in Zijn Woord: "Brenge al de tienden in het schathuis, opdat er spijs zij in Mijn huis; en beproeft Mij nu daarin, zegt de Heere der Heirscharen, of Ik u dan niet opendoen zal de vensteren des hemels, en u zegen afgieten, zodat er geen schuren genoeg wezen zullen," Maleachi 3 : 10.

Komt God met Zijn oordelen en gerichten over een land en volk, dan is dat de plaats waar God in het openbaar moet aangeropen worden. Salomo heeft het in zijn gebed bij de inwijding van de tempel alles opgenoemd. Maar komt God ook te beweldadigen, in ons persoonlijk, huiselijk of maatschappelijk leven, dan is het huis des Heeren de plaats, om God te erkennen.

Van verschillende dankdagen lezen wij in Gods Woord. Gaf God vrede na een bloedige oorlog, dan werd de Heere daar openlijk erkend. Josafat deed het ook. Op de

plaats waar de Heere woont, in het bijzonder naar Zijn eigen belofte en Woord, moeten wij gedenken, alles wat de Heere voor Zijn volk gedaan heeft.

Maar ook daar is de gelegenheid om elkaar tot de lof des Heeren op te wekken. Dan komt ook de eenheid van Gods Kerk uit. Zeker, wij kunnen in de kerk wel alles meenemen. Wij hebben soms heel de wereld bij ons, dat wij onze gedachten niet kunnen krijgen bij hetgeen gebeden, gelezen, gezongen en gepredikt wordt. De Heere Jezus is maar gedurig, om het huis van ons hart te reinigen van alle kopers en verkopers en van zooveel meer dat alles niet in woorden kan uitgedrukt worden.

Maar anderzijds in Gods huis, dan zijn wij uit alle beslommeringen van dit tijdelijke leven. Een dag in die voorhoven is toch voor dat volk beter dan duizend dagen elders, Hoe menigmaal heeft God daar Zijn Woord geopend voor hun ziel en 't Evangelie verklaard door Zijn Geest, wanneer zij geen hope of verwachting meer hadden. Wat zijn ze soms weggezonden in het eeuwige welbehagen Gods, wanneer die Raad in Christus voor hen werd ontsloten, dat zij dachten: kon ik hier altijd maar blijven zitten. Zij zijn in grote benauwdheden en strijd wel eens meegenomen in het gebed door Gods knechten, en hun leven dat voor hen onoplosbaar was, is daar wel eens opgelost.

Gods kind is aan dien tempel verbonden; al is het, dat zij niet altijd vertroost en bemoedigd worden. Maar steeds worden zij gewaar in hun hart, dat de Heere hen bindt aan Zijn instellingen en dat God die ook voor hen zegent. Omringt en kroont de Heere hen dan met bijzondere weldaden, zouden zij dan geen behoefte gevoelen, om die weldaden Gods in het midden Zijns tempels te gedenken? Het kan toch niet anders? Het is de keuze en de lust van het nieuwe leven. Zijn het dan allemaal van God bekeerde mensen die daar komen? O nee, 't is er verre vandaan. Maar: God vergadert daar Zijn volk en Hij woont in het midden van hen.

Zijn ze op hun plaats, dan is het een oorzaak van blijdschap om ook in het midden der week een dag te mogen afzonderen om gemeenschappelijk de weldaden Gods te gedenken. Bij sommigen is het biduur in het voorjaar en dankuur aan het eind van de oogst, maar zulke offers behagen God niet. Dat zijn beesten, die kreupel en blind zijn, en dat keurt God af; zulke offers aanvaardt God niet. Lees het maar in Maleachi 1 : 8. Zou het te veel zijn om een dag af te zonderen, om in het midden der gemeente de Naam des Heeren te erkennen? O nee, 't mocht elke dag wel dankdag zijn, als wij recht beseften de grootheid van de bemoeienissen Gods tegenover onze onwaardigheid en alleszins verbeurdheid. Dan zou het elke dag en ieder uur wel een wonder moeten zijn dat God nog geen voleinding met ons maakt. Neen, 't is alleszins betamelijk om een dag af te zonderen. 't Zou ons een wonder moeten zijn dat wij het nog doen mogen. Dat onze harten dan in deze dag bereid werden tot de lof des Heeren en tot de erkenning van Zijn weldaden, zoals dat toch eenmaal eeuwig zijn zal voor al Gods gunstgenoten, in het Jeruzalem daarboven.

Hier mocht de dichter, gedreven en bewerkt door God de Heiligen Geest er reeds iets van beoefenen in beginsel. Met volle vrijmoedigheid en met zijn ganse hart roept hij hier uit: *O God, wij gedenken Uwer weldadigheid.* God is voor hem geen onbekende, Hij had God leren kennen in Christus als zijn Deel, als zijn enig en algenoegzaam Deel voor tijd en eeuwigheid. De bergen van schuld en zonde die van nature een scheiding maken tussen God en onze ziel waren van hem weggevallen door de gezegende tussenkomst van de Middelaar Jezus. Het was tussen God en zijn ziel op grond van de toepassing van de volmaakte gerechtigheid van Christus, een vlak veld geworden. O, wat is het toch wanneer er niets meer tussen ligt!

Zo was het ook bij Josafat. Er was in zijn leven zulk een gemeenzame omgang met God. En de gedurige tussenkomst van de Heere Jezus en de bediening van de

vrijmoedige Geest was oorzaak, dat hij zo vrij tot God mocht spreken. 't Is een genade om er op verliefd te zijn en niet te rusten voor en aler dat wij ook die genade hebben ontvangen. Al het water in de beken en rivieren vloeit uit de zee, maar keert ook weer tot de zee terug. Dat ook onze ziel in die onmisbare en dierbare wetenschap mocht delen, en onze ziel ook in deze dag met alles in God mocht eindigen, gelijk de dichter zong in Psalm 116 :7.

TOEPASSING.

In deze ure stonden wij stil bij de weldadigheden Gods ons en ons volk bewezen in het afgelopen jaarseizoen. Wij mochten het nog vrij en ongehinderd doen in het midden van Gods tempel. De Heere heeft de gelegenheid nog gegeven en daarbij ook de genegenheid.

Maar och geliefden, al hebben wij nu dezen dag en avond in de voorhoven des Heeren doorgebracht, het is voor een ieder maar persoonlijk de vraag, of wij ooit in waarheid de weldadigheden Gods mochten opmerken en of het in ons hart al eens ooit dankdag geweest is.

Nooit genoeg kunnen wij verkeren in Gods huis en onder de middelen der genade. Geen snoder ondankbaarheid is er, dan om geen acht te slaan op de goedertierenheden Gods. Dat de mens leeft alsof al de weldaden hem toekwamen, leeft als een rechthebbend schepsel en die weigert te erkennen dat Gods Hand ze ons gaf. Dat is niet anders dan God in het aangezicht slaan met alles wat Hij ons gaf. Zulke jammerlijke voorwerpen zijn wij door de zonde geworden en zo rampzalig hebben wij ons zelf gemaakt. Al zouden wij nu de hele dag geroepen hebben: *Heere, ik dank U hiervoor en ik dank U daarvoor*, laten wij het toch beseffen, dat lippenwerk God niet kan behagen. De Heere zegt er toch Zelf van in Zijn Woord aangaande het oude Israël: *Dit volk nadert tot Mij met hun lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij*. Het komt op waarheid in het binnenste aan en waarheid is er in ons niet, tenzij dat God door Zijn Geest onze harten op een zaligmakende wijze bearbeidt.

Wij moeten hier in de tijd van Gods welbehagen van dood levend gemaakt worden, verenigd door dat dierbare geloof met Christus en teruggebracht in de volzalige gemeenschap met God. Met minder zal het niet kunnen op reis naar die grote eeuwigheid. Dat is de grootste weldaad die ons hier geschonken kan worden tussen de wieg en het graf. Dat wij nimmer de uitwendige weldaden versmaden mochten. Acht ze groot, daar wij toch door de zonde de minste weldaden, ook in het tijdelijke leven ons onwaardig gemaakt hebben. Wij hebben niets anders dan de hel verdiend door erf- en dadelijke schuld; en alles wat wij in ons leven boven de hel ontvangen, dat zijn onverdiende zegeningen en weldaden. Dat wij nog voedsel en deksel ontvangen, nog een dak boven ons hoofd hebben, en een bed om te slapen, 't is alles genade. Ook dat die enige Naam, onder de hemel tot zaligheid gegeven, ons nog telkens en telkens wordt verkondigd. Wij mogen het wel groot achten wanneer er nog een enge band om onze lendenen ligt, en God ons nog niet aan de verharding heeft overgegeven.

Velen rusten in een uitwendige godsdienst en een dode belijdenis die geen houvast zal geven in de ure der verzoeking die over de gehele wereld komen zal en in de poorten des doods zekerlijk zal ontvallen. O, we mochten er wel van beven en schrikken van al dat geroep *Heere, Heere*, maar al die mensen zullen in de dag der eeuwigheid ten antwoord krijgen: "Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt." Matth. 7 : 23.

Velen zijn er wier consciëntie niet meer spreekt, ook onder de zuivere waarheid. Zij zijn overgegeven aan het oordeel der verharding en gaan slapende de eeuwigheid tegemoet, totdat in die ontzaglijke uur hun consciëntie zal opengaan, maar dan, ja dan

is het voor eeuwig te laat.

Mijn medereiziger naar die grote allesbeslissende eeuwigheid, waardeer die uitwendige zegeningen en weldaden Gods. Maar bedenk, dat het alles te kort is om God te kunnen ontmoeten. Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien. In dezen dag zijn wij samen om de weldadigheden Gods in het midden Zijns tempels te gedenken. God goot Zijn zegeningen van de hemel nog af in het rijk der natuur. Heeft de Heere niet alles wel gemaakt? Zouden wij durven klagen over Zijn handelingen? O nee, dat hart en mond de Naam des Heeren mochten prijzen. Maar geliefden, de uitwendige weldaden zijn groot, in de weg der natuur, maar zij kunnen ons hart niet vervullen. Wij zijn God kwijt, en zal het wel zijn dan moeten wij met dien God weer verzoend worden door het bloed des kruises en in de gemeenschap Gods hersteld. En hoevelen zijn er nu in ons midden die getuigenis mogen geven van het werk der Goddelijke genade in hen begonnen en voortgezet?

Verschillende mensen legden er wellicht belijdenis des geloofs af, maar hoevelen waren er die belijdenis voor God van hun zonde en schuld gedaan hebben. Zeg het maar eens hoeveel jonge mensen met Ruth de onberouwelijke keus hebben mogen doen? Zijn er nog van onze kinderen die in waarheid tot God leerden roepen? Zijn er van onze jongens en meisjes die niet verder meer konden in de wereld en in de zonde? Worden er nog mannen en vrouwen gevonden die met Manasse erkennen mochten dat de Heere God is, en met Maria Magdalena, dat Christus zeven duivelen uit hen wierp. Zal het wel zijn dan zal er in ons leven toch een werk van Gods genade verheerlijkt moeten worden en de vernieuwing leren kennen door God de Heiligen Geest. Zijn er nog ouden van dagen die in dit jaar hun stramme knieën voor de Hogen God leerden buigen en in de avond van hun leven, uit de duisternis van de zonde en het oordeel, nog gebracht werden in het licht des Heeren, waarover de Zon der gerechtigheid nog opging?

O gemeente, wat staat het, over het algemeen, er donker bij. God houdt Zijn Geest zo in, en er zijn zo weinig tekenen van Zijn gunst. Nee, de schuld ligt niet bij God, maar wij hebben de Springader des levenden waters verlaten en onszelf bakken uitgehouwen, gebroken bakken, die geen water houden, Jer. 2.13. Dat de dag nog eens mocht aanbreken dat wij in de weg van waarachtige vernedering, berouw en droefheid mochten terugkerden tot de Heere, en dat Hij tot ons mocht terugkeren met ontfermingen.

Dat overheid en onderdaan leerden vragen naar de wet en de getuigenis, daarbuiten zal toch geen dageraad zijn. "O land, land, land hoort des Heeren Woord." Gods Naam wordt gelasterd, Gods dag op schromelijke wijze ontheilgd, al Gods geboden niet voeten getreden. Wij hebben niets anders te wachten dan oordeel op oordeel, en verwoesting op verwoesting. De wereld maakt zich rijp voor het naderend oordeel.

Wie dat oordeel zal ontvlieden? Wie zijn ziel als een buit er uit dragen? Alleen degenen aan wie God Zijn weldadigheid bewezen heeft. O, die Goddelijke weldadigheid uit kracht van het eeuwig verbond der genade aan dood en doemschuldigen bewezen. Daartoe gaf de Vader Zijn Zoon, Die met Zijn bloed al de schuld Zijner uitverkorenen betaalde, Die hen redde uit satans macht, maar ook al het oordeel van hen wegnam, zodat God op grond van die volmaakte gerechtigheid op Zijn volk nooit meer zal toornen noch schelden.

Dat het dan voor u, arme mens, die daar vreemdeling van zijt, nog eens biddag mocht worden. De deur der genade is nog niet gesloten. God bewijst Zijn weldadigheid nog in het sparen en dragen. Hij wandelt u nog na met Zijn eeuwig Getuigenis. Dat u toch

het onderwerp van die Goddelijke weldadigheid nog eens worden mocht, eer het voor eeuwig te laat zal zijn. Dan zou de tijd aanbreken, dat u in het midden van Gods kerk en kinderen Gods weldadigheid in Christus aan u bewezen mocht gedenken en uitroepen. God heeft toch Zijn volk geformeerd, opdat zij Zijn lof zullen verkondigen.

En volk van God, aan u heeft God Zijn weldadigheid betoond. Uw leven is daar een getuigenis van. De Heere zegt zelf: "Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, en de liefde uwer ondertrouw," Jer. 2 : 2. Vrijwillig, soeverein en met een eeuwige liefde heeft Hij u liefgehad. De tijden en ogenblikken zijn u toch niet vreemd dat u met David mocht uitroepen: "Hoe kostelijk zijn mij o God uw gedachten, hoe machtig vele zijn haar sommen." Het was God Zelf die u verkoren heeft, gekocht en verlost, maar ook geroepen, en beweldadigd met geloof, hoop en liefde. O, die weldaden, door Christus verworven, zijn door Gods Geest in uw hart ontsloten, maar ook in trap en mate, als God het over u beschikte, toegepast.

Meer vreugde hebt u gehad in die tijden, dan toen der goddelozen koorn en most kwam te vermenigvuldigen. O, dat Gods lieve Geest maar meer en meer plaats maakte in onze harten voor die Goddelijke weldaden. Wij moeten zo vaak klagen dat er geen plaats voor is. Wij bedroeven Gods Geest zo vaak, en hebben zo genoeg aan hetgeen we ontvangen hebben. In zulk een weg komt God niet aan Zijn eer, en wordt Christus niet verhoogd. Dat God zich Zelf nog eens kwijt kon in onze harten, en de vrucht was, dat wij niet met de weldaden, maar met de God van de weldaden mochten pronken.

Wij zijn vergeters en doorbrengers van de weldaden, maar dat wij verwaardigd werden om weer eens bij de weldaden geplaatst te worden en met alles in God mochten eindigen. Uitwendig overlaadde Hij ons dag aan dag met Zijn gunstbewijzen. Maar ook inwendig deed Hij het ons gevoelen, dat Hij de trouw en de weldadigheid bewaart tot in duizend geslachten. Volk des Heeren, dat er geen stilzwijgen zij ook in de donkerheid der tijden, maar dat onze ziel Gods weldadigheden moge gedenken tot roem van Zijn Naam, Die te prijzen is tot in alle eeuwigheid. Amen.

5. De roemtaal des Geloofs.

Biddagpreek, avond 22 maart 1944, Rotterdam-Zuid,
door Ds. W.C. Lamain van Rijssen

Psalm 32: 4
Lezen Psalm 73
Psalm 145: 5, 6
Psalm 16: 3
Psalm 134: 3.

Mijn geliefden.

Met grote vrees gaan wij de toekomst tegemoet. Alles predikt ons dat God op weg is naar de volvoering van Zijn Goddelijke oordelen en gericht. In Amos 5:16 staat er: "Daarom zo zegt de Heere, de God der heirscharen, de Heere: Op alle straten zal rouwklage zijn, en in alle wijken zullen zij zeggen: ach, ach. En zullen de akkerman roepen tot treuren en rouwklacht zal zijn bij degenen die verstand van kermen hebben."

Er wordt in dat hoofdstuk gesproken over de val van het rijk der Tien Stammen, dat onder al de vermaningen en onder al de roepstemmen van Gods ontferming zichzelf had verhard, en de roepstemmen Gods vertreden had, de spot zelfs gedreven had met de dag van Gods oordeel, totdat de dag zou aanbreken dat het dreigend oordeel zou worden voltrokken; en op alle straten en wijken rouwklage zal zijn en dat de een tegen de andere zal zeggen: *ach, ach!*

Merkt u nu wel mijn hoorders, dat ook zelfs in de zware gericht en in de grote oordelen waar God mee komt, de mens het niet opmerkt en niet ter harte neemt, als God Zelf niet er aan te pas komt. Maar dat het gekerm nog eenmaal, bij degenen die verstand van kermen hebben wezen zal. Bij hen die dat geleerd hebben bij hun eerste overtuiging, hoe God ze de schuldbrief thuisbracht, en zij door de Geest werden overtuigd van zonden, gerechtigheid en oordeel. En toen zij in het gemis van God zijn geplaatst en tegenover hun openstaande schuld en het onwrikbare van Gods gerechtigheid hebben aanschouwd.

Wat vreselijk zou de dag des Heeren zijn voor dat rijk der Tien Stammen, want het zal een dag zijn van verschrikking en beroering. *In alle wijngaarden zullen rouwklachten zijn*, staat er, *want Ik zal door het midden van u doorgaan, zegt de Heere*. Dat is letterlijk in vervulling gegaan.

En dat zal waar worden ook voor ons Vaderland. Wat God hier zegt over het rijk der Tien Stammen: wordt ook in ons Vaderland tot de akkerman niet geroepen om te rouwklagen nu het ene stuk land na het andere onder water wordt gezet? En laten wij maar eenvoudig zeggen dat alles aan de verwoesting wordt prijsgegeven. Het noodzakelijk gevolg daarvan zal zijn, een hongersnood over ons Vaderland. Och, degenen die verstand van kermen hebben gekregen, dat zij leerden kermen voor het aangezicht des Heeren. Dat de Heere Zijn Volk verwaardigen mocht om in de erkenning van hun schuld, Gods gerechtigheid te omhelzen. Want het wordt toch in alles zo openbaar, ook voor ons, dat God niet terug gaat, maar dat Gods oordelen en gericht over ons Vaderland worden volvoerd, daar het volk van God het mede verzondigd heeft. Ja, wij liggen in onze schaamte en schande overdekt

ons.

Wat zal die beproeving straks zwaar en groot worden! Want wie zal de dag des Heeren kunnen verdragen, waar het een dag des duisternis zijn zal, en er geen licht zal wezen. Och, of u nog in de tijd een schuilplaats mocht vinden bij die God, bij Wie uitkomsten zijn zelfs tegen de dood. Opdat wij straks in de verheffing van de Jordaan en de verheffing van de Gerichten Gods, niet zullen bezwijken, maar verwaardigd worden, om straks alleen in God onze sterkte te vinden, gelijk ik daar in dit avonduur een woord over wens te spreken uit Psalm 73: 26, waar Gods woord aldus luidt:

Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid.

Het gaat in deze tekst mijn geliefden, over *de roemtaal des Geloofs*. De roemtaal des Geloofs die:

- 1. In de zwaarste tijden zijn kracht openbaart.**
- 2. In de donkerste tijd haar hoogste punt bereikt.**
- 3. In het aangezicht van de dood haar triomf behaalt.**

1. In de zwaarste tijden zijn kracht openbaart.

Bezwijkt mijn vlees en mijn hart; zo zegt hier Asaf in deze 73ste Psalm. Asaf, was een van de heilige zangers voor het aangezicht des Heeren in de dienst des tempels. Die voor zijn eigen ziel in een maalstroom terecht was gekomen en die zoveel schuddingen en onder zoveel slingeringen een tijd van z'n leven heeft gekend, dat hij Gods handelingen en wegen niet kon aanvaarden.

Bij de aanhef, wordt men het al gewaar. Want dan zegt hij: Immers is God Israël goed dengenen die rein van hart zijn. Maar mij aangaande, mijn voeten waren bijna uitgeweken, mijn treden waren bijkans uitgeschoten, want ik was nijdig op de dwazen ziende der goddelozen vrede.

Hoe was het de in het hart van Asaf? Mijn hoorders, al wat God deed was verkeerd, en als hij de teugels maar in zijn handen kreeg zou het wel anders zijn op de wereld. En hoe andere zou het dan voor hem zijn? Dan zou Asaf er wèl bij varen en dan zouden ál de tegenheden op de kop der goddelozen terecht komen. Dan zou het volk van God zonder vrees en zonder moeite en zonder wederwaardigheden over de aarde gaan. Lijnrecht tegen hetgeen God in Zijn Woord gezegd heeft en wat Christus verklaard heeft in het Nieuwe Testament, dat Hij aan Zijn volk heeft nagelaten, En wat staat er dan in het Testament van Christus? "In de wereld zult gij verdrukking hebben." God heeft er Zijn wijze bedoeling mee om Zijn volk hier te leiden door diepe wegen en om ze te oefenen door druk, kruis en tegenheden. En welke bange wegen worden menigwerf voor Gods volk geopend, opdat zij niet zorgeloos zouden worden maar hun hoop alleen op God zullen stellen, en Zijn daden niet zullen vergeten.

Het is bij Asaf veranderd in zijn hart, zodra God hem verwaardigde dat hij in het Heiligdom werd ingeleid, Wist Asaf die weg dan niet? O zeer zeker. Maar Asaf kon *met al de genade die hij ontvangen had er niet komen, Hij moest er ingeleid worden. Totdat hij in het heiligdom geleid werd.* Toen God hem er in bracht, heeft hij licht gekregen over de weg der goeddelozen, over hun voorspoed en over al hun geluk, waarin zij deelden. Maar wat een licht heeft hij ook gekregen over de hoge Godsregering in zijn eigen weg! En wat heeft hij toen geleerd dat de grote genade, die God hem in het leven schonk daarin bestond, dat God zijn rechterhand had gevat. Hij kreeg te geloven, dat God die hand nooit meer loslaat, maar altijd vasthoudt. Dát was nu zijn behoud en zijn lust geworden. Want anders zou het voor Asaf, en voor al

Gods volk voor eeuwig kwijt zijn,

Wanneer Asaf in het Heiligdom geleid werd en de genade ziet, aan hem verheerlijkt en bewezen dan barst zijn ziel uit in de verheffing van Christus: "Wien heb ik nevens U en den Hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde." Psalm 73: 25. Wat heeft dit een waarde en een betekenis voor zijn ziel gekregen als de enige grondslag van zijn zaligheid. Een betekenis gekregen als zijn enige troost beide in leven en sterven. Er wat nu de vrucht van die dadelijke vereniging met Christus is? Dat zegt Asaf in onze tekst: *Bezwijkt dan mijn vlees en mijn hart, dan is God de Rotsteen mijns harten, en Mijn deel in eeuwigheid.* Gods volk wordt gewaar bij tijden in hun leven, dat hun vlees en hart bezwijkt. Wat er met hun vlees en hart bedoeld wordt? Niet anders dan hun lichaam en ziel die zij van God hebben gekregen. Met andere woorden, dat voor het volk van God het leven soms te zwaar wordt op aarde en dat zij als aan de rand van de wanhoop komen, in allerlei vertwijfeling en bange strijd. God bewaart Zijn volk wel voor de wanhoop, en Hij draagt zorg dat zij daarin nooit zullen omkomen. Maar toch, het water komt bij Gods volk menigmaal aan de lippen. Denk maar aan de ziekte van Hiskia, die met zijn aangezicht lag naar de wand en die daar kirde als een duif, en piepte als een zwaluw. En die uit benaauwdheid van zijn hart zei: "Ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg.

Wie heeft dat ook beleefd dat zijn hart en vlees bezweek? Daar heeft Job kennis aan gehad. Toen alles van hem weggenomen werd, en hij onder de vreselijkste bestrijdingen van Satan, en onder de verberging van Gods aangezicht, zijn geboorte dag heeft vervloekt. Hij zei: "De dag verga waarin ik geboren ben en de nacht waarin men zeide: een knechtje is ontvangen." Job 3:3. Opmerkelijk is het dat Gods volk de eerste geboorte wel vervloeken kan, maar hun tweede geboorte uit God nooit.

Dat volk leert het hier, dat vlees en hart bezwijkt bij het wegnemen van hun dierbare betrekkingen. Denk aan David, die beleven moest, dat Absalom met drie pijlen werd doorstoken. Hij heeft zich gekromd van smart en droefheid en riep: "Absalom, Absalom, was ik voor u gestorven!"

2. In de donkerste tijd haar hoogste punt bereikt.

Bezwijkt dan mijn vlees en mijn hart.... Welk een druk, welke rampen en wederwaardigheden kunnen hier op aarde Gods kinderen overkomen. Zodat ze zeggen: 'Hoe zou God het weten, en hoe zou er wetenschap wezen bij de Allerhoogste?' Wat kan er druk en kruis zijn voor Gods volk, waar zij met niemand op de wereld over spreken kunnen. Want elk hart, heeft zijn eigen smart en elk huis heeft zijn eigen kruis. Welke aanvallen van satan kunnen het hart van Gods volk bestrijden, kwellen, benadelen; welke pijlen hun ziel doorsteken? En dat zij bij dagen en bij nachten liggen onder stokebranden vanwege helse benauwingen die hun ziel beroeren. Ja, er staat in Psalm 55: 4: "Ongerechtigte dingen hadden de overhand over mij." Zodat de overmacht van Satan in zijn hart en leven scheen te heersen. Maar toen kreeg David een gezicht in de uitverkiezing en een gezicht in de verlossing door Christus' bloed en gerechtigheid. Ja, het hart van dat volk kan bezwijken wanneer God Zijn belofte gaat uitstellen en het schijnt dat de beloften aan dat volk door God gedaan, niet meer vervuld zullen worden. En dat er zoveel donkerheid en duisternis in hun hart kan komen, dat zij zeggen: "Zou God het weten, en zou er wel wetenschap zijn bij de Allerhoogste?" Wat gaat het vaak door raadselachtige wegen, door pijnlijke wegen, door afbrekende wegen waarin zij gedurig gedrukt en benauwd worden. Zodat ze met Jeremia moeten uitroepen: "O mijn ingewand, o wanden mijns harten." Jeremia 4. Wat kan de strijd en de nood hoog gaan, in de ziel van dat volk, mijn hoorders, Er

zijn bijzondere zaken en wegen ook in het uitstellen van de vervulling der beloften, waardoor dat volk beleeft dat hun vlees en hart bezwijkt. Ook wanneer Christus spreekt in Mattheüs 24 en in Lucas 21 over de tekenen der tijden, en over hetgeen aanstaande is in de laatste strijd, dan heeft Christus gezegd, *dat het hart des mensen bezwijken zal van vrees en van verschrikkingen van de dingen die geschieden zullen, in het eind der eeuwen.* Zou er wel ooit een tijd geweest zijn van zoveel beroeringen en van zoveel sohuddingen?' Een tijd met zoveel leed en van zoveel smart? Denk maar mijn hoorders, wanneer u daar het gebrom in de lucht verneemt van de vliegtuigen, bij dagen en bij nachten, niet wetende waar hun vlucht heen zal zijn, en u denkt aan uw kinderen en aan uw mannen in het buitenland, en denkt aan degenen die daar in gevangenkampen verkeren, slaapt u in zulke nachten nog? Uw hart beeft en siddert bij de gedachte aan wat door uw dierbare betrekkingen beleefd kan worden, en aan het lijden en angst die zo menigmaal wordt uitgestaan, Ja, de vrees dat u straks misschien de tijding verneemt dat zij niet meer zijn en dat u er nooit, nooit iets meer van zult vernemen. Wat zijn de tijden vol van beroeringen en vol van ontzetting. En wat een ontroerende boodschappen voor degenen die het gelden. Denk maar aan de verloven die weer ingetrokken zijn tot 15 mei. Denk aan die vrouwen die uitzien naar de ure en de dag dat hun man of vader zou terugkeren. Maar die hoop is weer vervlogen. En wat zeggen zij dan? 'Wie weet wat er gebeuren gaat voor 15 Mei'.

En datzelfde betreft ook onze zonen, die zo ver in de verschillende landen verwijderd zijn van huis en haard. Zou u nog een gelukkig uur kunnen hebben als dat uw eigen vlees en bloed betrof?

Kunt ge u indenken mijn hoorders, wanneer een mens geen houvast meer in God heeft en geen sterkte in de Heere, dat hij een eind aan zijn leven maakt, en dat hij zegt: 'Het leven heeft voor mij geen waarde meer?' O, de tranen die reeds gevloeid zijn in deze oorlog, wat zijn ze gewassen tot stromen!

En hoeveel leed wordt over ons volk allerwegen uitgestort, dag aan dag? Het is zoals het Woord van God het zegt: "Wachter, wat is er van de nacht? De morgenstond is gekomen, en het is nog nacht." Jes. 21: 12.

Wat zal het einde zijn mijn geliefden, voor ons Vaderland, en wat zal het einde zijn voor Rotterdam? Voor die havenstad in het westelijk deel van Europa; die stad, die van zoveel betekenis is, wat zal het einde zijn?

Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zegt Asaf. O, als straks de tijd zal aanbreken dat wij niet meer weten, waar wij nog een schuilplaats moeten vinden. Want die schuilkelders die gemaakt zijn onder de grond, wat zijn zij ijdel. Wat onder de grond is, heeft geen betekenis, deze zijn van nul en gener waarde. Maar die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten, in de schaduw des Almachtigen. Psalm 91: 1. Het volk van God zal straks door die wegen heen moeten; en als het morgen is, dat wij zullen zeggen: 'Och of het avond ware', en als het avond is, 'Och of het morgen ware'. Dat wij verteerd zullen worden van smart en droefheid, van ach en van wee. En dat wij op de straten elkaar zullen toeroepen: 'Leeft u ook nog?' Dat wij onze handen zullen opheffen vanwege de oordelen en gerichtens Gods. Wanneer vervuld zal worden: "Zalig zijn de buiken die niet gebaard hebben, en de borsten die niet gezoogd hebben." Als wij geen raad meer zullen weten met onze arme kinderen en zij strak ons zullen aangrijpen: *'vader en moeder, wij gaan sterven; moeten wij zó naar de eeuwigheid?'* Maar dat wij moeten antwoorden: *'Ach mijn arme kinderen, je vader of moeder kunnen niet redden; zie, daar valt je vader.'*

Het hart des mensen zal bezwijken van vrees en smart. Want de zonde moet betaald worden en God komt Zijn Gerechtigheid van de hemel te openbaren. Dan zal het wat

wezen, om God te ontmoeten en dan geen toevlucht te hebben.

We lezen van die Baäl Priesters, dat zij riepen: *O, Baäl! O, Baäl, antwoord ons!* Maar dat zij geen antwoord kregen. Integendeel ze werden bespot in hun angst en benauwdheid, dat zij de dood gaan verkiezen boven het leven. Ja, u kunt er op aan, mijn hoorders, het zal er straks op aan komen, want de dag des Heeren komt. Het zal een dag zijn van benauwdheid, van donkerheid, van ontzetting en van afgrijzen. Maar het zal ook een dag zijn, dat God met Zijn volk gaat pronken. Dan zal de kracht van dat wereld overwinnend geloof geopenbaard worden. Dan zal God Zijn volk bewaren in de ure der verzoeking die over de hele wereld komen zal; bewaren en verschonem, zoals een man zijn zoon verschoont. Het volk, dat hier over de wereld moet kruipen en dat zo vaak moet zeggen: 'O God, ik kan er maar niet onder bukken', wat voor hen de zwaarste druk, en het zwaarste kruis is. Maar er is Eén die hen bewaart, draagt en spaart, en Zijn werk in hen zal kronen.

Bezwijkt dan mijn vlees en hart, enz. Wij lezen, als zij de lofzang gezongen hadden gingen zij uit naar de Olijffberg. Wie is daar gevallen onder het recht in de hof van Gethsémané? Wie is bezweken onder de gloed van Gods toorn? Immers die gezegende Borg en Middelaar, Wiens zweet in Gethsémané werd als grote droppels bloed die op aarde vielen, en Die op Golgotha in de drievoudige duisternis uitriep: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?"

Bezwijkt dan mijn vlees en hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en Mijn Deel in eeuwigheid. Dan laat God Zich niet onbetuigd voor dat volk. Dan gaat God de Hemel openen, dan zal Hij Zijn arm volk niet verzocht laten worden boven vermogen, maar dan zullen de sluizen des hemels voor dat volk worden geopend. En als zij hier dan geen uitkomst vinden, dan zal er een ladder van de hemel, naar de aarde, - maar ook naar de hemel zijn, - dan zal dat volk opklimmen tot Gods altaren. Dan zullen zij zeggen: 'Gij zijt toch mijn Koning van ouder tijd. U hebt mij toch gevonden, en U hebt mij toch aanvaard? U hebt mij toch gekocht en U hebt Uzelf toch voor mij overgegeven, o, dierbare Borg? Zult U mij alleen laten?'

O, nee! Hij zal dat volk niet tevergeefs laten roepen. "Want eer zij roepen, zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik komen," Jes. 65: 24. En dan zal het Goddelijk antwoord vanuit de hemel aan Zijn Kerk worden gegeven. Dan is God hun Rotssteen. Die Eloï, die Sterke God, die Almachtige God, die Getrouwe, die begunadigende God, die dierbare Vader.

Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten. Dan zal Gods volk door die Rotssteen beschermd worden, en een vast vertrouwen onder hun voeten krijgen en zullen zij niet beschaamd worden. Als de aangezichten der mensen straks zullen betrekken, zal dat volk vrede op vrede hebben. Dan zal dat volk getuigenis geven in de hoop die God in hun ziel gelegd en gewerkt heeft. Dan zal God Zijn eigen werk gaan kronen. Dan zullen zij zeggen: 'Hij is de Rotssteen van mijn hart, en mijn deel tot in eeuwigheid.' Dan zullen zij getuigenis geven van hetgeen zij aan God hebben. Want mijn hoorders, dat God waarde voor ons heeft in ons leven, daar zullen wegen voor moeten geopend worden tussen God en onze ziel. Dat wij met de Borg kunnen zeggen: "Gij hebt mij uit de ruisende kuil en uit het modderig slijk getrokken. Gij hebt mijn gangen vast gemaakt, en mijn voeten zullen niet meer struikelen." Want dat volk krijgt genade in de grootste donkerheid en in de zwaarste verdrukkingen, dat zij met David mogen instemmen uit Psalm 16: 3.

*Getrouwe Heer, Gij wilt mijn Goed, mijn God,
Mijn erfenis en 't deel mijns bekens wezen;
Gij onderhoudt gestaag het heuglijk lot,*

*Dat Gij zo mild voor mij hebt uitgelezen,
De schoonste plaats mat Gij met ruime snoeren;
O heerlijk erf! Gij kunt mijn ziel vervoeren.*

Toepassing.

3. In het aangezicht van de dood haar triomf behaalt.

En nu staat er mijn geliefden, in die roemtaal des geloofs: *Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel tot in eeuwigheid.* Dat zij kunnen zeggen: Mijn God, mijn Verlossing, mijn Verlustiging, mijn Vermaak, mijn Hoop, mijn Verwachting, mijn Deel tot in eeuwigheid. Dat wil zeggen, dat er nooit een einde komen zal aan Zijn trouw. Hier eindigt alles, ook in de gerichten en oordelen, en bezoeken; en aan de diepste wegen waarin God Zijn volk brengt. Toen Jacob bericht kreeg dat zijn zoon verscheurd was, heeft hij gezegd, dat hij rouw bedrijven zou tot in het graf. Verder zou het niet zijn, en langer zou het niet duren. Jacob wist, dat het straks, een einde nemen zou, straks zal het een einde nemen voor het volk van God. Ja, een einde van hun smart, droefheid, kommer, zorg, strijd, pijn en moeiten. Och, wat zullen zij verblijd zijn als straks zij aan het einde zullen wezen. Want hier moeten zij zichzelf maar meeslepen over de wereld.

Het zijn zulke korte ogenblikken dat Gods volk het met God eens is. Als zij eerlijk zijn, moeten zij zeggen: wat zijn het korte ogenblikken dat ik in die staat verkeren mag. De heiligen der hoge plaatsen hebben het maar een weinig tijd bezeten. Want straks krijgen zij zich zelf weer terug. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad. Een mens wordt tot moeite geboren. Het is telkens maar wat anders.

Het vlees wil de wet Gods niet onderwerpen. Het zijn zulke korte ogenblikken dat de mens het eens is met God. Maar daar komt eenmaal een eind aan, want het is hier maar een zwerven en het is hier maar een tranendal voor een kind van God.

Elk jaarseizoen hebt Gij tot stand gebracht, zingt de dichter in Psalm 74. Dat worden zij in hun ziel gewaar. Maar straks neemt het een einde, en wat geen einde neemt, dat krijgt voor het volk van God almaar meer waarde en betekenis. Dat is het manna, dat almaar meer gaat schitteren en blinken. De wereld valt, en zij krijgen hoe langer hoe meer behoefte aan die Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Om daar op te zakken en te zinken.

En zouden zij over willen steken met degenen wier deel de wereld is, in dit leven? Nee, dan maar liever zwerven zolang zij op de aarde zijn, en dan maar tranen zaaien.

En mijn Deel tot in eeuwigheid. Dat eindigt nooit meer mijn geliefden. Daar is geen vijand of oorlog meer, dan zijn er geen oordelen meer. *Mijn Deel tot in eeuwigheid.* Dat God hun eigendom is. Hij is geen man die liegen zal, noch een mensenkind dat Hem iets berouwen zal. Dat is een verbond dat van geen wijken weet.

Mijn deel tot in eeuwigheid. Mijn hoorders, dat zal straks volkomen en geheel bevestigd worden. Bij het naderen van de dood volkomen uitkomst geven. Wat zal dat meevallen en een blijdschap wezen voor dat arme en toch zo rijke volk van God, als zij straks over die drempel zullen gaan, en dan verlost van alle ellende, moeite, en dat alle kommer voor eeuwig zal zijn vergeten. Om een Drie-enig God eeuwig te loven, te prijzen en te verheffen. Wat zal het zijn als het hart der vromen verlost zal zijn van smart en pijn. Dat is een eeuwig danken.

Dan zullen zij niet meer in het zwart gaan. Dan gaan wij niet meer met een gebogen hoofd over de aarde. Daar zijn geen rouwklagers meer, maar daar zullen wij wandelen in witte klederen. Daar zal geen gedachtenis meer zijn van wat zij hier op de wereld

hebben beleefd. Alles is daar eeuwig geëindigd.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid, zou u daar nu mee kunnen leven? Met dat geloof kunnen wij leven en sterven. Dat heeft een grondslag, die door geen aards vermogen, ooit wordt bewogen. Dat geldt voor u gemeente, voor jong en oud, ook voor uw kinderen, in de ure der beproeving die straks over heel de wereld en over ons land zal komen. U mocht Die grote Rechter nog te voet vallen, eer het voor eeuwig te laat zal zijn. Die Rechter mocht uw Redder worden tot roem van Gods vrije genade. Wees ervan verzekerd jong en oud, klein en groot, dat er zuchtingen voor Gods troon voor U opgaan. Maar het zal voor elk een persoonlijke zaak maken tussen God en onze ziel.

God gedenke u naar ziel en lichaam. Hij mocht Zijn Woord bekrachtigen en bevestigen. Laat die prediking niet tot een oordeel, maar tot een eeuwig voordeel zijn voor uw arme ziel, om te gedenken in nood en dood aan Hem die een eeuwig Rotssteen, toevlucht en bescherming is voor al de Zijnen. Wij weten niet wat ons boven het hoofd hangt. Maar om in doodsgevaar die kracht te kennen, dan is God de Rotssteen mijns harten, en mijn deel in eeuwigheid.

Ik ga eindigen. Dat de vrucht van de bediening ruisen mocht als de Libanon, en tot lof en eer, van een Drie-enig Verbonds God, Die boven al de oordelen als de God des gericht, maar ook als een God aller Genade, staat en waakt en eeuwig blijft.

Volk des Heeren, dat u uw roeping en verkiezing vast moogt maken. Dat u al de dagen van uw leven in reinheid en heiligheid moogt wandelen. Dat er een gedurig gebruikmaking zij van die Rotsteen een toevlucht nemen tot Hem in wiens wonden alleen schuiling is te vinden, voor de toorn van de Almachtige, maar ook voor de pijlen van de vijand. God Zelf mocht u bevestigen en schragen. Hij versterke het geloof, verlevendige de hoop, verwakkere de liefde.

Verlustig u in de Heere. Beroem u in de Naam Zijner heiligheid. Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed. De Heere zegene tot dat einde Zijn Woord om Christus wil. Amen.

6. Het verharde Israël onder ontzaggelijke bedreigingen

Dankdag, woensdagavond 15 oktober 1941 te Rotterdam-Zuid

Psalm 81: 13-15.

Lezen, Jesaja 9.

Psalm 85: 2-3.

Psalm 95: 4

Psalm 134: 3.

Inleiding

Met bange vrees, mijn hoorders, gaan wij samen de toekomst tegemoet, omdat het oordeel Gods van de hemel geopenbaard wordt. Het gaat zich hoe langer hoe meer voortwentelen, niet alleen over Europa, maar ook in het bijzonder over ons land en over ons volk. Het is in alles zichtbaar. Zo ook in de zomer, die achter ons ligt. God twist met de inwoners der wereld. Hij stort de ene fiool van Zijn gramschap na de andere over ons uit. Er is onder de zware slagen, die God geeft, geen stem en geen opmerking. De verharding is wel het zwaarste oordeel, dat een land en volk treffen kan. Het oordeel van de onbekeerlijkheid en van de voortgaande verharding onder de slaande hand Gods. Gelijk Gods Woord ons daarvan spreekt in het u voorgelezen hoofdstuk, Jesaja 9 het laatste gedeelte van het 11^e en het 12^e vers, waar Gods Woord luidt:

Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt. Want dit volk keert zich niet tot Dien, Die het slaat, en de Heere der heirscharen zoeken zij niet.

Predicatie.

Het verstokte en verharde Israël onder ontzaggelijke bedreigingen, zien we hier:

1. **Aanhoudend getuchtigd.**
2. **Zwaar beschuldigd.**
3. **Rechtvaardig gevonnist.**

1. *Aanhoudend getuchtigd.*

In het 9^e hoofdstuk van Jesaja's profetie, waaruit onze tekst genomen is, komt de profeet ons voor als een zoon der vertroosting. Maar ook daarna als een zoon des donders.

* Van het begin tot het zesde vers komt Jesaja ons voor met *de vertroosting* die voor de kerk opgesloten en opgelost zijn in Christus. Want hij spreekt immers van een Kind, dat ons geboren wordt, van een Zoon, Die ons is gegeven; en dat de heerschappij op Zijn schouder zou zijn; en dat Zijn Naam was Wonderlijk, Raad, sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst. De grootheid van die heerschappij zou geen einde nemen. Die troost, mijn geliefden, blijft voor Gods kerk, zelfs in de donkerste en benardste tijden, die door hen worden beleefd. Wat uit Gods Mond ging, blijft vast en onverbroken. De onveranderlijke God, Die Zich openbaart in Christus, wordt gekend in Zijn Middelaarbeiding. Hij zal ook in de donkerste tijden de

Sterkte blijken te zijn, van het erfdeel des Heeren HEEREN.

* Maar van het 7^e tot het laatste vers komt Jesaja ons voor als *een zoon des donders*. In het vorige hoofdstuk had hij al gesproken van de gerichten en van de oordelen die God zou brengen over het rijk der Tien Stammen. Over het volk, dat op zo'n schandelijke wijze God verlaten had en de Rotssteen huns heils hadden versmaad. God zou dat volk zodanig slaan, dat er geen helen en geen genezing meer aan was. Hij zou het zodanig bezoeken, dat het straks geen volk meer zijn zou. Zo heeft de Heere van dat volk betuigd. Nu is dat verderf, dat over Israël komen zou nabij. Straks zal dat verderf worden volvoerd. Wij hebben hier in dit hoofdstuk de volle zekerheid, dat het oordeel zou worden bevestigd. Ja, het is zo, zegt de Heere in het zevende vers, onherroepelijk. Straks zal het waar worden tegenover al de hoogmoed en verharding van Israël. Dan zegt het volk (zie Jesaja 9: 9): "De tichelstenen zijn gevallen; maar met uitgehouwen stenen zullen wij wederom bouwen. De wilde vijgenbomen zijn afgehouden, maar wij zullen ze in cederen veranderen." Ze wilden zeggen: Ja, dat zal straks verwoest worden, dat geloof ik wel, maar als alles in puin ligt, zal er door ons steden worden herbouwd. Als onze wijngaard door de vijand verwoest is, dan zullen wij straks wijngaarden aanleggen, dat heel de wereld erover roepen zal. Dat was het antwoord van het volk. Zo hoogmoedig en zo verhard was het volk, in plaats dat het volk zich vernederde.

Maar nu gaat God ook bekend maken, de instrumenten, die God zal gebruiken, om dat rijk der Tien Stammen tot de grond toe gelijk te maken. "De Heere zal Rezin's tegenpartijders tegen hem verheffen en hij zal Zijn vijanden vermengen", Jes. 9: 10. Dat wil zeggen, die heidense volken zullen in een bondgenootschap tegen dat volk optrekken en tegen Israël opkomen met zo'n ontzagelijke macht, dat hoeveel tegenstand ze ook zouden bieden, ze zullen het voor hen verspelen. Want de Assyriërs lagen drie jaar voor de poorten van Samaria. Ze hebben zich aan de vijanden moeten overgeven en zijn meegesleept. De Assyriërs voor en de Filistijnen achter hen.

Dan volgt er in onze tekst: *Om dit alles keert Zijn toorn Zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt*. Dit betekent dat God zo zeer vergramd en vertoornd is op Israël vanwege de hooggaande onverschilligheid en onbekeerlijkheid, die zij aan de dag legden in het midden van de zware oordelen. God zou doortrekken met de gesel van Zijn verbolgenheid. De toorn Gods, waar hiervan gesproken wordt en die tegen dat volk was, is een heilige toorn. Het straffen van de zonden vloeit niet allereerst voort uit Zijn wil, maar uit Zijn heilig en Goddelijk Recht. God is te rein van ogen, dan dat Hij het kwaad ongestraft zou laten. Hij moet uit kracht van Zijn Goddelijk recht de zonden straffen. Als God de zonde niet bezocht, zou Hij, afstand doen van Zijn recht en Hij zou zichzelf verloochenen.

De toorn van God is onderscheiden van de toorn, die de diepgevallen mens openbaart. Want ons toornen is menigmaal zondig en verkeerd. Maar de toorn Gods is heilig en betamelijk. Deze is overeenkomstig Zijn heilige wil. Daarom heeft Hij ook die toorn laten rusten op de Borg des Verbonds. "Want hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden", Hebr. 5: 7. Christus is niet het Voorwerp van Gods toorn geweest, maar Hij heeft wel in de plaats van Zijn volk Gods toorn gedragen. Gedragen en doordragen, opdat Hij verzoening zou bewerken voor Zijn uitverkorenen. Zodat Gods Recht voldoening heeft gevonden in het sterven van de Borg des verbonds, toen Hij heeft uitgeroepen: *Het is volbracht*. Toen is de toorn gestild en de gramschap geblust.

Maar hier staat: *om dit alles keert zijn toorn zich niet af*. Dat is die heilige brand tegen

de zonde, want God kan de zonde en ongerechtigheid niet gedogen. Wanneer zou die toorn afkeren? Als er een breken van de zonde en een verlaten van ongerechtigheid en een terugkeren komt tot de levende God. Denkt maar aan Ninevé. Gods toorn was tegen die stad uitgestrekt. Jona had verkondigd: "Nog 40 dagen en Ninevé zal vergaan." Maar Ninevé vernederde zich. De koning ging van zijn troon af en de beesten gingen in rouw over de straten. God heeft het oordeel tijdelijk afgewend.

Maar zo was het hier niet bij Israël. Dat volk kreeg boodschap op boodschap, oordeel op oordeel, maar er was geen vernedering voor Gods aangezicht. Integendeel, zij verstijfden hun aangezicht in de zonden en ongerechtigheid én daarom keerde Gods toorn niet van het volk af.

Maar Zijn hand bleef nog uitgestrekt. Dat wil zeggen, de hand van Zijn almacht, waarmee Hij het rijk der 10 Stammen kwam te slaan. Is er een kwaad in de stad, dat de Heere niet doet? Gods hand was tegen dat volk uitgestrekt. God kwam dat volk op allerlei wijzen te bezoeken; - u leest het in Amos en Joël - met honger, met pestilentie, met oorlog, met allerlei ellende kwam God. Die kwamen uit Zijn hand. Want zullen wij het goede ontvangen en het kwade niet? God kwam het rijk der 10 Stammen slaan, maar geen vernedering en geen verootmoediging was onder het volk op te merken. Het was een verstoktheid, een onbekeerlijkheid in de zonde te midden van de zware oordelen.

Mijn hoorders, als we nu zien op ons land, dat weleer tot de hemel toe verhoogd is geworden vanwege de zegeningen en goedertierenheid, die God aan ons bewees en u let nu op de toekomst ... wat gaan we tegemoet? Daar vreemden over ons heersen en waar wij overgegeven zijn in de macht van een ander, die onder de toelating met ons doet, wat hij wil en die als een roede in de hand van God gebruikt wordt, om ons land te slaan en ons volk te tuchtigen. Wij bijten maar in de steen, maar wie merkt op Wie ze zendt? Waar is er een bukken en vernederen voor Gods aangezicht? Het was te zien, mijn hoorders, dat het niet langer meer kon. God moest met Zijn oordelen komen. Het was waar te nemen, dat alles werd rijp gemaakt voor het oordeel. Niet alleen voor ons land, maar zo stond het ervoor in de gehele wereld. Want in welk land is er een erkenning en een buigen voor God te vinden? Waar is er een vragen naar de Heere en naar Zijn sterkte? Wij kunnen gerust zeggen: alles heeft met God afgedaan! En zo was het in ons vaderland ook. Van hoog tot laag was er een verlaten van God en van Zijn wegen. En zie, God kwam ook in ons vaderland. "Met gramschap trad Gij door het land met toorn, dorstet Gij de heidenen." Hab. 3: 12.

Dat hebben we voor onze ogen gezien. Denkt maar aan de verwoestingen, die sinds 15 Mei 1940, die in ons land en onze stad zijn gekomen. Hoeveel nachten, gemeente van Zuid, hebben we ons bed moeten verlaten? En hoe menigmaal hebben we in angsten en vrezes 's nachts opgezeten? Hoe vaak hebben we op de dood zitten wachten, dat we dachten, elk ogenblik kan het gebeuren, en dat we met vrees en kommer de nachten en avonden tegemoet gingen? Want al wat de mens heeft, dat zal hij geven voor zijn leven.

Wil dat nu zeggen, dat we maar vluchten moeten en buiten Rotterdam een veiligheid zoeken? Ik zou God in het aangezicht slaan, wanneer ik u daarin voorgaan zou. Want God heeft onze plaats en onze woning bepaald. Dat we hier in Rotterdam wonen, ligt niet buiten Gods Voorzienigheid. Het gevaar hier is inderdaad groot en elk moet in zijn gemoed verzekerd zijn.

Maar zou u denken, dat we God kunnen ontlopen? Immers nee. We kunnen gerust zeggen, dat tot hiertoe de Heere ons wonderlijk bewaard heeft. O, wat een wonder, dat er nog een huis overeind staat en onze kerk mochten behouden. Daar heeft God voor

gezorgd, dat die bom niet ontploft is. Want als die ontploft was geworden, wat was er dan van onze kerk en pastorie overgebleven? Er zijn zoveel bemoeinissen die God met ons maakt. Maar wat zijn wij tegenover dat alles? Ook voor diegenen uit onze gemeente, die hoewel ze enige dagen hun huizen moesten verlaten, daarin weer terug konden keren, zodat die huizen niet in puin gelegd werden. Ik heb deze week op een station honderden uit de trein zien komen. 'k Heb ze daar lachende en dansende ontmoet en zo gingen ze met elkaar de dorpen in, om daar te overnachten. *Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.*

Gemeente, wie gaat er in rouw voor Gods aangezicht? Wie valt er voor Hem in het stof Waar is er een belijden van schuld en zonden? Waar is dat hartelijk schreien om onze ongerechtigheid? Waar is er een zoeken naar de Heere?

2. Zwaar beschuldigd

Hoort de zware beschuldiging, die God hier uitspreekt, tegenover dat rijk der Tien Stammen. "Want dit volk keert zich niet tot Dien, Die het slaat en de Heere der heirscharen zoeken zij niet." Dat volk is door God geslagen, door de roeden, die Hijzelf geschapen heeft en verordineerd. God heeft dat volk geslagen vanwege hun zonden. Geslagen, omdat zij het waardig gemaakt hebben. Geslagen, niet opdat het volk aan het verderf zou worden overgegeven, maar heeft ze geslagen, opdat ze tot God zouden terugkeren. Opdat ze hun wegen zouden verlaten en de Heere zouden zoeken, en met smeking en geweene voor Zijn aangezicht zouden verschijnen. Want al de kastijdingen die God geeft, zou God lust tot slagen hebben? O nee. Maar het heeft te allen tijde een bedoeling; en dat doel is: om ons tot God te doen terugkeren. Het doel is opdat we de zonden vaarwel zouden zeggen en breken met onze ongerechtigheden en dat we terugkeren tot de God des levens. Het volk werd geslagen, maar bekeerde zich niet. O, wat ontzettend, wanneer al de oordelen geen indruk maken! En wij ons leven en ons hart onder de oordelen verhardden.

En gelijk hier staat, *de Heere der heirscharen zoeken zij niet*. Die God, die het volk verkoren en genezen had en het volk met zoveel weldaden had omringd met Zijn wetten en ordinantiën had gegeven. Ze waren van God weggelopen. Ze hadden zich van Hem afgekeerd, in plaats van terugkeren, verhardden ze zich voor Zijn heilig aangezicht.

Zij keren zich niet tot Dien, Die hen slaat. En de Heere der heirscharen zoeken zij niet. God wil zeggen: Ik heb er recht op, dat zij terugkeren in Mijn dienst. Dat zij er acht op zullen geven. En niet meer betrouwen zullen op de wereld en mensen. Ik heb er recht op, dat ze terugkeren met ootmoedige belijdenis. Ik heb er recht op, dat ze zich bekeren tot Mij met smeking en geweene. Dat ze de zonden zullen verlaten en bij vernieuwing in Mijn wegen zullen wandelen.

Maar zie, wat God ook aan dit volk gedaan heeft, zij zochten de Heere niet. Ze krijgen nog tijd om Hem te zoeken, om terug te keren, maar daar is geen sprake van. Ze gingen verder op de ingeslagen weg, totdat God straks het vonnis over hen zou voltrekken. Tot de Heere hen zou overgeven in de hand van Zijn vijanden. En deze zouden hen zó slaan dat er geen genezing en geen heling meer zijn zal. Ze hadden niet anders gewild en begeerd. De vijand zou ze straks meevoeren in ballingschap. Ze zouden in Assyrië vertrappt worden als het slijk der straten.

En zie, mijn hoorders, daar is ook de toestand van ons land en volk op verschrikkelijke wijze getekend. Is onze persoonlijke toestand ook daarin niet verklaard?

Keren we er mee tot onszelf in, maar zingen we vooraf uit Psalm 95: 4:

Want Hij is onze God en wij

*Zijn 't volk van Zijne heerschappij,
De schapen, die Zijn hand wil weiden. enz*

Toepassing

Nu nog een kort woord ter toepassing. Het is de laatste ure van deze dag, dat we samen zijn gekomen in Gods Huis. God heeft ons nog verwaardigd om ons rond Zijn Woord te scharen. Maar wie zal zeggen, of dit niet de laatste maal van ons leven is? De laatste dankdag, die wij beleefd hebben? Als wij het oog slaan op de internationale toestand waar Europa en heel de wereld in verkeert, dan moet u zeggen: 'Het staat aan de rand van de afgrond'. Alle ogen zijn gevestigd op de strijd in het Oosten. Wat zal van die strijd het einde zijn? En waar zal die straks verplaatst worden? Zou dan ons Vaderland, tussen Engeland en Duitsland, het slagveld worden van die beide landen? Het is te vrezen. Wanneer u de Biddagpreken leest van Van der Groe en acht slaat op hetgeen die oudvader reeds heeft voorspeld, wat hebben we dan te wachten, als we op de onbekeerlijkheid van land en volk zien en op die van ons eigen hart?

Want om dit alles keert Zijn toorn niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt; want dit volk keert zich niet tot Dien, Die het slaat en de Heere der heirscharen zoeken zij niet. Laat een ieder bij zichzelf blijven.

Jongens en meisjes, mannen en vrouwen in ons midden. Zegt het nu eens, uit hoeveel noden heeft Hij ons gered en tot hiertoe verlost? Hoeveel zitten er in ons midden, die in doodsgevaar menigmaal hebben verkeerd en gevreesd, dat het laatste levensuur was geslagen? Maar die nu nog zijn in het heden der genade. O, dat u er niet onder mocht verharderen.

Een enkeling is er in ons midden, die treurt om het leven van dierbare betrekkingen, die in de kracht van het leven door de zeis van de dood werd weggemaaid. Och mijn hoorders, wat was de dood kort bij. In onze straten heeft hij gewandeld voor uw ogen. Hebt u het verderf gezien? En wat heeft het nagelaten voor uw arme ziel? Wie is er onder bekeerd? En wie er onder gevallen? Wie heeft er werk mee gehad voor die grote eeuwigheid?

Wanneer ik nu eens rondging vanavond, bij de één, zowel als bij de ander, wat zou u dan moeten zeggen? Kunt u dan zeggen vanavond: 'God heeft die roepstemmen aan mijn hart geheiligd, God is er in meegekomen? Ik heb mijn knieën voor God leren buigen, genade leren vinden, het oordeel is van mij afgewend in Christus, Die het voor mijn ziel voor eeuwig heeft weggedragen.'

We krijgen nog tijd om bekeerd te worden. Daar zitten er die voor de laatste keer dankdag hebben beleefd, en die de volgende keer de plaats niet meer zullen innemen, maar die weggemaaid zullen worden door de dood. Denkt maar niet aan uw buurman, maar aan uzelf. God snijdt het leven af en dan voor dat Goddelijk recht gedagvaard te worden! En dan geen God voor ons hart en geen Borg voor onze schuld te hebben! Geleefd te hebben onder zoveel roepstemmen, zoveel bemoeienissen. Ze zullen straks als een loden gewicht op onze zielen vallen, tot onze eeuwige veroordeling.

O, Gemeente van Rotterdam, al die bombardementen komen straks in het oordeel terug. Dat zal straks van uw hand worden afgeëist. Och, dat ge uw Rechter om genade leerde smeken. Het is nog het heden der genade. De deur staat nog open en God staat nog met uitgespreide armen. Hij wacht nog om genadig te zijn.

De Heere verheffe onze harten tot Zijn eer en schenke genade om voor Hem in het stof te bukken. "Ik zal terugkeren tot mijn vorige man, want toen was het mij beter dan nu." Hoséa 2. O, dat we het omzwerven buiten God eens recht moede worden! En voor God mochten buigen en we die plaats mochten innemen, dan zou er nog honing

aan de roede zijn. En al worden we aan de verwoesting overgegeven, God zou geen onrecht doen. Maar in alles Zijn doel bereiken en dat is toch de verheerlijking van Zijn Naam.

Mijn hoorders, de Heere mocht Zijn vleugelen over ons uitstrekken. We mochten bewaard worden om God niet te ontvluchten, maar om te blijven waar God ons heeft geplaatst. Te blijven in de onderwerping aan de wille Gods. De Heere bringe over ons, wat Hij ons beschikt heeft, omdat God toch regeert over ons leven en sterven. Veel meer dan God te ontlopen, mochten we ons keren tot Dien, Die ons slaat en om de Heere der heirscharen in waarheid en oprechtheid te zoeken. God verleent ons daartoe nog tijd. Het mocht onze grootste bekommering eens uitmaken, hier tussen de wieg en het graf verzoend te worden door de dood Zijns Zoons en geborgen in Zijn gezegende wonden. Wij mochten ons in Zijn handen overgeven en in Zijn hand ons kwijt worden.

Ook in de winter, die we straks tegemoet gaan. De Heere mocht de noden, die er zijn in ons midden, naar de rijkdom van zijn genade in Christus vervullen. Hij mocht ons een toevlucht zijn. En dat de drie-enige Verbondsgod onder Zijn vleugelen voor tijd en eeuwigheid ons mocht bedekken. Opdat wij te midden van de grote onrust der tijden en van de beroeringen der volken rust in Hem mochten vinden, totdat Hij ons eenmaal opneemt in eeuwige heerlijkheid, waar alles door de vrede zal bloeien. Amen.

Slotzang Psalm 134: 3

*Dat 's Heeren zegen op u daal'
Zijn Gunst uit Sion U bestraal'
Hij schiep 't heelal Zijn, Naam ter eer,
Looft, looft nu aller Heeren Heer.*

Degenen, die met de plaatselijke toestand niet op de hoogte zijn, worden in dit verband eraan herinnerd, dat op 3 oktober j. 1. bij een bomaanval op Rotterdam, er een bom op enige meters van de kerk in een tuin was terecht gekomen, maar niet explodeerde.

7. Een laatste vermaning van de God des oordeels na zware gerichten.

Biddagpreek, woensdagmorgen, 15 Maart 1944 te Rotterdam-Zuid
door ds. Lamain te Rijssen

Psalm 105: 3, 4.
Lezen Amos 4.
Psalm 119: 68, 69.
Psalm 91: 1
Psalm 80: 1

Mijn geliefden.

Hetgeen we daar gezongen hebben: *Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, Heer; Uw oordeel rust op d' allerbeste wetten*, dat mochten wij thans in dit morgenuur elkaar wel toeroepen, nu wij samengekomen zijn, om in deze bange tijd Gods aangezicht te zoeken. Dat er in ons hart iets zij van de majesteit Gods, die uitblinkt in de oordelen en die uitstraalt in Zijn gerichten die over de wereld en over ons land en volk gaan. Toch zien wij ook iets van die bemoeienissen van de Majesteit, die God nog maakt en in de ontfermingen, die Hij nog betoont tot op dit ogenblik. Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij nog niet vernield zijn en dat Zijn barmhartigheden nog geen einde hebben genomen, maar Zijn trouw is over ons nog nieuw en groot. God bracht ons nog in deze dag bij elkaar. Alles had afgesneden kunnen zijn. Verschillenden zijn in het midden van ons, die van andere plaatsen hier ondergebracht zijn en die het in hun dorpen niet meer kunnen beleven en er van verstoken zijn. Wat onderscheidt ons, mijn geliefden, dat Gods goedertierenheid over ons nog is uitgestrekt en dat Hij ons nog in deze dag samen doet vergaderen om naar Zijn Woord te horen. En al veranderde de aarde en de hemel, dat Woord zal blijven in eeuwigheid, dat onwandelbaar onwrikbaar en eeuwig zeker is.

God mocht door Zijn Geest in ons hart er plaats voor maken, daartoe Zijn Woord richten, opdat het niet tot een oordeel, maar tot een eeuwig voordeel mocht strekken. De bediening in deze dag mocht leiden tot waarachtige vernedering des harten, maar ook tot versterking en verkwikking en bemoediging van Gods gunstgenoten. Dat God in Zijn oordelen en gerichten alle houvast van ons weg nemen mocht en dat we door de bediening van Zijn Woord houvast aan God kregen. De Heere mocht daartoe Zelf ons hart bewerken door Zijn dierbare Geest en ons zo doen bukken voor Zijn aanbiddelijke Majesteit, ook in de gerichten. Zoals Gods Woord daarvan spreekt in onze tekst, die u vinden kunt in Amos 4: 12, waar Gods Woord aldus luidt:

Daarom zal Ik u alzo doen, o Israël; omdat Ik u dan dit doen zal, zo schik u, o Israël, om uw God te ontmoeten.

We hebben in deze voorgelezen woorden, mijn geliefden, *een laatste vermaning van de God des oordeels na zware gerichten*. En wij wensen te bezien:

1. **Tot wie die vermaning wordt gericht.** Het is tot Israël en dat volk waarmee God Zijn verbond had opgericht.
2. **Wat die vermaning inhoudt.** Om zich te schikken om God te ontmoeten.
3. **Wat God er mee beoogt.** De heerlijkheid en de majesteit van Zijn deugden te verhogen in het doortrekken en in de bekering.

1. Tot wie die vermaning wordt gericht.

Wij hebben dat woord genoemd *een laatste vermaning*. Niet zonder reden. Volgens het verband van onze tekst geeft God zelf aanleiding daartoe. De mening van verschillende Godgeleerden is, dat het rijk der 10 Stammen hier in deze tekst een laatste vermaning van de God des gerichts ontvangt. Een laatste vermaning. God had vermaand door Zijn Woord, door Zijn wet, door Zijn zegen, maar ook vijf maal vermaand door Zijn gerichten en oordelen. Het eerste wat God gegeven had, was hongersnood (vers 6), het tweede een grote droogte (vers 7), het derde vernietiging van de oogst door honingdauw en brandkoren en sprinkbanen. Het vierde een Egyptische pestilentie onder mens en beest (vers 10). Het vijfde volgens het 11de vers een aardbeving, gelijk God Sodom en Gomorra omgekeerd had. God had vijf keer vermaand en geslagen. En het laatste is: *"En gij hebt u niet bekeerd, spreekt de Heere."* Dat was het einde van al de roepstemmen en de oordelen. Nu laat God dat volk niet los.

O, Rotterdam! God laat u nog niet los, maar boodschap op boodschap laat God nog brengen.

Daarom zal Ik u alzo doen, o Israël; omdat Ik u dan alzo doen zal, zo schik u o Israël, om uw God te ontmoeten. Een laatste vermaning, die God aan het rijk der 10 Stammen nog verleend had. Dat Israël, dat de naam droeg van hem die zich vorstelijk gedragen had met God en met de mensen. Israël, waar God grote bemoeienissen mee gemaakt had. Want Hij had ze immers doen trekken uit Egypte, verlost uit de hand van Farao. En op grond van het bloed des Verbonds, dat gestreken was aan de bovendorpel en aan de zijposten, bevrijd van de ellendige slavernij, waarin zij zo lange jaren verkeerd hadden. God had ze door de Rode Zee heengeleidt. Dat nergens anders op zag, dan op het Bloed van Christus. Ze zijn in de woestijn gevoed met het manna uit de Hemel, hun dorst gelest met het water uit de Rotssteen. Manna en water zagen op Christus. Onder de bediening van de Middelaar waren zij bewelddadigd. God had Zijn rijke zegen aan dat volk geschonken, bewaard en hen bevrijd uit de hand van hun vijanden. Hij had Zijn bemoeienissen aan Israël groot gemaakt. Wat was het grootste voorrecht, dat het volk heeft doorleefd? Dat God uit soevereine genade met hen in een verbond was gekomen. Want op de Sinäi heeft God niet alleen het genadeverbond voor het volk geopend, maar in dat verbond is Israël opgenomen. En Israël heeft als volk dat verbond ingewilligd. Want het volk zei: *Amen.*

De weldaden uit het Verbond der genade zijn ook aan dat volk rijkelijk meegedeeld. U weet de scheuring onder Rehabeam, de zoon van Salomo, dat de 10 Stammen zich afgewend hebben van de dienst des Heeren en dat zij onder Jerobeam, Jeruzalem vaarwel gezegd hebben. En dat ze op de hoogten hebben geroookt en al maar verder van God zijn afweken. Er was een uitwendige welvaart en bloei, maar een verschrikkelijke verharding in de zonde.

Uitwendig deden zij veel meer als dat God in Zijn wet bevolen had. Maar, wat ontbrak eraan? Liefde. Het hart werd gemist, dat God bovenal eiste. Daarbij het was een wandelen in twee wegen. Dat geschiedde in een weg van waarachtige vernedering, het ootmoedig bukken onder God heeft ontbroken. Dat was de oorzaak, dat God met volk ging handelen. De zonden vermenigvuldigden. De rechters deden onrecht, de Waarheid struikelde op de straten, de armen worden verdrukt, bloedschande nam toe onder het volk, brasserijen en dronkenschap was aan de orde van de dag. En in de tijd van het rijk der Tien Stammen kreeg de hebzucht de overhand en daarmee het verachten van het ware Woord van God. Ze wilden wel uitwendig de godsdienst

onderhouden, maar naar hun eigen goedvinden; en zoals zij het zelf hebben gedacht met een vasthouden aan de zonden. Maar dat is voor God een gruwel en een stank in Zijn neusgaten.

Nu heeft de Heere dat volk 5 maal vermaand om ze tot inkeer te brengen, maar ... het is mislukt. Voor de zesde maal geeft Hij nu een laatste vermaning om zich te schikken en God te ontmoeten. Een bewijs van Gods neerbuigende goedheid.

En o Rotterdam, zou het zonder betekenis zijn, dat bij het bezichtigen van de verdedigerswerken om Rotterdam, de Duitse legerleiding deze stad tot het uiterste zal verdedigen? Nee, wij weten het niet. God staat boven alles, en Hij regeert en bestuurt naar Zijn vrijmachtig welbehagen. Denk maar aan de verwachtingen, die ons volk heeft gehad van de waterlinie! De Duitsers kwamen er 10 Mei 1940 erover heen! God heeft er de spot mee gedreven. En wil God Nederland te midden van het Wereldgebeuren nog bewaren, dan is dat in Zijn hand. God regeert! Maar menselijk beschouwd, zijn wij met vrees vervuld, van hetgeen er dreigt voor ons arme volk en vaderland. Want het ene wee komt na het andere. En op deze dag moet Hij nog zeggen: "Gij hebt u niet bekeerd voor het aangezicht des Heeren." Dát wordt over het algemeen gemist.

Ik ben in vrees geweest of ons voornemen om deze dag in uw midden te zijn, niet zou verbroken worden. Maar de weg is nog niet afgesneden. God heeft nog gelegenheid gegeven om de boodschap, waar Hij mij mee voorkwam te brengen, als een laatste vermaning van de God des gericht, ná de gericht die wij reeds gehad hebben. Opdat wij nog opgewekt zouden worden tot boete, berouw en terugkeer. Wie weet, God mocht Zich nog wenden en berouw hebben.

2. Wat die vermaning inhoudt

Wat houdt nu die vermaning in? *Zal Ik het alzo doen o Israë! Omdat Ik u dan dit doen zal, zo schik u, o Israë!, om uw God te ontmoeten.*

Gods stem klinkt zo ernstig en zo aandoenlijk. Alsof de Heere zeggen wil: 'Ik sta hier reeds met de straf des gericht'. Bij het Rijk der 10 Stammen, ging God niet terug, maar het zou volvoerd worden, dat zij weggevoerd zouden worden naar Assyrië. Maar het land zou aan de verwoesting worden prijsgegeven. God volvoert Zijn gericht en bevestigt Zijn bedreiging, al stelt Hij zo lange tijd of jaren uit. Maar wanneer de maat der lankmoedigheid vol is dan voert Hij Zijn bedreiging uit. Dat zal niet meevallen. Want als God Zich opmaakt, dan is het gelijk in Amos 3: 8, "De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezin? De Heere Heere heeft gesproken, wie zou niet profeteren?" Hij zal Zich handhaven en Zijn recht gaan volvoeren.

Daarom zal Ik u, alzo doen, o Israë!. Omdat Ik u dan dit doen zal, zo schik u, o Israë!.

Wat betekent nu dat schikken om uw God te ontmoeten? Dat houdt in,

1e een kennis van de zonden,

2e een oprecht en hartelijk berouw,

3e een erkenning van God en een gelovig toevlucht nemen tot God in Christus.

Zo schik u, o Israë!, om uw God te ontmoeten. God vraagt daar aan Zijn volk een overdenking van hun schuld en zonden. Want mijn hoorders, als dat niet vooraf gaat (en dat ontbrak bij Israel) hoe zal er ooit een smart en berouw, ware droefheid of behoefde zijn aan het bloed van de Middelaar? Lees maar Jeremia 3: 17. "Alleen ken uw ongerechtigheid, dat gij tegen de Heere uw God hebt overtreden."

Een land en volk kan zo ver weg zijn, dat er geen kennis van de zonde meer is. Geen besef meer van de ongerechtigheid. Dat wijst op de staat van de natuurlijke en van God vervreemde mens. Want wat kennen wij van de zonde als God ze niet ontdekt? Ik

lees in Gods Woord van David, dat Nathan kwam met de boodschap: *Gij zijt die man*. Hij was een man met genade. Maar hij had een profeet nodig, die zijn zonden bekend maakte. Och, de wereld heeft geen kennis van de zonden. Want het grootste gedeelte van ons volk, helaas moeten wij zeggen, heeft met God afgedaan. Leg uw oor maar te luisteren, dan zult u het bemerken. Het is een volk dat met God heeft afgedaan, de rechten van God niet meer erkend. Er is een generatie opgegroeid, dat geen kennis van God, van schuld of zonde meer heeft. Denk naar aan al de openbare vermakelijkheden, zang, dans, bioscoop, café, cabaret en voetbalveld, aan die duizenden en tienduizenden die zich hebben losgemaakt, ook in het midden van Gods kerk.

Waar zijn de indrukken van schuld? Waar is nog een wenend mens te vinden? Waar nog tranen, die vloeien uit de kennis, dat wij tegen God gezondigd hebben, en gedaan dat kwaad was in Zijn heilige ogen? Moeten we niet vaak vrezen, dat het alles aan de verharding wordt prijsgegeven?

Gaat tot het volk van God en keert tot uw eigen hart in. Zijn de wijze maagden niet met de dwaze in slaap gevallen? Het is een genade om tot die kennis te komen. Want al hebben wij genade van God ontvangen, als God Zelf er niet aan te pas komt, gaat de mens door in zijn eigen gekozen wegen en sluit hij al maar meer zijn ogen voor de zonde. 't Is een zaak, die moet God Zelf opbinden, bij aanvang maar ook bij voortgang. God van de Hemel is er voor nodig, dat schuld, schuld wordt en zonde, zonde wordt.

Zouden er geen redenen en oorzaken zijn, dat God in tegenheer met ons handelt? Zou er geen oorzaak wezen? Een groot deel van ons vaderland wordt onder water gezet. Mensen moesten vluchten en hier en daar worden ondergebracht. U kunt begrijpen wat het kost uw huis of geboortegrond te moeten verlaten, waar u altijd hebt gewoond en verkeerd. Ze zijn ook in ons midden. Er zijn er die gehoopt hadden, dat het hun niet zou treffen. Ja, zelfs onder de rook van Rotterdam, moesten ze eveneens hun huis, hof en haardstede verlaten. O, wat zijn het zware wegen! Alles moest wel tot God roepen en zuchten en zeggen: *O, God wend onze gevangenis, gelijk waterstromen in het Zuiden*. Psalm 126. U bent toch die God, waar de kerk van gezegd heeft: *Op uw noodgeschrei deed Ik grote wonderen*.

Aan alles kunt u gewaar worden, dat God het oordeel vastelijk besloten heeft. Want ruimte, mijn hoorders, om het oordeel af te bidden, is er niet. Die deur is dicht. En om het te aanbidden, daar blijft Gods kerk voor staan. Want als dat gebeurt, o, wat zou er een gewillige overgave zijn van lot en weg, geld en goed, land en have! Ook al nam God alles weg. Wat zou er een verlustiging zijn in het Goddelijk recht dat Hij volvoert! Wat wordt dat gemist over het algemeen in de harten van Gods volk. Terwijl God nu doorgaat, wordt die boodschap nog gebracht met de vermaning tot Israël en tot Nederland.

Daarom, schik u, o Israel! Opdat wij nog eens zouden zien, waarom God met Zijn gerichten en oordelen is gekomen. Fabrieken worden gebombardeerd. Och, mijn hoorders, de grond van de fabrieken is geplaveid met vloeken. Het kostbare vruchtbare land wordt op sommige plaatsen onder water gezet. Wat een ontheiliging en lastering van Gods Naam onder jong en oud! Zelfs in zulk een mate, dat er geen plaats bijna meer was voor voetgangers naar Gods Huis. Nu gaat God de dijken en wegen leeg vegen. 't Is alles uitgestorven. We hebben menigmaal in uw midden gezegd, welke gerichten God over ons gaat brengen. Nu ziet u het voor uw ogen bevestigd. God kan wel lang uitstellen in Zijn lankmoedigheid, maar eenmaal komt de tijd dat God de bedreigde straffen gaat uitvoeren.

Schik u, o Israel, om uw God te ontmoeten! Opdat er een waar berouw zou zijn over de zonden, een smart over de ongerechtigheid. Dat het eens een persoonlijke zaak mocht worden. Want zolang wij het nog niet zijn, zijn we er zover vanaf als het Oosten van het Westen. Het gebed mocht wel zijn: *o, God bedeel mij eens met dat ware schuldbesef, zoals weleer David sprak: ik heb gezondigd.* Dat wij ertoe verwaardigd mochten worden en met smeking en geweest weder te keren. Want God gaat niet terug, tenzij wij tot Hem terugkeren met waarachtig berouw, door Zijn Geest gewerkt. Dat wij mochten vallen voor de hoge God.

Schik u, o Israel, om uw God te ontmoeten. Opdat wij in de gerichten en in de oordelen, die Hij uitstort Zijn gerechtigheid zullen aanschouwen. Mijn hoorders, God staat er boven en Die is Voorzitter van elke conventie (vergadering). God staat aan het roer van het grote wereldgebeuren. Hij regeert en alles zal naar Zijn Goddelijke Wil geschieden. Wij mochten de handhaving van Zijn Goddelijk recht aanschouwen. Het zou onze zielen met blijdschap vervullen en verheugd maken in God. Het gaat niet over ons, maar alleen dat God aan Zijn eer komt en Zijn recht zal volvoeren. Dat recht van God gaat schitteren en blinken. Er was eens iemand, die jaren geleden zei: *Ze profeteren om God in een zak te doen, maar God laat zich niet in een zak steken.* Dat kunt u nu zien. God laat zich niet bespotten, mijn hoorders, Hij regeert. Wij mochten Zijn majesteit eens verhogen en Zijn grootheid eren.

Maar aan de andere kant, persoonlijk door dat Bloed des Lams verzoening met God verkrijgen en dat wij onder Zijn vleugelen worden geborgen en bedekt, temidden van de zware gerichten. Want,

*Hij, die op Gods bescherming wacht,
Wordt door den Hoogsten Ko-oning,
Beveiligd in den duist'ren nacht.
Beschaduwd in Gods wo-oning. Enz.*

We zullen het samen maar eens zingen uit Psalm 91: 1

Toepassing.

3. Wat God er mee beoogt

En nu tenslotte, mijn geliefden, die laatste vermaning van God aan Israel, heeft zulk een verheven en voortreffelijk doel en oogmerk, namelijk, opdat Gods ware Israel de verheffingen en verhogingen van Gods Majesteit mocht aanschouwen en aanbidden. God komt hier voor in onze tekst als de God der Genade. Maar toch treedt Hij hier in het bijzonder op als een God, Wiens ontmoeting voor Israel een oorzaak van blijdschap moest zijn, maar ook Wiens nadering Zijn wederpartijders zal verslinden en verteren. O, een verterend vuur is God voor al degenen, die in hun leven vreemd blijven van het leven uit Christus en die vreemd blijven van dat geloof, dat met Christus verenigt in Wie God alleen is een verzoend en genadig Vader. "De hand des Heeren zal bekend worden aan Zijn knechten en Hij zal Zijn vijanden gram zijn", staat er in Jesaja 66. Dat volk zal die heerlijkheid Gods aanschouwen, wanneer Hij Zijn recht zal volvoeren in de jongste dag.

*De oordelen roepen het de mensen toe:
Erkent dien God, Hij is geducht,
Hij doet Zijn sterkte boven lucht
En boven wolken wonen.*

En om nu die God te omhelzen in Zijn recht en in Zijn eeuwige majesteit. Dat is het doel van Gods handelingen over landen en volken. De kerk zal blijven tot het einde toe, een God zal in het midden van Zijn kerk en Zijn volk, Zijn Raad volvoeren tot

Zijn eer en heerlijkheid. Daar staat God nooit iets in de weg, al zijn de tijden nog zo donker, God zal toch in ontferming op Zijn kerk zien, omdat Zijn liefde tegenover Zijn volk nooit vermindert. Omdat de liefde eeuwig blijft, en dat Hij Zijn volk tot de heerlijkheid zal leiden. Dat Hij de overste Leidsman, hen door lijden zal heiligen; ook persoonlijk in hun hart. Opdat zij Zijn heerlijkheid zullen aanschouwen. God beoogt Zijn volk een grondslag te geven in Christus, Die het recht verheerlijkt door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid.

Twee zaken zijn noodzakelijk te kennen voor de grote eeuwigheid. Dat recht van God moet ons afsnijden van al onze eigen verwachtingen, van ons leven, opdat wij het alleen vinden in Christus. Zo gaat Gods Geest die kerk bewerken tot Zijn eer, opdat zij blijdschap in de Heere zullen krijgen, en zij zich verheugen in de God huns heils. Zoals een rechtgeaard kind verblijd wordt met de verhoging van zijn vader, zo wordt dat ook in de harten van dat volk beleefd, dat kort bij God leeft. Dat zij Hem recht en gerechtigheid mogen toeschrijven en verwaardigd worden om Zijn genade te verheerlijken en Zijn Goddelijke gerechtigheid te verhogen.

O, zou er een volk in Nederland geweest zijn, dat wel eens uitgeroepen heeft voor hun ziel, ten 1ste voor hun eigen hart, en ten 2^e voor de wereld en ons vaderland: *O, God der wrake verschijn blinkende*. En als dan God komt om die wraak te oefenen, dan is dat het antwoord op het gebed van de kerk. Als Hij de kerk afsnijdt van al wat buiten Hem is, dan is het waarachtige leven dat daar betrekking op krijgt, dat God aan Zijn eer komt. Opdat Christus alleen zou worden verhoogd als de onwrikbare en als de eeuwige grondslag van zaligheid en behoud.

Maar ook met het oog op de wereld, opdat God Zijn recht zal uitoefenen. Want hebt u niet kunnen merken mijn geliefden, dat er toch bijna geen plaats op heel de wereld meer over is voor degenen, die nog bij God leven? Gods Kerk in 't algemeen is in zeer diep verval.

Maar toch altijd zullen er blijven, waar God nog glans en heerlijkheid zal opleggen en die in de zware noden onder de beloften liggen, dat zij in de ure der verzoeking die over de wereld zal komen, bewaard worden; die hun klederen niet bevlekt hebben. "Zij zullen met Hem zitten in Zijn troon en zij zullen Hem verhogen en prijzen eeuwig en altoos." Dat krijgt die kerk toch altijd boven de wereld. Zij krijgen toch de kracht en vrucht van Gods genade te ervaren. Zij krijgen een toevlucht tot Gods troon. Die krijgen iets anders (waar ik vanmiddag, over wens te spreken), dat zij psalmen mogen zingen te midden van de donkere nachten van strijd en oordeel. God mocht dát doel in ons hart bekomen tot Zijn eer en heerlijkheid.

Een zeer donkere toekomst gaan wij tegemoet, Het is de laatste vermaning, die God op deze dag ook in uw gemeente van Rotterdam zendt, bij al het leed dat nu is uitgestort en bij al de ellende die reeds is doorleefd. De ontfermingen Gods zijn nog groot.

Ik denk aan uw mannen en zonen in de vreemde, en aan zoveel leed, wat sommigen uwer heeft getroffen. Wat is God nog wonderlijk tot op dit ogenblik. Zijn ontfermingen zijn nog groot onder al de beroeringen der tijden. Ook voor degenen, die hun woonplaats moesten verlaten, om hier een onderdak te zoeken. U hebt nog een plaats gekregen, hoe zwaar het ook was. U hebt nooit kunnen denken (ik zie er zo verschillende uit Flakkee en Goudswaard) toen we ongeveer 20 jaar geleden voor het eerst elkaar mochten ontmoeten. Hebt u toen ooit kunnen denken, dat er zulk een tijd zou aanbreken? Immers nooit! En toch, wij zitten nu midden in de oordelen.

Daarom zal Ik u alzo doen o Israël, omdat Ik u dan dit doen zal, o, schik u Israel om uw God te ontmoeten.

Gemeente, het is het grote voorspel van het laatste oordeel, dat Rotterdam en Nederland straks tegemoet gaat. Mijn ziel is verblijd, dat God ons verwaardigde in deze dag in het midden van u, dat Woord van God te mogen brengen. Het kon wel eens afscheid worden. Ik wens en ik hoop het niet. Maar wanneer het zo zijn moest och, dat wij dan vrede met God mochten hebben en genade ontvangen om God te ontmoeten. Dat wij met blijdschap die dag van Christus tegemoet gaan, volk des Heeren! Dat uw roeping en verkiezing vast gemaakt werd. De Heere doe ons onder Zijn gerichten bukken en ons heilig verlustigen in Zijn aanbiddelijk recht. Dat het met Nederland aan het eind is, geloof ik niet, mensen. Maar Zijn wan is in Zijn hand om Zijn dorsvloer te doorzuiveren. God zal daarna Zijn beloften vervullen aan Joden en heidenen. Want wanneer de volheid der heidenen zal ingegaan zijn, dan zal gans Israel zalig worden. Straks zullen de Joden voor Christus hun knieën buigen, en met smeking en geweent zullen zij dan komen, die daar liggen onder het zegel van Gods verkiezing.

O volk, ik heb er vannacht een weinig hoop in gekregen, ook uit de woorden die ik vanmiddag wens te verhandelen. En als wij straks de diepte ingaan, dan is er Eén Die beloofd heeft in Jesaja 43: 2. "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen." O, die God van Abraham Izak en Jacob, beschutte ons en zette ons in een hoog vertrek.

Mijn geliefden, jongens en meisjes, mannen en vrouwen, als wij straks uit elkaar geslagen zullen worden, en als uw vader u niet meer kan helpen, uw moeder u niet meer kan beschermen, dan mocht God uw sterkte zijn. Dan mocht u tot die God leren roepen, *Die eeuwig leeft, en op deez' aarde vonnis geeft*. Bij Wie ook uitkomsten zijn, zelfs tegen de dood.

Hij zal verlossen, redden en bevrijden. We mochten onze knieën voor God leren buigen en Hem nog ontmoeten in Christus, in die dierbare Koning van Sion, Die de pers alleen getreden heeft en een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht. Als wij de deze zijde van het graf God mogen toevallen, dan is het oordeel geen oordeel meer. Dan zijn het allemaal vaderlijke kastijdingen, tot ons nut. O, de Heere geve ons in alle benauwdheid Hem te kennen. Hij sterke onze harten door Zijn genade, en doe ons volkomen op die genade hopen, die ons toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus. In die Christus is Gods toorn gestild en Gods gramschap geblust, en ziet God geen zonde meer in Jacob, en geen overtreding in Israel.

De Heere bereide ons samen voor en toe om God te ontmoeten en straks in de dag der eeuwigheid Zijn aangezicht te aanschouwen en verzadigd te worden met Zijn beeld.
Amen

8. De gelijkenis van het opschietend zaad

1932 JUNI 1942

Woensdagavond 17 Juni 1942 was het tien jaar geleden, dat Ds. W. C. Lamain zijn intrede deed in de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid aan het Mijnsheerenplein.

Psalm 119: 33.

Lezen Markus 4: 1-29.

Psalm 147: 1, 4.

Psalm 65: 8.

Psalm 126: 3.

Inleiding.

Er is mijn hoorders, te allen tijde, ja, van de ene dag in de andere reden tot erkenning van de goedertierenheden des Heeren HEEREN. David heeft in Psalm 118, vijf keer van Gods goedertierenheden gewaagd en in Psalm 136 deed hij het zelfs 20 keer. Nu zijn er algemene goedertierenheden die betreffen mens en beest, zoals in Psalm 36 getuigd wordt: *Gij zegent mens en beest, en doet Uw hulp nooit vruchteloos vergen.*

Maar er zijn ook bijzondere goedertierenheden, die God bewijst aan Zijn volk, dat Hij heeft liefgehad van eeuwigheid tot eeuwigheid. Dat Hij liefhebben zal tot het einde toe. Er zijn bijzondere goedertierenheden, die God aan Zijn Gemeente bewijst, alsook aan Zijn knechten.

Het is thans tien jaar geleden, dat ik in het midden van u de herdersstaf opnemen mocht. Tot hiertoe zijn we gespaard, bewaard en verschoond; gedekt onder Gods vleugelen, van elkaar nog niet afgescheurd of afgenomen, maar Gods zorg was over ons samen, zodat we tot op deze dag het Woord van God nog vrijelijk mochten bedienen. Zou het ons niet moeten vernederen, dat God zo vele jaren 't voorrecht ons schonk en Hij ons zoveel jaren ons lust, moed, kracht en sterkte gaf, ons ondersteuning verleende van week van week? Want wie is tot deze dingen bekwaam? Tot roem van Gods genade mogen wij wel betuigen, dat de Heere Zichzelf betoonde als een door en uithelpend God. Die gedurig verzoening deed over al wat van ons was; want wie zou voor God kunnen bestaan?

Daar is mijn hoorders, niet één weg, of wij komen er met schuld uit. Vandaar dat God alles van het schepsel maar wegvagen moet en gedurig verzoening moet doen in 't bloed Zijns Zoons. Hij mocht ons samen geven voor God in het stof te bukken, Zijn goedertierenheden te erkennen en dat wij van al dat van de mens is, worden afgebracht, om alleen te aanschouwen, dat God door de dwaasheid der prediking zalig maakt degenen, die geloven. Dat Hij nietige mensenkinderen gebruikt om Zijn koninkrijk te doen komen en bevestigen in de harten van Zijn uitverkoren volk. Wij mochten maar wegvallen en ons oog door Gods Geest geopend worden voor de gelukkige voorgang van het welbehagen Gods door de hand van Christus in de bevestiging van het Evangelie. Daar wens ik vanavond een enkel woord over te spreken.

Onze tekst kunt u daartoe vinden in Markus 4: 26-29. Waar Gods Woord aldus luidt:

En Hij zeide: Alzo is het Koninkrijk Gods, alsof een mens het zaad in de aarde wierp, en voorts sloop en opstond, nacht en dag, en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist hoe. Want de aarde brengt vanzelf vrucht voort; eerst het kruid, daarna de aar daarna het volle koren in de aar. En als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat de oogst daar is.

Predicatie

In dit voorgelezen tekstwoord hebben wij *de gelijkenis van het opschietend zaad* en uitgesproken is daar Christus als een sterke bemoediging voor Gods knechten en waarin ons gewezen wordt:

- 1. Op de roeping van Gods knechten.**
- 2. Op de noodzakelijke oefening van Gods knechten.**
- 3. Op de gelukkige uitkomst voor Gods knechten.**

1. De roeping van Gods knechten

"Gods molens malen langzaam", is een bekend spreekwoord, dat onder ons allen bekend is. Gods werk wordt nooit overhaast, dat ziet u in de historie van Gods kerk door alle tijden heen bevestigd. Maar wat wij daarin ook aanschouwen, is, dat God alles gewrocht heeft om Zijnszelfs wil, dat is tot Zijn heerlijkheid Spr. 16: 4. Nu wordt in alles wat op de wereld, geschiedt, Gods Raad vervuld. We lezen in Jesaja 53: 10 *dat het welbehagen des Heeren door de hand van Christus gelukkig zal voortgaan.*

De gelijkenis, die ik u voorlas, spreekt ons zo duidelijk daarvan, en is een bevestiging door Christus Zelf gegeven van hetgeen door de profeten is verkondigd. Uit het verband van onze tekst merken we opdat Christus gesproken heeft over de gelijkenis van de zaaier. Van dat zaad, dat geworpen werd met kwistige hand en waarvan een deel viel op een steenrots en tussen de doornen maar ook een ander deel in een wel toebereide aarde.

Nu heeft Christus de gelijkenis van de zaaier voor een grote schare uitgesproken, maar hebt u weleens opgemerkt, dat de verklaring van die gelijkenis door Christus gegeven is aan een klein, afzonderlijk getal, namelijk aan Zijn discipelen? Want van hen immers heeft Christus gezegd: "U is gegeven om de verborgenheden van het Koninkrijk der Hemelen te verstaan." En bij die verklaring van de gelijkenis heeft Hij Zijn discipelen een kostelijke wenk gegeven, voor Zijn knechten, die van Godswege geroepen zijn, om het zaad van het Evangelie te zaaien en te strooien. Gods knechten zijn geroepen om als brandende kaarsen te zijn en zij hebben hun licht niet te verbergen onder een bed of onder een korenmaat, maar zij zijn geroepen om dat licht te laten branden op de kandelaars. En dat, omdat God Zelf aan Zijn knechten de verborgenheden van Zijn Koninkrijk heeft ontsloten.

De discipelen hebben zelf gezegd: "Hetgeen wij met onze ogen gezien hebben en wij met onze oren gehoord en wij met de handen getast hebben van het Woord des levens, dat verkondigen wij u." Zij hebben zelf ontvangen (zoals u is voor gelezen) oren om te horen, opdat zij uit de mond van Christus, van die grote Leraar der gerechtigheid, zouden vernemen de verborgenheden van Gods Raad. Opdat zij die verborgenheden weer zouden vertolken aan degenen, die aan hun zorgen waren toevertrouwd. Gods knechten zijn geroepen om het Evangelie in al zijn ruimte en heerlijkheid te verkondigen aan degenen, die in zichzelf als dood en doemwaardig over de aarde gaan.

En nu tot onderwijzing en bemoediging van die knechten heeft Christus in 't bijzonder de gelijkenis gegeven, die ik u straks voorlas, waarin Christus zegt: *Alzo is het Koninkrijk Gods, gelijk of een mens het zaad in de aarde wierp.* Alsof Christus wil zeggen: het is in de kerk evenals in het natuurlijke leven. Het heeft God behaagd, zonder zaaïen en oogsten, Israël 40 jaar te onderhouden in de woestijn door het manna uit de hemel. Diezelfde God leeft nog! Want de apostel zegt, dat Hij niet van node heeft om van mensen handen gediend te worden. Zou God mensen nodig hebben? Immers nee. Want al de volken der aarde samengenomen, zijn nog minder als een druppel van een emmer en een stofje aan een weegschaal Jes. 40: 15. We zijn nog minder dan niet en ijdelheid. Zou God het niet kunnen laten groeien, zonder dat er gezaaid wordt? Dat vermogen is in God. Want Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. God zegt tot het Noorden: *Geef, en tot het Zuiden: Houd niet terug.* Hij is toch de Almachtige en de Vrijmachtige?

Maar het heeft Hem behaagd door alle tijden heen mensen te gebruiken, ook in het natuurlijke leven. Wanneer wij onze akkers niet bewerken en het zaad er niet inwerpen, kunnen wij dan verwachten dat er straks een tijd zal komen van maaien en oogsten? Immers nee. God staat boven de middelen, maar wij zijn door Hem aan de middelen gebonden. Zoals dat ook is in het gehele natuurlijke leven. Wij zijn van Godswege geroepen (naar Gods eigen Woord) om te doen, wat onze hand vindt om te doen. De Waarheid zegt het immers zo duidelijk, dat de luitaard verscheurde klederen zal dragen. Zeker, alles hangt van de zegen des Heeren af. In Psalm 67 wordt het bezongen, dat Hij het is, die de aarde vruchtbaar maakt van boven, dat ze ons op haar gewas onthaalt. We hebben het zaad in de akker te werpen.

En zo heeft nu Christus ook aangewezen, wat de roeping is van Zijn knechten, die Hijzelf heeft geroepen. De Zoon des mensen is de zaaier, gelijk in Matth. 13: 37 ons duidelijk wordt geleerd. Christus roept Zijn knechten, gelijk Hij dan ook Zelf gezegd heeft: *Bidt dan de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders uitstote in Zijn wijngaard.* Matth. 9. Waar is Gods Kerk altijd gelukkig mee? Met zulken, die van God geroepen zijn. Niet met degenen, die zichzelf opwerpen en niet met degenen, die lopen zonder dat ze geroepen zijn. Want al degenen, die prediken, zonder dat God ze geroepen heeft, zullen ten alle tijde missen de bediening en de zalving van God de Heilige Geest. Bij Gods geroepen knechten is die zalving. Hoewel trap en mate onderscheiden zijn. De apostel Paulus zegt: Ik weet in uw consciënties geopenbaard te zijn. Dat volk krijgt er een indruk van, dat God ze wil gebruiken. Zij hebben dat zelf niet uit te bazuinen, maar zij hebben zulk een indruk, dat zij van Hem zijn geroepen, omdat het woord dat ze spreken met Goddelijke autoriteit vergezeld gaat. En bij tijden en ogenblikken ook gevoeld wordt bij degenen, die onder hun bediening verkeren.

En nu hebben Gods knechten een akker gekregen om te bewerken. Leraars zonder gemeente zijn vraagtekens. Als God iemand roept, zorgt Hij voor een akker. En nu is er in een zeker opzicht heel de wereld een akker. *Gaat heen, zo sprak Christus in Matth. 28: 19, en predikt het Evangelie aan alle creaturen.* Op een andere plaats staat er: *Zaaït aan alle wateren. Houdt aan tijdig en ontijdig.* Dus Gods knechten hebben te dien opzichte zulk een arbeid, die hun hele leven in beslag neemt. Die wachters op Sions muren hebben al de dag en al de nacht te getuigen. *Laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen, zo is de Goddelijke opwekking in Jes. 62: 6.*

Nu hebben die knechten het zaad te zaaïen, dat God ze heeft gegeven. Dat hebben ze te doen op de van God gegeven tijden en op de van God gestelde wijze. Wanneer een landbouwer bijvoorbeeld, in juni tarwe zou gaan zaaïen, kan men op z'n vingers

uitrekenen, dat het uitloopt op een mislukking. In het najaar gaat die landman zijn akker bewerken. Koude en regen houdt hem niet thuis. Hij weet, dat hij de tijd moet waarnemen. Gods knechten hebben ook zo te handelen. Van Jacob staat in een ander verband, dat hij verdragen had de koude des nachts en de hitte des daags. Ze hebben getrouw te zijn in de hun geschonken bediening, die toch zo verantwoordelijk is. Ze hebben dat zaad te strooien met kwistige hand. Overal dat zaad heen te strooien. Want God heeft ze geroepen om te zaaien. Maar ze hebben geen parels te werpen voor de zwijnen.

In het Oosten was de landbouw enigszins anders dan bij ons. Paarden kenden ze daar niet. Het land werd bewerkt met ossen en ezels. In 't Oosten was het gewoonte, wanneer de landman het zaad in de aarde had geworpen, dat er menigmaal een kudde schapen kwam om het zaad in de akker te trappen. Het zaad moet hier niet op het land blijven liggen maar er in. Het moet met de aarde in aanraking komen. Wanneer het zaad in de aarde was gestrooid en getrapt, dan had die landman niet anders meer te doen. Zijn werk was afgelopen. Dat is bij ons ook zo. Wanneer het land klaar gemaakt is en het zaad gestrooid, gaat de arbeider naar huis. Zijn werk is afgelopen. Gaat hij dan de andere dag of een week later terug naar het land om er in te wroeten en te zien wat dat zaad doet? Nee. Die arbeider heeft niets anders te doen dan te zaaien en het te laten liggen. Merkt u wel mijn hoorders, dat de bedoeling van Gods knechten niet anders is dan te zaaien?

3. Op de noodzakelijke oefening van Gods knechten

Dan hebben ze in de 2e plaats van node die oefeningen om maar af te wachten, geduldig af te wachten tot het zaad ontkiemt. *En voorts sliep en op stond, nacht en dag en het zaad uitsproot en lang werd, dat hijzelf niet wist hoe.* Die man kan gerust gaan slapen. Dat wil zeggen een slaap van onverschilligen? Nee, dat is de bedoeling niet. Maar een slaap in het stil vertrouwen, dat alles in Gods hand is. Gods knechten zijn er niet mee af voor hun eigen ziel, wanneer ze dat zaad gestrooid hebben. O nee! Ze hebben zorg te dragen, dat het land niet vertreden zal worden, door het vee. Ze hebben te zorgen, dat de vogels des hemels het zaad niet wegpikken. Het onkruid hebben ze te verwijderen, of overstromingen te zien voorkomen. Ze kunnen dus nooit stil zitten. Ze hebben bekommering over hetgeen ze gezaaid hebben. Maar zulk een bekommering, die hen niet in het land doet wroeten, maar hen op doet zien tot dien God, Die de aarde vruchtbaar maakt van boven. Verneem het ook in Joël 2: 17. "Laat de priesters, des Heeren dienaars wenen tussen het voorhuis en het altaar en laat ze zeggen: Spaar uw volk, spaar, uw volk!"

Gods knechten worden geroepen om waar ze zaad gestrooid hebben die aarde te doorweken met hun tranen om er mee aan God gebonden te liggen en om af te smeken die onmisbare zegen des Heeren HEEREN. Nee mijn hoorders, u moet niet denken, dat een Leraar de preekstoel opgaat en daarna zonder enige bekommelingen zich 's avonds gemakkelijk in zijn stoel gaat zetten. O nee. Maar als hij dat zaad gaat strooien, weet God in de hemel welke bekommelingen ze er over hebben. Er zijn zoveel slapeloze nachten, zoveel bekommering in 't leven van Gods knechten, die we alle hier op de kansel niet noemen kunnen. En veel kwellingen waarmede wij vastgehouden worden en veel beroeringen, die hun zielen vervullen. Het is een zeer zwaar en verantwoordelijk werk. Er is geen werk op heel de aarde dat aan zoveel bestrijding en bekommering onderworpen is, dan het ambt van de God geroepen leraar. En wilt u wel geloven, hoe meer God hem gebruiken wil, hoe meer last hij ervan krijgt? Want zou de vijand dat kunnen hebben? Immers nee. Hij zal alles doen wat in zijn vermogen is, om dat instrument onschadelijk te maken.

't Is wel allereerst van Gods kerk, maar niet minder van Gods knechten, dat getuigd wordt in Psalm 76: 2. *Daar heeft de vijand boog en schild en vuur'ge pijlen op verspild.* Het zou ons veel te ver voeren om thans van stuk tot stuk te spreken over die zware strijd in de harten en in het leven van Gods knechten. Gods woord spreekt ervan op vele bladzijden en Christus heeft zijn discipelen genoegzaam voorspeld. Ook het leven van de Apostelen des Lams zijn vol van die strijd en aan welke temptatiën (verzoeking) van de hel zijn zij menigmaal onder de toelating overgegeven. Laat nu maar nooit iemand denken, dat Gods knechten daar vrij van blijven. Een dienstknecht is toch niet meerder dan zijn Heer. Christus is verzocht geworden van de duivel. Op helse wijze is Hij besprongen in de staat van Zijn diepe vernedering. En zolang satans kop niet vermorzeld was, kwam hij met alle verwoedheid terug om zijn pijlen op die Borg des Verbonds af te schieten. Onder welke bespottingen, verachtingen, en versmadingen moest Hij van kribbe tot kruis Zijn weg vervolgen! En zie, hoe meer Gods knechten Christus' voetstappen drukken en door genade Zijn Beeld vertonen, hoe zwaarder de strijd zal zijn. God geeft kracht naar kruis, maar ook kruis naar kracht.

Ook in die tien jaren, Gemeente, dat wij in uw midden mochten arbeiden is die strijd ons niet gespaard gebleven. Menige pijl is afgeschoten, en ook onze ervaring is geweest, gelijk David van dien strijd zong in Psalm 25: 9.

En die rusteloos mijn val

Wreed en wrevelmoedig zoeken.

Op eenmaal was de Heere eens zo goed in de bediening, dat zichtbaar de Heere in het midden was en Zijn genade heerschappij voerde ook in het samenzijn van vele van Gods kinderen. 't Was onvergetelijk, alles lag er onder. We konden vanwege de heerlijkheid Gods die avond schier niet staan om te bedienen. Toen we afscheid van elkaar namen, voegde een oud kind van God ons toe: "Ik heb de duivel horen brullen. O, wat zal erop afkomen." Wat zijn we het gewaar geworden. Ik dacht die nacht niet anders dan vermoord te zullen worden door de vorst der duisternis.

Maar het is ook een dierbaar werk, om ambassadeur te zijn van het hemelhof, en een gezant van de Eeuwige levende God.

En nu staat er hier: en het zaad uitsproot en lang werd, dat hijzelf niet wist hoe. De wijsgeer moge zeggen, dat hij leven en groei kan verklaren. Maar Gods Woord spreekt dat tegen. De man van wetenschap kan spreken van chemische verbindingen en psychische omzettingen en op gelijksoortige gevallen wijzen, maar het groeien van het zaad blijft een verborgenheid. Het zaad ontspruit en niemand weet "hoe." In de natuur gaat die boer zaaien, maar wat er in de grond plaats heeft, weet hij niet, dat blijft verborgen. Een boer gaat soms op zijn knieën liggen, om te kijken of het zaad opkomt. Maar weet hij hoe het ontwikkelt? Nee.

En zo weten Gods knechten het ook niet. "Werpt uw brood uit op het wateren na vele dagen zult gij het weder vinden." Wij zien soms naar het Zuiden en het komt van het Noorden; en omgekeerd. De één laat God liggen, de ander raapt Hij op. "Mijn Woord zal niet ledig terugkeren, maar het zal doen hetgeen Hem behaagt en het zal voorspoedig zijn, waartoe Ik het zend." Jes. 55: 11. De wijze waarop het geschiedt blijft voor ons een verborgenheid. Zomin wij ons eigen leven kunnen verklaren, zomin ook het leven in boom en plant. Zelf het onderzoek ernaar is uitgesloten, omdat het niet geschieden kan zonder doding van het leven.

Naar de wil van God zorgt de natuur, zorgt de aarde zelf voor de ontkieming en voor de ontwikkeling, voor de groei en de bloei van het gezaaide. En zo komt eerst het kruid te voorschijn, het op gras gelijkend uitspruitsel, daarna komt de aar als een

onaanzienlijke bloesem op de stengel uit de grasplant opgeschoten, en eindelijk hebben zich ook de nieuwe zaadkorrels gevormd en ziet men het volle koren in de aar. Langs een geleidelijke weg, geheel zonder 's mensen toedoen, brengt op deze wijze het in de aarde gevallen en gestorven graan een oogst voort, die de landman verheugt en verblijdt.

En zo, mijn geliefden, zal het door alle tijden en eeuwen gaan in de hof van Gods kerk, en in de harten der uitverkorenen. Dat Evangelie des kruises zal zijn kracht doen, Gode tot eeuwige heerlijkheid. Dat Woord gebruikt God en dat geeft Hij zelf en wat de vrucht betreft: het hangt alles van God af.

Ten eerste de toebereiding van de aarde. Dat doet de Heilige Geest. Psalm 67: 1. En die Geest komt te overtuigen en te ontdekken, ja, komt te doden al wat van ons is. Het graan, dat in de aarde valt, moet sterven. En dan is nodig regen en zonneschijn. Dat is alleen de bediening van God de Heilige Geest. Dat is een Geest, die verborgen werkt. U moet het altijd maar nazien. Al het optochtelijke houdt geen stand. Maar die bedaarde overreding des Heiligen Geestes in het hart van de zondaar, openbaart vroeg of laat zijn vrucht. Alles, waar niets van overblijft is van ons, en hetgeen blijft is van God gewerkt. Welk een onderscheid is er in de leiding des Geestes. Daar zijn zielen, mijn hoorders, die jaar aan jaar onder de donder van Sinai en onder de vloek van de wet gebogen gaan. O, als zij maar eens wisten, of God met hen begonnen was, en wisten dat het zaad des Woords enige vrucht voor hun ziel had afgeworpen. Dat zien ze wel bij een ander, maar bij zichzelf niet. Voor een ander hebben ze maar eens geloof nodig, maar voor zichzelf gedurig. Het was Davids gebed in Psalm 119: *Bevestig toch aan Uw knecht de zegen.*

Dus die boer in de natuur en die knechten van God in de kerk hebben maar af te wachten, maar in de wetenschap, dat God zorg draagt voor de vrucht van het gestrooide zaad van het Evangelie. Want er staat: *de aarde brengt van zelf vrucht voort: eerst het kruid, daarna de aar en daarna het volle koren in de aar.*

U ziet, dat het een opklimmen is. Zuigelingen, jongelingen, mannen en vaders in de genade zijn er, gelijk de apostel Johannes daarvan spreekt. Och mijn hoorders, daar zijn er in Gods kerk die bekommerd zijn tot aan hun dood en moeten blijven aan de poort gelijk Mordechai. Maar daartegenover zijn er ook anderen die met bewustheid mogen komen tot de genade, die in Christus Jezus is. Maar weet u, wat u ook op de akker hebt? Van die doorgroeiers, aren, die altijd groen blijven, dus nooit rijp worden. Zulke zijn nergens nut voor en komen nooit in de schuur.

Maar wij zijn gelukkig om die vrucht te mogen dragen, die Gods aangenaam is door Jezus Christus en die tot Zijn heerlijkheid strekt. Om dan straks met het volle koren ingezameld te worden en straks met alles in God te mogen eindigen. Gelijk de dichter daarvan zong in Psalm 65: 8.

*Uw goedheid kroont de jaargetijden
Waar Gij Uw voetstap zet,
Daar doet Gij 't al ten zegen dienen,
Daar druipt het al van vet.
Het woeste veld vangt zelfs die droppen
Zijn weide blijft niet droog
De heuvels steken blijde toppen
Met lachend groen omhoog.*

Toepassing

En nu, Mijne Geliefden, onze tekst sprak van het werk van Gods knechten, n. l. het

zaaien van het Woord Gods en het Evangelie des kruises. Maar ook van de noodzakelijke oefening van lijdzaamheid om het in Gods handen over te geven en maar geduldig afwachten naar hetgeen God doen zal met Zijn Woord.

3. De uitkomst van Gods knechten

In de derde plaats wijst die gelijkenis op de gelukkige uitkomst van Gods knechten, waar wij nu nog kort bij wensen stil te staan. Er is een tijd van zaaien, maar ook een tijd van maaien. In het Oosten ging dat altijd anders dan bij ons. Tussen zaaien en oogsten lagen maar vier maanden. Na het zaaien had de landman daar niets anders te doen dan de kostelijke vrucht van het land te verwachten, lankmoedig zijnde over dezelve tot de vroege en spade regen het zou hebben ontvangen. Jac. 5: 7. En die vrucht kwam op haar tijd. Oogsttijd was in Israël vooral een tijd van blijdschap.

En nu de blijdschap van Gods knechten, dat reeds hier op de wereld de vrucht mag gezien worden bij aanvang van het werk Gods. Want wat wij hier lezen ziet niet alleen op de oordeelsdag ten jongste dage, maar dat wijst hier ook op de oogst van de wereld. Denkt maar aan Joh. 4: 37. "Want hierin is die spreuk waarachtig: Een ander is het die zaait, en een ander die maait." Christus heeft daar voor één vrouw gepredikt, die tot God bekeerd moest worden. Toen heeft die vrouw de Samaritanen geroepen en zij hebben later gezegd: "Nu geloven wij niet meer om uws zeggens wil, maar wij hebben het zelf uit Zijn mond gehoord." En daar is de Hemel zo krachtig doorgewerkt dat Christus de oogst reeds aanschouwde. Hoor maar wat Christus toen getuigde: "De velden zijn wit om te oogsten." O, wat is God toch vrij. Wij hebben reeds gezegd, dat er zijn onder Gods kinderen, die jaren aan jaren als een Mordechai aan de poort moeten blijven liggen, maar er zijn er ook, waar God mee doortrekt. Dat Gods knechten het mogen aanschouwen, dat Zijn werk wordt verheerlijkt. O, dat zaad der wedergeboorte, dat onvergankelijk zaad, dat in de aarde des harten is geworpen, daar openbaren zich straks de groene aren van overtuiging maar krijgen ook straks op Gods tijd de volle aar, het volle koren. Van dat dierbare zaligmakend geloof, dat verenigt met Christus als de ware Levensvorst. En dan het voorrecht, dat God niet alleen de vrucht doet aanschouwen, maar dat ook het werk van God doorgaat in hun hart en zij na korte of lange tijd met vrijmoedigheid mogen zeggen: "Wij hebben niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar de Geest der aanneming tot kinderen, door dewelke zij roepen: Abba, Vader!" Rom. 8. Wanneer God zo in het midden van Zijn Kerk doortrekt om van zichzelf ontdaan te worden en opgelost te worden, dat zij kunnen zeggen: 'Mijn enige troost in leven en sterven is, dat ik niet mijns, maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen ben. Die mij met Zijn bloed gekocht heeft en uit alle geweld des duivels verlost heeft'. (Zondag 1) Want als die genade geschonken wordt dan vloeit hun mond ook over van Gods eer en mogen zij getuigenis geven van het werk van Gods handen, in hen verheerlijkt. O, die vrijmoedigheid, die opgewektheid om Gods lof te verkondigen en Zijn deugden te vermelden. Indien zij dan zwegen, de stenen zouden gaan spreken. Als God ruimte en opening komt te geven, dan zullen die graanhalmen spreken over de lof des Heeren, dan zullen zij kunnen zeggen: 'Het is een oogsttijd voor mijn ziel'. Maar straks komt de volle oogst dan zal er geen zuigeling meer zijn van weinige dagen en geen ouden man meer gevonden worden.

De volle oogst in de morgen van de opstanding, zoals die eenmaal zal aanbreken na al de nachten van twijfel, duisternis en zonde. Het zal een dag zijn van grote blijdschap en de vrucht van het Woord Gods volkomen gezien worden. Dan zegt de kerk in Psalm 69: *Dan zal de blijdschap het hart der vromen strelen; Als ze mij zien, verlost van smart en pijn.* Dan doet die kerk met vrijmoedigheid het bestreden volk

toeroepen:

Wacht op den Heer, Godvruchte schaar, houd moed.

Hij is getrouw, de Bron van alle goed.

Psalm 27: 7.

Mijn hoorders, er mag veel strijd hier gestreden worden en alles voor dat volk en voor die knechten als ondergaan en menigmaal hen in het onmogelijke doen verkeren, maar Hij, Die het goede werk begonnen heeft, Die zal het voleindigen tot op de dag van Jezus Christus. Fil. 1: 6. "God is getrouw, Die het ook doen zal en Die nooit zal laten varen het werk Zijner handen."

En nu tenslotte, geliefden, wat ligt in die gelijkenis een bemoediging voor Gods kinderen en knechten. Immers het betreft hen beiden. Wat voelen zij hun dodelijke onvermogen gedurig in deze bedeling. Want zullen zij zaaien, indien God het niet geeft? Het is voor hen de meesten tijd maar kwijt. Maat toch is het een voorrecht, als Gods knechten moed en kracht krijgen om met blijmoedigheid het werk te doen, dat God op hun schouders gelegd heeft. Van alles maar af te zien en alleen te zien op die God, Die hen riep en Die in alles Zijn Raad volvoert, ten spijt van satan en tot verheerlijking van Zijn Naam.

De historie verhaalt van een voornaam zeekapitein, uit de vorige eeuw, die er behagen in had, om in de verschillende landen, waar hij met zijn schip kwam zaad te zaaien van een bloem, afkomstig uit zijn moederland. Nooit liet hij dat na waar hij kwam op de wereld. Na verloop van enige tijd, als hij in die verschillende landen terug kwam, was het hem een blijdschap, wanneer hij dan de ontwikkeling zag van dat zaad en zich mocht verheugen in die bloemenpracht. Zo hebben Gods knechten ook maar te zaaien, in de wetenschap, dat God voor het zaad en de vrucht instaat. O, soms het eenvoudigste Woord, dat in het hart van een zondaar gevallen is, en soms na jaren inde vrucht openbaar wordt. Wij prediken het Evangelie van Gods vrije genade. Weten wij waar het terecht komt? Wat God er mede doen zal? O, nee. Maar daar hebben wij ook de verantwoordelijkheid niet voor.

Ik zal nog een bewijs geven. Onder één van de buitenlandse Godegeleerden is het gebeurd, dat hij predikte over het laatste uit 1 Cor. 16: 22. "Indien iemand Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking, Maranatha." Dit greep velen van de toeschouwers zo aan, dat zij uit de kerk gedragen moesten worden. Daaronder bevond zich ook een jongen van 16 jaar. Gods Woord had zo'n diepe indruk op zijn hart gemaakt. Echter die ontroering week en de jongen keerde terug in de wereld. Later reisde hij naar Amerika, kwam daar op een boerderij en leefde zonder God verder. Maar wat gebeurde. Op zijn 91ste jaar strompelde de man eens langs zijn boerderij en ziet, daar op eens klonk het met kracht in zijn ziel: "Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking: Maranatha." Daar was het, of hij die leraar weer hoorde. De preek op zijn 16^e jaar gehoord kwam terug en het was het middel tot zijn bekering.

Wat is God vrij. Wij moeten er maar buiten vallen en God doet met Zijn Woord wat Hij wil. Wat kan het zaad lang verborgen blijven. Voor ons zo menigmaal toeschijnen alsof het alles verloren is. Maar ziet het ook in die man, de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon, en zijn heerlijkheid betonen in de verhoging van Zijn doorluchte Naam.

O, wat een reden tot een ernstig onderzoek voor een ieder! Heeft dat Woord ooit kracht gedaan en ooit vrucht afgeworpen voor onze zielen? Is het gezaaide woord ooit gevallen in een weltoebereide aarde? Heeft het door de kracht van de Heilige Geest ooit iets nagelaten wat de eeuwigheid zal kunnen verduren? Heeft het wat afgeworpen

voor ons eigen hart? Straks komt de dag van rekening en verantwoording. O, jong en oud, klein en groot, keert er mee in tot uzelf. God mocht dat zaad doen ontkiemen.

En waar dat zaad gevallen mocht zijn, dat God het eens ontkiemde, het mocht tot groei en bloei worden, opdat de vrucht mocht ruisen als de Libanon. Psalm 72: 16. Gods molens malen langzaam. Hij zal het voleindigen tot op de dag van Jezus Christus. En bij al de stormen, die er over heen zullen gaan, God zal nooit laten varen het werk Zijner handen. Als straks die oogsttijd zal aanbreken, o volk, dat wij dan verwaardigd worden met blijdschap daarop te staren op die eeuwige vrucht, aanschouwend, dat God voor Zijn eigen werk heeft ingestaan. O, dan zal dat volk nooit anders doen door de kracht van Christus, dan eeuwig Gods lof te verkondigen en Zijn doorluchte Naam te prijzen. De Vader, Die verkoos, de Zoon, Die verlostte, de Heilige Geest, Die tot de volle heerlijkheid hen toebereidde om eenmaal met gejuich hun schoven in de hemelse schuur te dragen.

De Heere verzoene al het onze in het bloed Zijns Zoons en heilige wat van Hem is tot eeuwige heerlijkheid en zaligheid. AMEN.

Slotzang Psalm 126: 3.

*Die hier bedrukt met tranen zaait,
Zal juichen, als hij vruchten maait;
Die 't zaad draagt, dat men zaaien zal,
Gaat wenend voort, en zaait het al;
Maar hij zal, zonder ramp te schromen,
Eerlang met blijdschap wederkomen,
En met gejuich, ter goeder uur
Zijn schoven dragen in de schuur.*

9. Het geleid worden door Gods Geest.

Zondag 27 Juni 1943 te Rotterdam-Zuid

Psalm 143: 8-10.

Lezen Rom 6: 1- 17

Psalm 119: 17- 18.

Psalm 86: 6

Palm 89: 7.

Inleiding

Het oordeel mijn geliefden, dat de wereld vormt en uitspreekt over Gods volk, is ten allen tijde verkeerd. Waarom dat verkeerd is? Omdat geheel in strijd is met hetgeen Gods woord ervan zegt, maar ook tegenover wat in het leven geopenbaard wordt betreffend degenen die God vrezen. Dat de natuurlijke mens verkeerd oordeelt over het volk van God staat in Mal 3: 14-15 waar zij betuigen: "Gij zegt: het is tevergeefs God te dienen; want wat nuttigheid is het, dat wij Zijn wacht waarnemen, en dat wij in 't zwart gaan, voor het aangezicht des Heeren der heerscharen. En nu, wij achten de hoogmoedigen gelukkig, ook die goddeloosheid doen, worden gebouwd; ook verzoeken zij de Heere, en ontkomen."

De staat van het volk van God zoals we in Maleachi 3 lezen, is dus voor de wereld niet te begeren is. Alsof de wereld gelukkiger zou zijn, ook waar zij leven in de zonden en ongerechtigheid. Denkt zelfs aan Asaf, die toch een man was, van God bekeerd, en die genade van God had ontvangen. En lees zijn verkeerd oordeel maar dat hij in Psalm 73 nijdig was op de bozen, ziende der goddelozen vrede. Die verkeerde mening ziet u niet alleen bij de wereld, maar treft het ook aan bij het volk van God wanneer zij in donkerheden en duisternis leven op de wereld. Maar zodra dat volk verwaardigd wordt om in het heiligdom geleid te worden, en het ware geluk voor zichzelf en van de kerk aanschouwen, dan hebben zij ook dadelijk een ander oordeel. Ja, dat wordt alles zo anders. Lees maar het getuigenis van Asaf in diezelfde Psalm. Hoor maar de verklaring van de Koningin van Scheba. "Welgelukkig zijn uw mannen, welgelukkig zijn uw knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan."

Want inderdaad het geluk van dat volk is onbegrijpelijk. Over dat geluk wens ik iets te zeggen aan de hand van onze tekst die u daartoe vinden kunt in Romeinen 5: 14 waar Gods Woord aldus luidt:

Want zo velen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods.

Het gaat in onze tekst over *het geleid worden door Gods Geest*.

1. **Wat dat betekent.**
2. **Wat daaraan verbonden is.**
3. **Hoe ver het zich uitstrekt.**

1. *Wat dat betekent*

Het geleid worden door Gods Geest, daar spreekt de apostel van in deze tekst. Van die leiding des Geestes schreef hij ook in Galaten 5:18. "Maar indien gij door de Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet." En in Psalm 143 over dat geleid worden

door de Geest, wanneer David zegt: "Uw goede Geest geleide mij in een effen land." En wat is het nu om door Gods Geest geleid te worden?

Dat betekent ten eerste dat een mens op een zaligmakende wijze door Gods Geest wordt bestuurd en ook geleid. Die leiding van Gods Geest is het begin bij de levendmaking van een zondaar wanneer God de zondaar roept uit de dood tot het leven en wanneer God hem begiftigt met het geestelijk leven. Dat alleen is een vrucht uit de bediening van Christus. Want De Heilige Geest, De Derde Persoon hebt u altijd te bezien als de grote Toepasser van hetgeen Christus voor Zijn Kerk heeft verworven. Dat Hij verworven heeft naar het welbehagen van de Vader. Van de Geest hangt dus alles af in het leven van Gods kinderen. Wanneer u dan in onze tekst leest: "Want zovelen als er door de Geest Gods *geleid worden*, die zijn kinderen Gods", dan betekent dat in de Griekse taal een woord dat veel meer ziet op een inwendige zaak dan op een uitwendig verschijnsel. Het gaat niet alleen over de uitwendige wegen en leidingen wanneer hier staat: "Want zo velen als er door de Geest Gods geleid worden." Want er staat in de grondtekst: Zovelen als er door de Geest *innerlijk worden aangezet*, of, innerlijk worden aangeroerd.

De betekenis daarvan hebt u in Ezechiël 1: 12 waar Ezechiël zegt: "En zij gingen elkeen rechthoek voor zijn aangezicht henen; waarheen de Geest was om te gaan gingen zij; zij keerden zich niet om, als zij gingen." Hier hebt u dezelfde betekenis als in onze tekst. Ik zal trachten met een voorbeeld dit te verduidelijken. Van Gods knechten die niet alleen leraars moeten zijn, maar ook herders, van hen staat geschreven als zij van God geroepen zijn, *dat zij hebben aangedrongen achter de kudde zoals een herder betaamde*. Het is een last van Godswege hen geschonken om het volk toe te roepen: *Dit is de weg; wandelt in dezelve!* Zij zijn geroepen om altijd maar weer te wijzen op de Weg der zaligheid. Zij hebben altijd, gelijk Johannes de Doper heen te wijzen naar het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. Maar kunnen Gods knechten en Gods volk daarmee verder komen? O nee. Zij worden gewaar, dat Paulus die plant niets is, noch Apollos die nat maakt, maar het is God die de wasdom geeft. Zij kunnen vermanen, zij kunnen het op de consciëntie van de mens drukken en binden, maar in het hart brengen, dat is Gods eigen werk. Daarop wacht alles.

Als nu Gods Geest niets anders zou doen dan alleen voorlichten en besturen dan zou dat tekort zijn. Maar de Heilige Geest komt innerlijk het hart te vernieuwen. Die komt niet alleen een zondaar te overreden en hem stil te zetten op de weg, maar het is door de kracht van die Geest, dat hij gewillig gemaakt wordt om te gaan het pad van Gods geboden. Daarom zegt de Bruid in Hooglied: "Trek mij, wij zullen U nalopen." Zover en zolang als Christus trekt, zolang loopt dat volk Christus na. Wie heeft er nu kracht om God achteraan te lopen en om de voetstappen van Christus te drukken? Het is alleen door de Derde Persoon door de kracht van God de Heilige Geest.

Onze Godgeleerden hebben van Gods Geest gezegd, dat Gods Geest leidt niet alleen de Zijnen door aanwijzing, maar Hij geleidt ook door aanzetting. Dus Hij wijst niet alleen aan, maar doet ook wandelen op het pad van Gods geboden. David zegt in Psalm 119: "Dan wandel ik steeds op ruime banen." Alleen door de kracht van Gods Geest. Want wat heeft die zondaar en zondares van zichzelf? Wij zijn niet anders dan zonde en ellende. "Zonder Mij kunt u niets doen." Joh. 15: 5. Zoals ook de apostel in 2 Korinthe 3 betuigde: "Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn als uit onszelf, maar onze bekwaamheid is uit God." Het is door de Geest alleen dat de zondaar verlicht wordt, maar ook dat die zondaar wandelt op de weg naar de Hemel. Er staat in Jeremia 50: 5 in datzelfde verband: "Zij zullen naar Sion vragen, op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn, en zij zullen de Heere worden toegevoegd met een eeuwig

verbond, dat niet zal worden vergeten." En ik zou die waarheid er nog bij kunnen voegen uit Jesaja 40: 31. "Maar die de Heere verwachten, zullen de kracht vernieuwen. Zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen lopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden.

Het is dus Gods Geest, die de zondaar wederbaart en gewillig maakt. Want wat is van nature ons hart onbuigzaam en wat zijn wij verstrikt in de zonde. En dan is er geen lust in de wegen van God te gaan. Daar verzet de mens zich tegen. Maar wat staat er in Psalm 110: 3? "Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft, in heilige sieradien; uit de baarmoeder des dageraads zal de dauw uwer jeugd zijn." Denk maar aan de bekering van Saulus op de weg naar Damaskus. Heeft dat een kwartier geduurd eer hij gewillig werd? O nee, geen minuut heeft het geduurd; want het was zo krachtdadig en onwederstandelijk door God de Heilige Geest, dat hij op het ogenblik, dat hij neergeveld werd, betuigde: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?" Dit is het voorrecht van de Kerk dat zij door Gods Geest worden geleid. Dat volk kan zichzelf nergens inbrengen en geen el tot hun lengte toedoen. Maar Gods Geest leidt dat volk. Hij komt het volk te ontdekken en te ontgronden. Want inderdaad, het is een grote weldaad wanneer wij in ons leven kennis krijgen van wat wij missen; en wij er achter gebracht worden bij hetgeen voor ons verborgen is. Want het zijn schatten die in de duisternis zijn en verborgen rijkdommen. En wat onmisbaar is om getroost te kunnen leven en zalig te sterven. O, wat moet Gods arme volk van stap tot stap geleid en geleerd worden. Zij weten de weg niet om naar de Stad te gaan. Zij moeten gedurig maar zuchten: 'Laat mij van 't spoor in Uw geboden vervat; niet dwalen Heere; laat mij niet hulpeloos varen'.

Mijn hoorders, dan was het voor eeuwig afgedaan. Maar nu brengt God Zijn volk in de afbraak. Zij worden gewaar dat Ze op hun eigen benen niet kunnen staan.

Door de Geest geleid worden. Die Geest, houdt hen staande, Die bewaart hen en onderhoudt hen. Die Geest leidt hen tot de gezegende kennis van Christus, als de Gezalfde des Vaders. Zij worden geleid tot de levende fonteinen der wateren, tot de Waarheid. Het is een weg waarop de dwaze niet zal dwalen en die de verstandige naar boven leidt. Het is de weg der gerechtigheid waarop dat volk betrekking krijgt. Daaraan ligt verbonden de grondslag der verheerlijking Gods, tot eer van Zijn Deugden, en ook de verlossing van hun onsterfelijke ziel.

Geliefden, nu staat er in onze tekst: "Want zovelen als er door de Geest Gods geleid werden, die zijn kinderen Gods." De heiligen van oude tijden hebben die leiding geroemd. Zij hebben die leiding aangegrepen. Maar zij hebben ook van die leiding gezegd, dat ze ook noodzakelijk is voor elk schepsel. Daar hebben ze getuigenis van gegeven. Denk maar aan de dichter van Psalm 43 wanneer hij in het 5de vers zegt: "Want Deze God, is onze God eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot de dood toe." Asaf heeft die leiding geroemd wanneer hij zegt: Gij hebt mijn rechterhand gevat. Gij zult mij leiden door Uw Raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen, Psalm 73: 21, 24. Die leiding is noodzakelijk, want zonder de leiding van de Heilige Geest, zal nooit iemand komen op de weg der gerechtigheid, en op die weg der Godzaligheid. Ja, de Geest moet ons op die weg houden. "Laat mij niet hulpeloos varen" wordt het gebed.

2. Wat daaraan verbonden is

Maar nu in de 2^e plaats, om geleid te worden door Gods Geest, daar is een groot

voorrecht aan verbonden, volgens onze tekst: *"Die door de Geest geleid worden, zijn kinderen Gods."* Dat wil dus zeggen, degenen die de Heilige Geest tot Leidsman hebben in hun leven en die door de Heilige Geest bestuurd en door de Heilige Geest aangezet en aangedreven worden, die hebben het grote voorrecht dat zij genoemd kunnen worden: *kinderen Gods*. Dat voorrecht is zeer groot!

David heeft het de grootste eer geacht, toen hij met Michal, de dochter van Saul trouwde, dat hij des Konings schoonzoon werd. En wat zegt de Apostel Johannes ervan? *Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft dat wij kinderen genaamd zouden worden*, 1 Joh. 3: 1. Dat voorrecht is wel het grootste van al de genaden die uit het welbehagen Gods ons kan geschonken worden. Het grootste voorrecht dat dan ook de grondslag vormt van al de weldaden die God hier aan Zijn volk verleent op de aarde.

"Want zovelen als er door de Geest Gods geleid worden; die zijn kinderen Gods."

Nu kunnen wij kinderen Gods zijn, en dat op tweeërlei wijze. Wij kunnen dat zijn uit kracht van geboorte, en kinderen zijn uit kracht van aanneming. Daar hebben wij verschillende voorbeelden van in Gods getuigenis. In Genesis 48 heeft Jacob Efraïm en Manasse als kinderen aangenomen. De dochter van Farao heeft Mozes als kind aangenomen. Hebr. 11. En nu kunnen wij ook nog kind zijn door aanneming. Er wordt soms een contract getekend door ouders dat zij voor altijd afstand doen van hun kind. Dat komt op de wereld ook wel eens voor.

Gods volk mijn hoorders, is op tweeërlei wijze kind, uit kracht van geboorte, maar ook uit kracht van aanneming.

- Uit kracht van geboorte. De teksten zijn voor het grijpen in Gods Woord. Ja, denk maar aan Joh 1: 11, 12. "Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven." Petrus zegt: "Dat zij wedergeboren zijn tot een levendige hoop." 1 Petrus 1: 23. En Jacobus: "Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der Waarheid. Jac 1: 10. En in Psalm 87 staat: "Dat ze in Sion zijn geboren." Dus zij zijn ten eerste kind uit kracht van geboorte. Zij zijn wederom geboren, zegt de apostel Petrus, *tot een levendige hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de dood*. En zodra zij geboren zijn als kind, dan liggen zij onder de Vaderlijke liefde en zorgen en in de Vaderlijke toegenegenheid reeds over die Kerk. Dat volk openbaart het ook in hun leven dat zij kind zijn in de vrucht en in de eigenschappen. "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot u o God." Psalm 42. Daar is een verlangen, een heimwee naar God, daar buiten kunnen zij geen rust vinden. Zij openbaren het, dat zij kind zijn in hetgeen de apostel verklaart: 1 Petrus 2: 2. "En als nieuw geboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat ge door dezelve moogt opwassen." Zij openbaren het, dat zij kind zijn. Lees het maar in Zacharia 2. Daar wordt gesproken dat God zal terugkeren tot Sion met ontfermingen. Wat zou nu de vrucht daarvan zijn? Tweeledig; ten eerste dat kinderlijk verkeren. Jongens en meisjes zullen spelen op de straten, jongens niet alleen, maar ook meisjes. En de oude mannen en vrouwen zouden zitten op de straten van Jeruzalem, leunende op hun stokken. Die ouden zouden dat spelen niet afkeuren, integendeel, zij zouden er zich in verlustigen en vermaken. Het behoorde bij hun leeftijd, dat die kinderen daar speelden. Paulus verklaart in 1 Korinthe: "Toen ik een kind was, was ik gezind als een kind, en overlegde ik hetgeen eens kinds was; maar als ik een man geworden ben, heb ik teniet gedaan hetgeen eens kinds was." Het zijn kinderen uit kracht van

geestelijke geboorte, en zij zijn geboren uit water en Geest. Het zijn kinderen die uit kracht van het eeuwig raadsbesluit geroepen worden met een heilige roeping. Het zijn degenen die verwaardigd worden door de genade des Geestes om gebracht te worden tot de gemeenschap van een Drie-enige Volzalige God.

- En nu kom ik tot mijn tweede punt, dat zij in de tweede plaats kind zijn door genadige aanneming. Dat openbaart zich daarin mijn hoorders, dat ze met bewustheid als kind worden aangenomen door God, Zelf, die hun Vader door Christus is geworden, op grond van de volmaakte gerechtigheid van de Middelaar hun toegerekend. Dat zijn zij wel van eeuwigheid, maar dat moeten wij onderwerpeijk bevindelijk en praktikaal in onze ziel gewaar worden door de Heilige Geest die ons is gegeven. Wij hebben dus nodig in ons leven om aangenomen te worden. En waarin bestaat dat? Dat bestaat vooral daarin dat wij opgenomen worden in Zijn huis en wij ingesloten worden. Daar wijst de apostel Paulus ons op in Eféze 2: 12. "Zo zijt gij niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers en huisgenoten Gods." Want al zijn zij nu in Sion geboren als ze daar geen bewustheid van krijgen in hun ziel, dan voelen ze zich in de grond van de zaak nog vreemdeling en bijwoner, volgens Eféze 2: 19. Dan staan zij er nog buiten in de waarneming van hun hart. De vraag is gedurig: 'O God, hoe zal het nog eens vallen? Al weet ik dat ik uit de wereld getrokken ben, en de Weg geopend is buiten mijzelf, al weet ik, dat ik in onderhandeling met U ben gekomen, maar zolang het geen opgeloste en een afgewikkelde zaak in mijn ziel is, dan is het maar gedurig een vraag, hoe het nog ooit zal vallen'. Maar als wij kind zijn uit kracht van aanneming, dat wij de Geest der aanneming tot kinderen ontvangen hebben, en dat wij een naam en een plaats hebben gekregen beter dan der zonen en der dochteren, ... wat is dat een grote genade! Er staat in Openbaring 2: 17, "dat Hij hen een nieuwe naam zal geven, en Ik zal hem geven een witte keursteen, en op de keursteen een nieuwe naam geschreven, welke niemand kent, dan die hem ontvangt." Het zijn degenen die de Naam des Vaders hebben op hen voorhoofden. Openb. 14: 1. Die genadige aanneming wordt verzegeld. Want de Vader zegt: *al het Mijne, is het uwe*. Dat Hij mij overneemt voor tijd en eeuwigheid, en ik met bewustheid God tot mijn Deel heb gekregen. Dat ik geloven mag, dat er nu geen afstand meer is, maar ik verwaardigd word door genade om mijzelf aan Hem over te geven, en kwijt ben geworden voor tijd en eeuwigheid, o Heere. Dat ik nu een God heb, een lieve Vader en de Hemel, Die voor mij zorgen zal; mij nooit zal begeven, en nooit zal verlaten. En Zijn eeuwige liefde aan mij zal openbaren. Een Vader, Die mij straks tot Zich nemen zal in eeuwige heerlijkheid.'

Want Hij heeft Zijn Kerk bekleed in de rechtvaardigmaking met de klederen des Heils en met de mantel Zijner gerechtigheid. Maar ook de Vader Die ze in de heiligmaking heeft versierd, en Die ze reinigt en heiligt als een reine maagd zonder vlek of rimpel. O, wie zal die genade kunnen uitdrukken, dat zij door de Geest roepen: *Abba Vader*.

Wij zullen eerst zingen uit Psalm 86: 6.

*Leer mij naar Uw wil te hand'len
'k Zal dan in Uw waarheid wand' len
Neig mijn hart, en voeg het saam
Tot de vrees van Uwen Naam.
Heer, mijn God ik zal U loven,*

*Heffen 't ganse hart naar boven;
'k Zal Uw Naam en Majesteit
Eren tot in eeuwigheid.*

Toepassing

En nu zegt de apostel: "*Want zovelen als er door de Geest Gods geleid werden, die zijn kinderen Gods.*" Zovelen, zegt de apostel als er door de Geest geleid worden. Waar heeft dan die apostel het oog op in onze tekst? Dan heeft hij het oog op de genade die God uit loutere gunst om Christus' wil, bewijst aan de uitverkorenen wil schenken door Zijn Geest. Maar hoe heb ik dat te verstaan? Ik lees in Gods Woord van Bileam en ook van Saul dat zij de Geest Gods hebben gehad. Zij hebben van Saul gezegd: "Is Saul ook onder de profeten?" Het is zelfs zover gegaan, Samuel, die oude ziener, voor hem een boodschap van de Heere gekregen heeft om Saul tot koning te zalven.

En wat Bileam betreft, hij kreeg de verlichting van de Heere, maar hij werd niets gegeven van de heerlijkheid van Christus, de Gekruiste. Christus heeft de Kerk gebracht in het Vaderhart van God. "De Heere Zijn God is met hem, en het geklank des Konings is bij hem." Dat heeft Bileam geprofeteerd.

En als Paulus nu zegt: "Want zo velen als er door de Geest geleid worden, die zijn kinderen Gods"; moet ik dan Bileam en Saul er ook bij zetten? Nee. Waarom niet? Om de eenvoudige reden dat de apostel hier in onze tekst het niet heeft over de Geest Gods als zodanig, maar over de Geest van Christus. Bileam en Saul hebben nooit de Geest van Christus gehad; de vereniging met Christus door het geloof niet gekend. Paulus zegt het zelf in dit tekst hoofdstuk, *dat die de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.*

En geliefden, het staat zo zegt Paulus onwrikbaar vast dat allen die door de Geest Gods geleid worden, kinderen Gods zijn. Waarom zijn het kinderen Gods?

- Omdat zij de aanneming tot kinderen ontvangen hebben.
- En in de tweede plaats, omdat die Geest hen heiligt, hen afzondert en hen dadelijk heiligt. Het is een Geest die heilig is. En daar heeft Christus van gezegd: "De wereld kan Hem niet ontvangen, zij zien Hem niet, en zij kennen Hem niet"
- In de derde plaats. "Want zovelen als er door de Geest Gods geleid werden, die zijn kinderen Gods"; omdat het een bijzonder werk is om een zondaar te wederbaren, om hem uit de dood te roepen tot het leven, en om hem te verwaardigen dat hij geleid wordt door Christus, om in Hem alleen de grondslag van zijn zaligheid te vinden. Maar ook om den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te worden.
- Zo velen, zegt Paulus, als er door de Geest Gods geleid werden. In de vierde plaats, omdat die Geest alleen maar kan werken in de harten van het volk uit kracht van de verdiensten van Christus. Want Christus heeft die Geest voor de Kerk verworven, en Hij heeft de grondslag gelegd op Golgotha van de verzoening met God, en van alle weldaden uit het Genadeverbond. Daarom wordt de Heilige Geest aan dat volk gegeven.

Wat een ruimte heeft de apostel daar verklaard voor de gans Kerk van God! Want dat moet u er ook inzien, dat Paulus hier in deze tekst ook de heidenen doet samenkomen. Het gaat niet alleen over de Joden met uitsluiting van de heidenen, maar Paulus heeft als gezant in zijn bediening opgemerkt *dat ook de heidenen mede-erfgenamen zijn van Christus.*

Dus nu zegt de apostel: *Zovelen, Joden en heidenen samen, die door de Geest geleid, zijn kinderen Gods.* Want zij worden allemaal door dezelfde Geest geleid, verlicht en aangezet om te wandelen in de geboden en inzettingen des Heeren.

De vrucht van de bediening van Gods Geest bij Joden en heidenen wordt ook geopenbaard in het leven van de uitverkorenen die, door de Heilige Geest worden geleid. Daar is bij die uitverkorenen een doding van de leden die op de aarde zijn. Er is bij de uitverkorenen een verlustiging om in de wegen en in de inzettingen Gods te leven en een betrekking om toe te nemen in kennis en genade van de Heere Jezus Christus, en een uitgang tot God in Christs, en een innerlijk verlangen om met dat Beeld verenigd te worden, ja om gedurig bij God te zijn.

"Want zo velen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods." En als zij het zijn, zullen zij het eeuwig blijven. Want het zal zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal." Jesaja 54: 9. De genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk, Rom. 9.

Mijn hoorders, wij zouden dat nog verder kunnen uitbreiden, maar laten wij met een kort woord besluiten, en onszelf de vraag stellen, of wij door de Geest Gods geleid worden. Dat is toch een levensvraag voor elk mens op reis naar die grote eeuwigheid. In de dagen van Maleachi achten zij de hoogmoedigen gelukzalig. Zulken zijn er thans ook nog wel. Maar welk een droeve verblinding is dit. De wereld is diep ongelukkig en beklagenswaardig, natuurlijke mensen die de Geest missen.

Gods volk is gelukzalig. Dat volk, dat niet meer door de geest der wereld en door hun eigen geest geregeerd wordt, maar dat geregeerd en geleid wordt door de Geest van Christus. Want Die Geest leidt Zijn Kerk in het effen land, in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil.

O, jong en oud, onderzoekt u toch, terwijl u nog met ons op de weg wandelt, en God u nog laat leven. Och, dat de Heere u mocht verwaardigen om terug te keren tot de Heere en Zijn woord, terwijl u het geklank van Gods Woord nog hoort op deze dag. O, het zijn nog de goedertierenheden des Heeren dat wij nog niet vernield zijn. Dat het niet tot oordeel, maar tot eeuwig voordeel mocht strekken voor onze ziel. Het zal toch wat zijn, als wij het zullen moeten missen, het voorrecht wat God Zijn volk schonk, als straks de dood komt en als een schuldeiser ons zal overvallen. O, dat u thans mijn onbekeerde medereizigers voor de hoge God mocht invallen, eer het voor eeuwig te laat zal zijn.

Met rasse schreden vliegen wij naar het oordeel van de Laatste Dag. Naar het beslissend oordeel, waar u gedagvaard zult worden voor de rechterstoel van Christus, en weg te dragen wat in het lichaam geschied is, hetzij goed, hetzij kwaad. 2 Cor 5: 10. En als u dán uw eigen weg en pad moet gaan zonder Borg en Middelaar, wat zal het dan bang en vreselijk zijn! Niemand zal het dan voor u opnemen. Dat toch het gewicht op uw harten gebonden werd en u God nog te voet leerde vallen. Dat in ons hart en ziel de Geest werd uitgestort, de Geest die levendmaakt, en die overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel. De Geest, die plaats maakt voor Christus en Die ook Zijn bediening toepast in het hart, tot verzoening met God. Om dan te kunnen zeggen, dat Hij ons heeft vrijgemaakt en heeft ons verlost van al hetgeen dat ons gebonden hield, O, de apostel roept de Kerk toe: "Laat ons tot de volmaaktheid voortvaren." En daartoe laat Gods lieve Geest Zijn volk dringen, opdat zij kennis mochten krijgen van dat onbewegelijk Koninkrijk, en God verheerlijken vanwege de bevestiging Zijner genade. God mocht Zijn Kerk verwaardigen om niet langer onderweg te blijven staan maar Hij mocht hen genade geven om in die rust in te gaan die er overblijft voor het

volk van God.

O volk des Heeren dat in ons midden is, dat er toch een verlustiging zij in het voorrecht dat God u heeft verleend. Dat u door de weldaden opgeleid worde tot de Drie-enige God als de Bron van alles. Dat u verwaardigd werd om Gode de eer en de heerlijkheid te geven, als de alleen waardige God. Dat de Geest ons leiden mocht opdat wij de lof des Heeren mogen verkondigen. Om eens van al de overblijfsels van de zonde verlost te worden en dat wij in dat Kanaän zullen aankomen, waar een volmaakte zaligheid het deel zal zijn van Gods volk, en waar zij geleid zullen worden tot aan de fontein des levenden waters, waar God alle tranen van hun ogen zal afdrogen. Amen.

10. Een vermaning van de apostel Johannes aan de strijdende Kerk op aarde.

Rotterdam-Zuid, Mijnsheerenplein, op 20 februari 1944

Psalm 27: 7

Lezen: 1 Johannes 2

Psalm 36: 2, 3

Psalm 6: 3

Psalm 121: 4

Mijn geliefden.

Het is in onze dagen wel zoals de Emmaüsgangers betuigden tegen Christus: "Het is aan de avond en de dag is gedaald." Dit was bij die Emmaüsgangers uitwendig waar. Het was aan de avond van de eerste dag van de week.

Maar zo is het ook met betrekking van de toestand waarin wij samen verkeren met ons land en volk. Iedereen kan dat gewaar worden, dat de toestand steeds spannender wordt in ons arme Vaderland. En dat de strijd al scherper wordt tussen de volken der aarde, die zich opgemaakt hebben om elkaar te beoorlogen. Een deel van ons volk moet hun woonplaatsen gaan verlaten om in andere delen van het land een onderdak te vinden. Het leed dat allerwege wordt uitgegoten is groot. En de ellende neemt met de dag toe, in zoveel lagen van ons volk; teveel om het alles op te sommen.

In deze dag zijn wij samen geweest, maar God weet of het nog wel ooit gebeuren zal. Wij zijn van gisteren en wij weten niet. Het wordt almaar donkerder en benauwder op de wereld. Vanzelf, ons leven ligt in Gods hand, en dat geeft mij dan ook vrijmoedigheid om in deze dag in uw midden te zijn om het woord van God te bedienen. En toen ik deze week in de overdenking was om in uw midden Gods woord te verkondigen kon ik in Gods Woord geen geschikter en toepasselijker woord vinden voor dit avonduur, dan hetgeen u vinden kunt in 1 Joh. 2 : 28, waar Gods woord aldus luidt:

En nu, kinderkens blijft in Hem, opdat wanneer Hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van Hem niet beschaamd gemaakt worden in Zijn toekomst.

Wij hebben in die voorgelezen tekstwoorden *een nadrukkelijke vermaning van de apostel Johannes aan de strijdende Kerk hier op aarde.*

- 1. Een vriendelijke aanspraak.**
- 2. Een betekenisvolle inhoud.**
- 3. Een krachtige aandrang.**

1. *Een vriendelijke aanspraak*

De Apostel zegt: *En nu kinderkens.* In welk opzicht waren het dan kinderkens, of kinderen aan wie Johannes schreef? Volgens de taalkundigen is het woord *kinderkens* een verkleinwoord van het woord *kind*. Met nadruk schrijft de Apostel hier *kinderkens*, om zijn hartelijke liefde te betonen tegenover die Kerk waaraan hij schreef en waaraan hij zo nauw verbonden was, en waarmee hij zo innig verenigd was.

- *Kinderkens*, om hun hart in te winnen voor de boodschap die hij van God aan hen gaf, bij het afscheid wat hij van hen nam, waar hij welhaast het tijdelijke met het eeuwige zou verwisselen. Wat heeft de apostel daar nu mee verklaard? Dat hij zijn vermaning en opwekking richt tot hen die uit God zijn geboren. Een kind komt zo maar niet op de wereld, maar een kind wordt geboren langs de van God verordeneerde weg. En wanneer nu de Apostel over ‘kinderkens’ spreekt, dan heeft hij het allereerst over degenen die de aanneming tot kinderen deelachtig zijn. Al is het nu niet allen met bewustheid voor zichzelf, nochtans zijn zij de aanneming tot kinderen deelachtig uit kracht van vernieuwing en van wedergeboorte door God de Heilige Geest. Zij worden kinderen genoemd, omdat zij reeds in de wedergeboorte het beeld van God deelachtig werden. Denk maar aan hetgeen de Apostel Petrus schrijft: *Dat zij de Goddelijke natuur deelachtig zijn*. In 't natuurlijk leven lijkt een kind meestal op zijn vader.
- Maar waar Johannes hier over schrijft dat zijn kinderen, die over de zonde denken zoals God, maar die ook over de genade denken, zoals God. Mensen die in hun handel en wandel dat openbaren. Want de wereld zal het zien en bekennen *dat zij een zaad zijn, van de Heere gezegend*.
- Het zijn kinderen waar Petrus van schreef: "En als nieuw geboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen." 1 Petrus 2: 12. Het is een volk, dat met heimwee vervuld is naar de ordinantiën en naar de gerechtigheid van Sions Koning.
- Maar zij worden ook *kinderkens* genaamd, omdat zij nog zwak van moed en klein van kracht zijn, en zo weinig ervaring en zo weinig kennis hebben in de geestelijke zaken. Het zijn kinderen omdat zij nog maar aan het begin staan van het leven en in de oefening van hun geloof nog zo zwak, gelijk in het Hooglied van Salomo van de dochter van Jeruzalem wordt gesproken.
- Zij worden *kinderen* genoemd vanwege de kinderlijke eigenschappen, vanwege de zachtmoedigheid: Leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben.
- Het worden *kinderen* genoemd, omdat zij deel krijgen aan de erve der heiligen in het Licht. Zij hebben heimwee naar die God en Vader van onze Heere Jezus Christus. Want het zijn rechtgeaarde kinderen. Het kan toch niet anders: een kind verlangt naar z'n vader en moeder. Zo is dat ook met dat volk, dat uit God geboren is. Het is een volk dat een levendige betrekking krijgt op de heerlijkheid Gods, om daar op een volkomen wijze in te mogen delen.
- En die vermaning en opwekking van de Apostel schrijft hij aan *kinderen* ook, omdat Johannes weet dat God hem als een vader voor hen had gebruikt. Johannes was hun geestelijke vader. Hij had hen in de banden van het Evangelie geteeld en gekweekt. Nu stond hij daar voor die Kerk Gods hier op aarde. Was het dan wonder dat hij schrijft aan die Gemeente *Kinderkens*? Alsof hij wil zeggen: luister met aandacht en eerbied naar de vaderlijke vermaning en opwekking die ik u geven wil. Want het is zoals hij schreef in vers 18: ‘Kinderkens, het is de laatste ure.’

Gemeente, u gaat het met ons aanvoelen, in welk een ernstige tijd wij zijn en welke donkere wolken boven ons komen, die ons hoe langer hoe meer het ergste doen vermoeden. Want wij zien het voortgaan, ook in ons arme Vaderland, dat God zijn oordeel en gericht gaat uitstorten. En wie zal dan leven, als God dat doen zal? In ernstige tijden, mijn hoorders, als het dan recht ligt, wat worden dan de banden meer gevoeld als in gewone tijd. Wat denken wij

dan veel meer van en over elkaar, die gegrond zijn in de vereniging met Christus door de ware liefde Gods uit kracht van het werk der genade. En zou een leraar dan niet mogen zeggen: 'kinderkens'? Omdat zij als leerlingen aan hem toevertrouwd zijn, omdat zij in zijn hart plaats hebben geokregen. Denk maar aan Samuël, toen Saul koning werd over Israël en dus als zodanig afscheid nam, het volk verzekerde dat hij voor hen zou bidden. Indien wij niet worden als een kind, zegt Christus, dan zullen wij het Koninkrijk Gods geenszins ingaan. Wij zijn zo gelukkig als wij maar veel die kinderlijke gestalte mogen hebben, gewerkt door God de Heilige Geest in onze ziel. Als wij gedurig aan de hemel gebonden worden, ook in de ernstige tijden die beleefd worden en dat wij maar kort bij God zullen blijven. Dat het oog maar gericht mag zijn op hetgeen ons waarachtig heil kan aan brengen voor tijd en eeuwigheid beide.

2. *De betekenisvolle inhoud.*

En wat is nu in de 2de plaats de betekenisvolle inhoud van de verklaring die Johannes geeft aan de Kerk Gods? Dat staat in onze tekst: *Kinderkens, blijft in Hem*. Dus hij vermaant en wekt op tot het blijven in Christus. Maar wat is nu de grondslag, mijn hoorders?

Wanneer Johannes hier zegt: *Blijft in Hem*; dan gaat daaraan vooraf, de inplanting in Christus. Want wij kunnen niet in Christus blijven, zonder dat wij in Christus zijn. Dat inzijn in Christus, is noodzakelijk voor de zaligheid, waar de Apostel van spreekt in 2 Cor. 5: 17: *Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan ziet, alles is nieuw geworden.*

En nu is die Kerk van eeuwigheid in Christus. In dat verdrag tussen de Vader en tussen de Zoon. Maar die Kerk is hier in de tijd door geloof met Christus verenigd; om met de banden des geloofs maar ook met de banden van liefde aan Christus gebonden te worden En degenen die in Christus zijn, die openbaren dat in de vrucht naar buiten, in het verlaten van de wereld. Die openbaren dat in het afzien van zichzelf en in het zoeken naar Christus alleen, als het allerhoogste Goed, met ingespannen krachten. Er komt voor dat volk een tijd dat die Persoon zulk een waarde en zulk een betekenis krijgt: *Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk; zulk een is mijn Liefste, ja zulk een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem!* Hooglied 5: 16. Dat volk kan geen rust vinden voordat zij rust in God hebben. Hij is de mijne, en ik ben de Zijne.

Dat volk heeft betrekking op Christus. Het heeft een betrekking om hoe langer hoe meer met Hem verenigd te worden. Want die Christus aanhangt, is een geest met Hem. Dat inzijn in Christus is hun blijdschap. En dat betekent voor elk van Gods kinderen om al de levenssappen en krachten alleen uit Hem te ontvangen, uit de Wortel van het geslacht van David, uit die blinkende Morgenster, uit die Fontein der hoven, die Put van levendige wateren.

De Apostel zegt. *En nu, kinderkens blijft in Hem*. Blijven zegt ons dus dat er een vereniging en gemeenschap is met Christus. Blijf bij Hem, onder de schaduw van Zijn vleugelen. Mijn hoorders, weet u wat dat blijft in Hem in het bijzonder inhoudt? Laat ik vier dingen noemen:

- (1) *Dat blijven in Christus* kan alleen maar als een ziel in de dadelijkheid geheel afziet van zijn eigengerechtigheid. Als hij alles laat varen wat van hemzelf is en dat aan de dood overgeeft. Dus niet steunen en leunen op iets wat van zichzelf is, maar hun eigengerechtigheid vaarwel zeggen. Daarvan vindt u een voorbeeld in Filippenzen 3: 8-9. Maar u voelt het wel, daar is de genade van de Heilige Geest voor nodig om in Christus te blijven. Om af te zien van onszelf en om zó gelukkig in ons leven te worden, dat wij zelf nooit iets kunnen

worden, maar gedurig oefeningen krijgen in die afkering van onszelf en het wanhopen aan onszelf, maar dat wij de toevlucht nemen tot Christus, als tot de Boom des Levens. Elkeen die Hem aangrijpt zal welgelukzalig worden. Spr. 3 : 8.

- (2) *Blijf in Hem.* Dat wil zeggen, om gedurig tot het bloed van Christus de toevlucht te nemen, als tot de hoornen van het Geestelijke Altaar. Om bij Hem te schuilen om in Zijn armen alles kwijt te raken en om onze noden met bidden en smeken bij God bekend te maken. Om door het geloof op Hem te zien, als op de Heere onze Gerechtigheid. Dat Hij in de dadelijkheid mijn Middelaar, mijn Profeet, mijn Priester en mijn Koning is, om Hem zo met Zijn weldaden te mogen omhelzen, als van God aan mij geschonken. Er staat in 1 Korinthe 1 : 30, *Dat Hij ons van God is geworden, tot wijsheid, tot rechtvaardigmaking en verlossing.* Opdat wij zo gedurig als een onreine, de toevlucht nemen mogen, om Christus niet alleen ook tot heiligmaking, maar tot alles te benodigen.
- (3) *Blijft in Hem.* En dat zo mijn oog alleen op Hem zij, gelijk het oog van een dienstknecht op de hand zijns heren en het oog der dienstmaagd op de hand van haar vrouw. Dat wij in die weg Christus benodigen en dat wij in onze ziel verwaardigd mogen worden de stem van Christus te beluisteren, die zegt: Gij hebt Mij het hart genomen, o Mijn zuster, o Mijn bruid. Te mogen weten, dat het een blijdschap is in het heat hart van Christus als mijn arme ziel alleen op Hem leunt en steunt, ja alles alleen van Hem verwacht. Dan hebben wij wel eens mogen zingen in ons leven:

*Zalig is hij 't allen stonden,
Wiens kracht, Heer, Gij zijt bevonden,
Die naarstig bewaart Uwe wegen.
Als zij door dit jammerdal gaan,
Zij zullen met vlijt recht voortaan,
Putten te graven zijn genegen.*

Psalm 84 : 3. (Datheen)

- (4) *Blijft in Hem;* om van Hem daartoe bevrucht te worden en ook bij die Fontein te blijven, om uit die Fontein met vreugde water te scheppen. Jesaja 12. Om gedurig aan die wateren des Levens te verkeren, bij die Springader Israëls opdat, dat water, dat uit Hem vloeit, in ons zal wonen als een Fontein die springt tot in het eeuwige leven. Dat is het ook, dat ons alleen in de bange tijden kan sterken. *Blijft in Hem,* opdat wij onder Zijn vleugelen dekking mogen vinden en ons vertrouwen op Hem alleen mogen stellen.

2. En wat de aandrang betreft, er staat in onze tekst: *En nu, kinderkens blijft in Hem, opdat wanneer Hij geopenbaard zal zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van Hem niet beschaamd zullen worden.*

Opdat, wanneer Hij zal geopenbaard zijn. Het gaat over de openbaring van de Heere. Er is een openbaring van de Middelaar in de belofte. Ook een openbaring van de Middelaar in de volheid des tijds, waarover Paulus schrijft in Galaten 4: 6. Dat ziet op de aanneming van onze menselijke natuur op aarde, God geopenbaard in het vlees. Maar daar is ook een openbaring in ons hart. En in de vierde, plaats, er is een openbaring in het Laatste Oordeel. En zal het nu wèl zijn voor de eeuwigheid, dan zullen wij die alle vier moeten leren kennen. Die openbaring is nu wat elke ziel van node heeft zal het wel zijn op reis naar de eeuwigheid.

Hij openbaart zich aan Zijn volk, zoals Hij dat niet doet aan de wereld. *Want dat heilgeheim wordt aan Zijn vrienden naar Zijn vreeverbond getoond.* Psalm 25: 7. Daar ligt de zaligheid voor Gods lieve volk in. Er staat van de discipelen: "En het was

omtrent de 10^e ure." Die zullen zij nooit meer vergeten. Dat is een zaak die blijft liggen voor dat arme volk hier op aarde.

Maar, mijn hoorders, er is een openbaring van Christus in Zijn vernedering en in Zijn verhoging. Denk aan de vijf trappen van Zijn vernedering: Zijn geboorte, Zijn lijden, Zijn doodt, Zijn begraving en Zijn nederdaling ter hel. Maar ook is de openbaring van Hem voor ons nodig, om Hem te kennen door het licht van de Geest in de staat van Zijn verhoging, Opstanding, Hemelvaart en zitten aan de Rechterhand des Vaders. Vanwaar Hij straks zal komen op de wolken des Hemels. En dat die dag nadert met rasse schreden zeggen ons de tekenen des tijds, hoewel God alleen die dag weet. Het wordt op de wereld steeds donkerder almaar benauwder, u ziet het voor uw ogen. Wat de Waarheid leert wordt vervuld en bevestigd. Er zullen tijden komen, waar Christus van gezegd heeft: *Bid dat uw vlucht niet geschiede in de winter of op de Sabbat.*

Denk aan die duizenden die hun land en huis hebben moeten verlaten. Denk aan die moeders in zulke omstandigheden, en aan alles wat er op de wereld plaats heeft. Alles wordt uit elkaar gerukt. Maar er is ook nog een levende hoop gewerkt door de Heilige Geest in de harten van Gods uitverkorenen. Een hoop die niet beschamen zal omdat de liefde Gods is uitgestort in hun harten door de Heilige Geest, Die hen is gegeven. Die hoop richt zich op God, Die leeft en regeert tot in alle eeuwigheid. *Op U hebben onze vaders vertrouwd en zijn uitgeholpen*, Psalm 22. God is de nooit beschamende Rots voor al Zijn volk; de Rotssteen wiens werk volkomen is. God leeft nog!

En aan de andere zijde, zolang de wereld staat, zal God Zijn Raad volvoeren, ook in de toebrenging van zondaren en zondaressen. In de toebrenging van Zijn volk. De Heere zegt Zelf: "Zolang de zon en de maan zijn zullen zal, Zijn Naam van kind tot kind worden voortgeplant." En ook in de bevestiging van Zijn dierbaar werk in de harten van Zijn volk zal God Zijn heerlijkheid bekomen; alsmede in de onderhouding van het werk Zijner handen.

Maar om tot mijn tekst terug te keren. Christus komt op aarde, in volvoering van Zijn recht, in Zijn oordelen. Hij is met eerbied gesproken al gekomen om af te rekenen en om Zijn volk te verlossen. Het zal straks mijn geliefden, gebeuren dat Hij op de wolken verschijnen zal. En nu kunnen ze met duizenden vliegtuigen in de lucht komen, maar dat zal van Hem heel anders zijn. Hij komt met Zijn vele duizenden Engelen en Gezaligden om gericht te houden, daar de Vader het oordeel aan Hem heeft overgegeven.

En dan zal dat volk zeggen: "Dat is de stem mijns Liefsten." Dan zullen zij vrijmoedigheid hebben om met een onverschrokken gemoed te staan voor de Zoon des mensen. Vrijmoedig tegenover God, maar ook voor de Engelen en voor elkaar. Hier in dit tranendal is er zoveel dat hun de vrijmoedigheid ontnemt. Alles is er opuit om dat weg te nemen uit hun hart. Maar als hun consciëntie gereinigd wordt door het bloed van de Middelaar, dan krijgen zij in Hem vrijmoedigheid. Dan worden hun tongen losgemaakt, dat zij juichen van goeder hart. En met de dichter van Psalm 43 instemmen:

*Daar zal ik dan vrijmoedig wezen,
Om tot Gods Altaar vrij te gaan.
Tot God die mijn vreugd' is geprezen,
En mijn geneugte uitgelezen. Enz.*

(Datheen)

Ja, vrijmoedig zullen zij dan wezen. Als Christus zal komen op de wolken dan zullen zij vrijmoedigheid hebben, oprecht en vrij uitspreken van de hoop hunner zaligheid. De vijanden zullen dan beschaamd en de huichelaren ontdekt worden. Maar dat arme

volk zal dan vrijmoedig zijn, dat hier zo vaak met de Borg des Verbonds heeft ingestemd in Psalm 69:

*Beschaam door mij de stille hope niet,
Van hen, die U, o Heer der legerscharen. Enz.*

Toepassing

3. Een krachtige aandrang

En nu ter vergroting van het voorrecht van Gods kinderen in de dag van Christus' toekomst, wordt er tenslotte bijgevoegd: *van Hem niet beschaamd gemaakt te worden*. De vijanden zullen beschaamd worden. Maar integendeel, Hij zal Zijn volk er voor bewaren. Duizenden reden liggen er aan hun kant dat zij door Christus als Rechter zullen beschaamd worden. Maar ál hun zonden worden in die dag bedekt, door Zijn bloed tot reinigmaking en heiligmaking. Christus schenkt hen dat voorrecht om straks bekleed met die witte klederen voor het aangezicht van God gesteld te worden in Zijn toekomst. Zij zullen niet beschaamd gemaakt worden. Als God hun hoop vervult, die zij in hun leven ontvangen hebben, toen alles aan hun kant werd afgesneden. Wij lezen van Lazarus, die arme man, dat hij zijn leven lang aan die poort gelegen had. De honden hadden hem gelikt, maar toen hij stierf, kwamen de Engelen en droegen hem in de schoot van Abraham. Het gaat er maar over mijn hoorders, of het waarheid is, of God met ons begonnen is, of wij in ons leven de verschijning van Christus hebben liefgehad. Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaïen. God zal Zijn eigen werk kronen. Zij hebben nergens anders op gerekend dan om weggeworpen en buitengesloten te worden. Als het werkelijk praktijk wordt in ons hart, dat wij verdoemelijk voor God Zijn in onze grondslag, dan hebben wij geen grote plaats op de wereld meer nodig, maar dan komen wij op den grond terecht. En dan zal de laagste plaats in de hemel wel te hoog zijn voor ons.

Volk des Heeren het zal wat zijn niet beschaamd te worden in de toekomst van Christus in Zijn tegenwoordigheid, en dan zullen wij van Christus gekend zijn, zoals Hij hen van eeuwigheid gekend heeft.

Gemeente van Rotterdam-Zuid, zou ik u anders en beters kunnen toewensen dan: *En nu, kinderkens blijft in Hem, opdat wanneer Hij geopenbaard zal zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van Hem niet beschaamd zullen worden*. Dus, om niet weggestoten te worden als hij straks komt, maar toegeroepen: *Komt in gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat koninkrijk dat u bereid is van de grondlegging der wereld*.

En nu mijn hoorders, wij gaan eindigen. De tijd roept. Maar de God aller genade mocht ons verwaardigen om een kind te worden, want als wij niet worden gelijk een kind, uit God geboren, wij zullen het Koninkrijk Gods geenszins ingaan. Dat is de grondslag, dat is noodzakelijk zal het wel zijn voor de eeuwigheid.

Jongens en meisjes, daar staat iets bijzonders voor u in de Heilige Schrift. Daar zegt de Heere: "Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden." Vergeet niet je knieën te buigen, breekt met de wereld en zoekt de Heere met ingespannen krachten. Die Hem vindt, vindt het Leven.

Uw Rechter mocht uw Vader worden. Wij hebben er niets bij te verspelen. God binde u aan zijn Woord.

Vaders en moeders, in al uw droefheid en in al uw wederwaardigheden en in alle slagen die gevallen zijn sinds dat wij de laatste keer in uw midden waren, dat het toch hoofdzaak mocht worden om met God verzoend te worden door het dierbare bloed des

Lams.

Volk van God in ons midden, Hij bevestigte het aan uw zielen om in Hem te blijven met bewuste vereniging des geloofs om daar getuigenis van te geven aan deze zijde van dood en graf tot beschaming van de hel, en tot verhoging van Christus. Dat u Christus verheerlijken mocht de tijd uwer inwoning op aarde. Dat zal u alleen troost schenken bij al wat u hier door leven moet. God Zelf mocht ons voor Zijn komst bereiden, opdat wij die komst met blijdschap, ja met groot verlangen tegemoet mogen gaan. Om ten volle te genieten de beloften Gods in Jezus Christus onzen Heere. Godvruchte schaar houdt dan moed in allen druk en tegenheden. Straks zal Hij u opnemen in de eeuwige heerlijkheid. Daar zult u verwaardigd worden om Zijn aangezicht in gerechtigheid te aanschouwen en verzadigd te worden met Zijn Goddelijk beeld. Amen.